

M 1 Landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård

1 §. Med i denna lag angivna avvikelser skall i landskapet Åland tillämpas följande lagar:

- 1) socialvårdslagen (FFS 710/1982),
- 2) lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992),
- 3) lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000),
- 4) upphävd (2012/36),
- 5) lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005). (2007/111)

Ändring av de i 1 mom. angivna lagarna gäller i landskapet från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna lag.

Lagen om ändring av 4 § i lagen om klientavgifter inom socialvården (FFS 1311/2014) och lagen om ändring av 3 § i lagen om klientens ställning och rättigheter (FFS 1313/2014) ska inte tillämpas till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet. (2015/44)

2 §. (2003/79) Socialvårdslagens bestämmelser gäller i landskapet med följande avvikelser:

1) (2015/20) Hänvisningar till lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (FFS 733/1992) och andra lagar om statlig finansiering och organisation av kommunernas uppgifter, ska i landskapet avse landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården och annan landskapslagstiftning, om landskapets finansiering och organisation av kommunernas uppgifter.

1a) (2013/117) Bestämmelserna i lagens 3 § 2-4 mom. ska inte tillämpas.

2) Bestämmelsen i lagens 8 § om statstjänsteman skall i landskapet gälla landskapstjänsteman.

3) Bestämmelsen i lagens 10 § 1 mom. om skyldighet för kommun att ha en yrkesutbildad personal för verkställigheten av socialvården utgör inget hinder för att två eller flera kommuner har gemensam personal.

3a) (2015/20) Vid tillämpningen av 26 § avses med familjehem i landskapet ett privathem som tillhandahåller familjevård på basis av ett uppdragsavtal enligt landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen eller ett tillstånd enligt landskapslagen (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice.

4) Hänvisningen i lagens 46 § 2 mom. till rikets kom-

munallag (FFS 365/1995) skall i landskapet avse kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

5) (2007/128) Hänvisningen i lagens 54 § till sådana organ som avses i 6 § 1 mom. folkhälsolagen (FFS 66/1972) skall i landskapet avse styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård.

6) (2007/102) De uppgifter som enligt lagen skall skötas av socialnämnden eller annat av kommunen särskilt utsett kollegialt organ skall i landskapet skötas av socialnämnden, en annan nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

7) (2011/115) Anstaltsvård som avses i 24 § benämns i landskapet institutionsvård och den vård som avses i 24 § omfattar i landskapet omsorg samt sådan sjukvård som inte kräver sjukhusvård.

8) (2013/117) I landskapet ska bestämmelser om samkommuner tillämpas på kommunalförbund och bestämmelser om kommunala tjänsteinnehavare tillämpas på kommunala tjänstemän.

2a §. (2003/79) Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ska enligt denna lag äga tillämpning i landskapet till den del bestämmelserna gäller socialvården. Lagens bestämmelser gäller i landskapet med följande avvikelser:

1) Hänvisningen i lagens 4 § 3 punkten till 32 § 3 mom. grundskolelagen (FFS 476/1983), rörande läroplikt för barn med handikapp som inte kan få undervisning i den nioåriga grundskolan, skall i landskapet avse 21 § 3 mom. grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland.

2) Hänvisningen i lagens 12 § till 4 § 1 mom. 4 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (FFS 733/1992), rörande en kommuns köp av socialvårdstjänster, skall i landskapet avse 3 § 1 mom. 4 punkten landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

3) (2007/111) Lagens 6b § skall tillämpas på hela den lediga tid som en närståendevårdare i landskapet har rätt till med stöd av 2g § i denna lag.

4) (2011/87) Bestämmelserna i lagens 7a och 10a §§ om avgifter för barndagvård tillämpas inte. Bestämmelserna om barnomsorgsavgift finns i barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland.

2b §. (2003/79) De allmänna bestämmelserna i 1 kap. lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården gäller i landskapet med följande avvikelser:

1) (2011/87) Begreppet socialvård omfattar sådan barnomsorg som avses i barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland.

M 1 LL (1995:101) om ... riks författningar om socialvård

2) Begreppet handling avser en i 1 § 1 och 2 mom. landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet nämnd handling, som innehåller uppgifter om en klient eller någon annan enskild och som ansluter sig till socialvård som ordnas av myndigheter eller privata.

2c §. (2003/79) Bestämmelserna om klientens rättigheter och skyldigheter i 2 kap. lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården gäller i landskapet med följande avvikelser:

1) Lagens 8 § 3 mom. är inte tillämplig i landskapet. Om uppgifter har tillförts ett ärende genom annan än klienten får ärendet inte avgöras innan klienten har underrättats om och givits tillfälle att yttra sig över uppgifterna. Ett ärende kan dock avgöras utan att klienten har givits tillfälle att yttra sig om hörande är uppenbart onödigt, äventyrar syftet med beslutet eller om ärendets avgörande inte kan uppskjutas.

2) Hänvisningarna i lagens 11 § om rätten för en klient eller dennes företrädare att ta del av uppgifter skall i landskapet avse 13-15b §§ samt 21 § landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet. Den begränsning av rätten att ta del av uppgifter som följer av hänvisningen i lagens 11 § 3 mom. till bestämmelser i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet skall dock vara tillämplig i landskapet.

3) (2007/93) Hänvisningen i lagens 13 § 1 mom. till personuppgiftslagen (FFS 523/1999), om i vilken i personuppgiftslagen avsedd registeransvarigs personregister uppgifter kommer att registreras, skall i landskapet avse landskapslagen (1999:50) om tillämpning i landskapet Åland av riks författningar om personuppgifter samt landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

2d §. (2003/79) Bestämmelser om sekretess, tystnadsplikt och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i 3 kap., bestämmelser om rätt att få sekretessbelagda uppgifter och handräckning i 4 kap. och särskilda bestämmelser i 6 kap. lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården gäller i landskapet med följande avvikelser: (2013/117)

1) Hänvisningen i lagens 14 § 3 mom. till 31 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) rörande upphörande av sekretess skall i landskapet avse 16-18 §§ landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet.

2) Avseende tystnadsplikt gäller vad därom föreskrivs i 12 och 22 §§ landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet. Tystnadsplikt omfattar såväl sekretessbelagda handlingar som uppgifter som skulle ha varit sekretessbelagda om de ingick i en handling. Med undantag av vad någon på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om gäller tystnadsplikt även för enskilda personers eller familjers hemlighet som personal eller den som har ett förtroendeuppdrag har fått kännedom om på grund av sin ställning eller uppdrag inom socialvården. Tystnadsplikt upphör inte efter att en sådan anställning har upphört eller ett sådant förtroendeuppdrag har avslutats.

3) Hänvisningen i lagens 18 § till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och personuppgifts-

gen, som rör utlämnande av sekretessbelagda uppgifter, skall i landskapet avse landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet.

4) Hänvisningen i lagens 19 § till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rörande information som omfattas av tystnadsplikt skall i landskapet avse landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet.

5) (2013/117) Bestämmelserna i lagens 27 § gäller också tillsynsmyndigheten enligt 25 § 1 mom. barnomsorgslagen för landskapet Åland när myndigheten utövar tillsyn över barnomsorgen.

2e §. (2014/36) Bestämmelserna om anmärkning i 23 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården ska inom landskapets behörighet tillämpas så att klientens rätt att anmärka även omfattar den socialvård som klienten har fått.

Bestämmelserna om socialombudsmannen i 24 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården ska inte tillämpas. Motsvarande bestämmelser finns i 5 § i landskapslagen (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet.

2f §. Upphävd (2012/36).

2g §. (2007/111) Bestämmelserna i lagen om stöd för närståendevård gäller i landskapet med följande avvikelser:

1) Den lediga tid som en närståendevårdare har rätt till enligt lagens 4 § 1 mom. skall vara minst fem dygn per sådan kalendermånad under vilken närståendevårdaren oavbrutet eller med få avbrott varit bunden vid vården dygnet runt eller fortgående varje dag.

2) När vårdarvodena fastställs första gången skall kommunerna beakta de indexjusteringar som gjorts i riket enligt lagens 6 §.

3 §. (2013/117) De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § angivna författningarna ankommer på statliga myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen, såvitt fråga är om uppgifter som faller inom landskapets behörighet, dock så att övervakningen ska skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid övervakningen konstaterar allvarliga brister ska myndigheten, utan hinder av sekretessbestämmelser, anmäla bristerna till landskapsregeringen.

3a §. (2015/44) *Rättelseyrkande*

Den som är missnöjd med ett beslut som fattats av en tjänsteman vid tillämpningen av någon av de i 1 § 1 mom. 1, 2 eller 5 punkterna nämnda lagarna har rätt att yrka på rättelse av beslutet hos socialnämnden eller hos annat motsvarande kollegialt organ som utsetts av kommunen för att sköta uppgifterna enligt denna lag. Yrkandet om rättelse ska göras i skriftlig form inom 14 dagar från det att den missnöjde fått del av beslutet. Till beslutet ska tjänstemannen foga anvisningar om hur rättelseyrkandet ska göras. Rättelseyrkandet ska behandlas i brådskande ordning.

Det beslut som fattats av tjänstemannen får delges i brev per post. Delgivningen anses härvid, om inte annat visas, ha ägt rum den sjunde dagen efter det beslutet, försett med adress som uppgivits av vederbörande, har

inlämnats till posten för befordran. I övrigt iakttas förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

4 §. (2013/117) I beslut som har fattats med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § självstyrelselagen för Åland, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag.

5 §. Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av de lagar som avses i 1 § 1 mom. skall tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Se LF (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

6 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1984:46) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande socialvården.

Ikraftträdandebestämmelse (2003/79):

Denna lag träder i kraft den 1 december 2003.

Personer som vid denna lags ikraftträdande är anställda hos en privat socialvårdsproducent, vilken bedriver verksamhet när denna lag träder i kraft, är utan hinder av bestämmelserna i 3 § 2 mom. lagen om tillsyn över privat socialservice behöriga för sina uppgifter.

Privata socialvårdsproducenter skall ansöka om tillstånd enligt 5 § eller göra en anmälan som avses i 6 § lagen om tillsyn över privat socialservice inom sex månader efter att denna lag har trätt ikraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2013/117):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Övervakningsärenden som har inletts före denna lag träder i kraft samt handlingar som behövs för övervakningen, överförs utan hinder av sekretessbestämmelser till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när denna lag träder i kraft.

M 2 Landskapsförordning (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård

1 §. Med de avvikelser som anges i denna förordning och som följer av landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, landskapslagen (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda och barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland ska följande författningar tillämpas i landskapet Åland: (2011/91)

1) socialvårdsförordningen den 29 juni 1983 (FFS 607/1983),

2) förordningen den 9 oktober 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992),

3) förordningen den 21 augusti 1992 om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/1992) samt

4) (2014/26) 1 § social- och hälsovårdsministeriets förordning om privat socialservice (FFS 1053/2011).

Ändring av de i 1 mom. angivna förordningarna skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket, om inte annat följer av denna förordning.

Förordning om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/1992) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som förordningen hade innan den upphävdes den 1 augusti 2005 genom SRF om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 608/2005).

2 §. (2014/26) I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården:

1) förordningen ska tillämpas i landskapet till den del bestämmelserna gäller socialvården,

2) i stället för de avgifter som anges i 3 och 32 §§ kan avgifter uppbäras enligt kommunens fastställda grunder,

3) landskapsregeringen fastställer de högsta avgiftsbeloppen för den socialvård som avses i 12, 13 och 14 §§ samt

4) som inkomster enligt 3 § kan, utöver vad som anges i 27 §, enligt prövning beaktas högst tre procent av berörda persons eller personers sammanlagda beskattningsbara förmögenhet eller förmögenhets försäkringsvärden.

Landskapsregeringen kan medge undantag från behörighetskraven enligt förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården.

2a §. Upphävd (2001/57).

3 §. (2014/26) De förvaltningsuppgifter som rikets myndigheter har enligt de författningar som anges i 1 § ska i landskapet skötas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området. Övervakningen ska dock skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen i ovan nämnda författningar ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

M 3 Landskapslag (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice

1 §. Inledande bestämmelse

Lagen om privat socialservice (FFS 922/2011), nedan kallad rikslagen, ska tillämpas i landskapet Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar av rikslagen är tillämpliga i landskapet från det att ändringarna träder i kraft i riket, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

Lagen om ändring av lagen om privat socialservice (FFS 1321/2014) ska inte tillämpas. (2015/46)

2 §. (2013/121) *Förvaltning*

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på statliga myndigheter och kommunala myndigheter ska i landskapet skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet och kommunerna, när det är fråga om uppgifter som faller inom landskapets behörighet, varvid

M 3 LL (2012:36) om ... lagen om privat socialservice

1) Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är tillståndsmyndighet och

2) Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet och det kommunala organ som avses i 6 § socialvårdslagen (FFS 710/1982) eller den tjänsteman som organet utsett är tillsynsmyndighet.

3 §. (2015/19) *Avvikelser*

Lagen ska inte tillämpas på socialservice som landskapet producerar. Vid tillämpningen av 3 § 1 punkten i rikslagen ska privat socialservice i landskapet omfatta privat barnomsorg, dock inte verksamhet i samhällsstödd enskild barnomsorg, som avses i 28 § barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland, nedan *barnomsorgslagen*.

Hänvisningar och bestämmelser i rikslagen ska gälla på det sätt som anges i följande tabeller där landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård benämns *landskapslagen om socialvård*:

Tabell 1

	Hänvisningen i rikslagens	avser i landskapet
1.	2 § 2 mom. och 5 § 1 mom. till lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000),	de med stöd av landskapslagen om socialvård tillämpliga bestämmelserna i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000).
2.	4 § 2 mom. till lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 272/2005),	de med stöd av landskapslagen om socialvård utfärdade bestämmelserna om behörighetsvillkor för yrkesutbildad personal inom socialvården.
3.	4 § 3 mom. till 5 § i lagen om barndagvård (FFS 36/1973),	8 och 9 §§ barnomsorgslagen och de med stöd av 8 § barnomsorgslagen utfärdade bestämmelserna.
4.	4 § 3 mom. till 26a § 2 mom. i socialvårdslagen (FFS 710/1982),	den med stöd av landskapslagen om socialvård tillämpliga bestämmelsen i socialvårdslagen (FFS 710/1982).
5.	4 § 3 mom. till 59 och 60 §§ i barnskyddslagen (FFS 417/2007),	de med stöd av landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen tillämpliga bestämmelserna i barnskyddslagen (FFS 417/2007).
6.	11 § 2 mom. till bestämmelser om anmälan till det kommunala organet i lagen om barndagvård,	ansökan och godkännande som avses i 28 § 1 mom. barnomsorgslagen.

7.	13 och 27 §§ till 17 § 1 mom. 3 punkten socialvårdslagen (FFS 710/1982),	de med stöd av landskapslagen om socialvård tillämpliga bestämmelserna i socialvårdslagen (FFS 710/1982).
8.	28 § 3 punkt till 11 § personuppgiftslagen (FFS 523/1999),	7 § landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.
9.	30 § 3 mom. till 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999),	15a § landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

Tabell 2

	Bestämmelsen i rikslagens	ska i landskapet
1.	7 § 2 mom. om en serviceproducents alla verksamhetsenheter där socialservice produceras dygnet runt,	gälla sådan socialservice som produceras i landskapet.
2.	8 § 1 mom. andra mening om ansökan om tillstånd,	inte tillämpas.
3.	8 § 2 mom. 9 punkt om krav på att uppge den dataskyddsansvariga enligt 20 § 4 mom. lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (FFS 159/2007),	inte tillämpas, dock så att om inte en särskild person inom en verksamhet har förordnats vara dataskyddsansvarig och detta meddelas i tillståndsansökan, så ska den för varje verksamhetsenhet ansvariga personen anses vara dataskyddsansvarig.
4.	9 § 1 mom. andra mening om inspektion med anledning av tillståndsansökan,	inte tillämpas.
5.	17 § 2 mom. första mening om rätt att ge inspektionsuppdrag till andra myndigheter,	inte tillämpas.

6.	25 § om förande av register och användning av registeruppgifterna,	inte tillämpas. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden som avses i denna lag samt för övervakning och statistikföring av verksamheten föra ett register över tillhandahållare av privat socialservice. Myndigheten får använda registeruppgifter i den omfattning dess uppgifter kräver det. Närmare bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.
7.	33 § 2 och 3 mom. om centralförvaltningen,	inte tillämpas.
8.	35 § 3 mom. om under rättelse om genomförda tillsynsåtgärder,	inte tillämpas. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ska underrätta det kommunala organet i berörda kommuner om att myndigheten med stöd av rikslagens 17-23 §§ har genomfört en tillsynsåtgärd.
9.	41 § om ersättning för kostnaderna för registrering,	inte tillämpas.
10.	45 § 1 mom. andra mening om tillståndets giltighetstid,	inte tillämpas.
11.	45 § 2 mom. om tillståndets giltighetstid,	inte tillämpas.

I rikslagens 4 § 2 mom. hänvisas numera (FFS 296/2016) till L om yrkesutbildade personer inom socialvården (FFS 817/2015).
I rikslagens 4 § 3 mom. hänvisas inte längre (FFS 296/2016) till socialvårdslagen.

4 §. Ändringssökande

I beslut som har fattats med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § i självstyrelselagen för Åland, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag.

5 §. Förordningar

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av rikslagen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 november 2012.

Genom denna lag upphävs 1 § 1 mom. 4 punkten och 2f § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

M 4 Landskapslag (2016:15) om tillämpning på Åland av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården

1 §. Lagens tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (FFS 569/2009, *servicesedellagen*), tillämpas på Åland till den del den avser användningen av servicesedlar för socialvårdstjänster som ordnas av kommunerna. Vad som i servicesedellagen bestäms om kommuner gäller även kommunalförbund.

Ändras något i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården som hör till landskapets behörighet ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Hänvisas i servicesedellagen till bestämmelser i rikslagstiftningen som hänför sig till ett rättsområde inom landskapets behörighet och som äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, ska hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

Till den del bestämmelserna i servicesedellagen innehåller hänvisningar till lagen om patientens ställning och rättigheter (FFS 785/1992) ska de inte tillämpas på Åland.

Hänvisas i någon av de i servicesedellagen angivna riksförfattningarna till andra bestämmelser i rikslagstiftningen som hänför sig till ett rättsområde inom landskapets behörighet och som äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, ska hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

3 §. Rättelseyrkande

En i servicesedellagen avsedd klient får inom 14 dagar från det att hon eller han fick del av ett i 7 § 3 mom. eller 8 § 2 mom. i servicesedellagen avsett beslut framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos det kollegiala organet i en kommun som ansvarar för ordnandet av i 4 § 1 mom. i servicesedellagen avsedda tjänster i kommunen. Bestämmelser om anvisning om rättelseyrkande finns i 41 § i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland (*förvaltningslagen*).

Ett i 7 § 3 mom. eller 8 § 2 mom. i servicesedellagen avsett beslut som det kollegiala organet har fattat med anledning av ett rättelseyrkande får delges klienten i brev per post. Om inte något annat visas, anses delfäendet då ha ägt rum den sjunde dagen efter det att beslutet postades under den adress som klienten uppgett. Bestämmelser om förfarandet i övrigt finns i förvaltningslagen för landskapet Åland.

4 §. Besvär

I ett i 7 § 3 mom. eller 8 § 2 mom. i servicesedellagen avsett beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Besvär över lagligheten av det beslut som det kollegiala organet har fattat med anledning av ett rättelseyrkande får anföras hos Ålands förvaltningsdomstol. Besvären får också lämnas in till organet, som ska sända dem till förvaltningsdomstolen tillsammans med sitt eget utlåtande.

I Ålands förvaltningsdomstols beslut får ändring inte sökas genom besvär.

M 5 LL (1953:16) om bosättningslån

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av servicesedellagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

M 5 Landskapslag (1953:16) om bosättningslån i landskapet Åland**1 kap. Allmänna stadganden**

1 §. [Landskapsstyrelsen] kan inom ramen för anslag, som för ändamålet reserverats i landskapets inkomst- och utgiftsstat, på därom gjord ansökan bevilja dem, som ingå eller ingått äktenskap, räntefritt bosättningslån av landskapsmedel för anskaffning av till grundande av eget hem erforderligt bostads- och annat lösöre i enlighet med vad i denna landskapslag stadgas.

Anslag för bosättningslån har sedan år 1958 endast undantagsvis budgeterats.

2 §. Förutsättning för beviljande av bosättningslån är:

1) att bägge lånesökandena åtnjuta åländsk hembygdsrätt eller att kvinnan genom äktenskapet förvärfvar sådan rätt och att de avgiva försäkran om, att de ärna förbli bosatta på Åland;

2) att mannen och kvinnan icke vid inlämnande av ansökan om lån eller, då lån sökes efter vigseln, vid äktenskapets ingående fyllt 30 år;

3) att lånesökandena ej hava tillräckliga tillgångar för grundande av eget hem;

4) att lysning avkunnats för lånesökandena; samt

5) att lånesökandenas personliga egenskaper äro sådana, att deras ekonomiska understödjande för i 1 § nämnt ändamål ur samhällets synpunkt är ändamålsenligt.

Låneansökan skall inlämnas senast inom förloppet av sex månader efter vigseln.

På synnerliga skäl kan bosättningslån beviljas, oaktat någon av de i 1 mom. 1 eller 2 punkten nämnda förutsättningarna saknas eller ansökan inlämnats senare än i 2 mom. stadgats.

3 §. Maximibeloppet för bosättningslån fastställs av [landskapsstyrelsen].

4 §. Bosättningslånet utgives till låntagarna i form av inköpsanvisningar eller penningar eller delvis i vardera formen, i enlighet med vad [landskapsstyrelsen] närmare bestämmer.

5 §. Bosättningslånet skall återbetalas inom förloppet av fem år genom terminsvis skeende amorteringar, vilkas erläggande begynner tolv månader efter det lånet beviljats.

Erläggandet av amorteringarna inställes för en tid av tolv månader varje gång ett barn fötts i äktenskapet mellan låntagarna.

Med betalning av amorteringarna kan [landskapsstyrelsen] på ansökan bevilja anstånd, därest [landskapsstyrelsen] pröva särskild orsak därtill föreligga.

6 §. Hava i äktenskapet mellan låntagarna fötts tre barn, vilka varit vid liv sex månader, räknas såsom amortering dem till godo en femtedel av lånets ursprungliga belopp, likväl endast till den del, som av till betalning icke förfallet lån ännu är ogulden. Hava i äktenskapet fötts fyra barn, vilka varit vid liv nämnda tid, räknas såsom amortering hälften av lånets ursprungliga belopp, och då i äktenskapet fötts fem barn, anses lånet i sin helhet hava blivit återbetalt.

7 §. Ansökan om bosättningslån skall ingivas till socialnämnden i den kommun där mannen är bosatt, vilken nämnd med anledning av densamma avgiver utlåtande samt drager försorg om dess befordran till [landskapsstyrelsen] liksom även om andra med utlåningsverksamheten förenade lokala ålliganden.

Äro låneansökandena bosatta i skilda kommuner, skall ansökningen jämte utlåtande hänskjutas till socialnämnden i den kommun, där kvinnan är bosatt, för avgivande av utlåtande för hennes vidkommande.

8 §. [Landskapsstyrelsen] drager försorg om utfärdande och inlösande av inköpsanvisningar samt om utbetalande av penningbelopp.

Amorteringar på bosättningslån erläggas till [landskapsstyrelsens kamreraravdelning]. Underlåter låntagare att inom utsatt tid erlägga amorteringar eller har [landskapsstyrelsen] med stöd av 10 § förordnat, att lånet omedelbart skall återbetalas, drager [länsstyrelsen] försorg om indrivning av dessa utan domstolsutslag eller särskilt förordnande av [överexekutor] ur låntagarnas utmätningsbara tillgodohavanden.

9 §. Skulle återbetalningen av lånet till följd av låntagarens fränfalle eller av andra synnerligen vägande skäl för låntagaren eller den avlidnes rättsinnehavare medföra så stora svårigheter, att han eller de till följd härav skulle urståndsättas att försörja sig själva eller sina anhöriga, kan [landskapsstyrelsen] på ansökan bevilja partiell eller fullständig befrielse från återbetalningen av den resterande delen av bosättningslånet.

10 §. [Landskapsstyrelsen] kan förordna om omedelbar återbetalning av bosättningslån, därest låntagarna icke blivit sammanvigda inom sex månader, räknat från den dag, då beslut om lånets beviljande utfärdats, därest lånet beviljats på grund av oriktiga uppgifter av låntagarna, därest lånet använts för andra ändamål än bosättning eller därest låntagarna underlåtit att erlägga amorteringar eller annars brutit mot lånevillkoren.

11 §. [Landskapsstyrelsen] övervakar låneverksamheten.

Socialnämnd är skyldig att lämna nödiga uppgifter och att vid anfordran förete för övervakningen nödiga handlingar och andra utredningar.

12 §. För person, som icke uppnått myndig ålder, kan hans förmyndare utan förmyndarnämndens tillstånd upptaga bosättningslån.

13 §. Låntagare skola under lånetiden hava sitt bostadslösöre brandförsäkrat i av [landskapsstyrelsen] godkänd inhemsk försäkringsanstalt till minst lika stort belopp som lånebeloppet.

2 kap. Verkställighetsföreskrifter

14 §. Ansökan om bosättningslån skall, undertecknad av de trolovade eller makarna, ställas till [landskapsstyrelsen].

Till låneansökan skall fogas:

1) av kyrkoherdeämbetet, församlingsledare eller föreståndare, förare av civilregister eller annan registermyndighet utfärdat intyg, varav framgår vardera sökandens fullständiga namn, födelsetid och -ort, boningsort, civilstånd och medborgarskap, samt när lysning avkunnats eller äktenskap ingåtts;

2) av två kända och trovärdiga personer undertecknat intyg över sökandenas omtänksamhet i ekonomiska angelägenheter samt över deras övriga på beviljande av lån inverkan personliga egenskaper ävensom däröver, huruvida sökandena själva hava tillräckliga medel för att grunda ett hem;

3) intyg över att mannen åtnjuter åländsk hembygdsrätt; samt

4) annan nödig befunnen utredning.

15 §. Innan bosättningslån utbetalas, skola sökandena till socialnämnden ingiva på av [landskapsstyrelsen] fastställd blankett i tvenne exemplar utskrivnen skuldsedel. Det ena exemplaret återlämnas till sökandena och det andra översändes till [landskapsstyrelsen]. Båda sökandena skola underskriva skuldsedeln, i vilken de förbinda sig att ansvara solidariskt för lånet. Till det exemplar, som översändes till [landskapsstyrelsen], skall sökandena foga av gårdsägare eller disponent eller två andra trovärdiga personer givet intyg över att de förfoga över bostad ävensom intyg över att de försäkrat sitt bostadslösöre för minst ett lånebeloppet motsvarande belopp.

Hava i 1 mom. nämnda handlingar icke inlämnats till socialnämnden inom tre månader efter det att någondera sökanden erhöill meddelande om att lån beviljats, är rätten att erhålla lån förverkad, såfram icke [landskapsstyrelsen] på framlagda vägande skäl annorlunda besluter.

16 §. Inköpsanvisningarna och det i penningar utgående beloppet utbetalas till dem, som erhållit lån, genom socialnämndens förmedling.

Inköpsanvisning, vilken anger låntagarnas namn och det belopp, på vilket den utställts, samt det slag av föremål, för vars inköp den är avsedd, skall, försedd med av försäljaren undertecknat bevis, som anger de sålda föremålen och deras pris, tillställas [landskapsstyrelsens kamreraravdelning] för inlösen inom sex månader från dagen för dess utställande.

17 §. Bosättningslån skall, därest [landskapsstyrelsen] icke annorlunda bestämmer, återbetalas genom amorteringar, som erläggs kvartalsvis.

18 §. För att låntagarna skola få tillgodoräkna sig i 5 § 2 mom. stadgat avbrott i erläggandet av amorteringar, böra de inom tre månader från barnets födelse till [landskapsstyrelsen] insända eller till socialnämnden inlämna av läkare, barnmorska eller hälsosyster givet intyg över att dem fötts ett barn.

I 1 mom. avsett avbrott i erläggandet av amorteringarna begynner senast efter förloppet av trettio dagar från den dag, då anmälan om barnets födelse inkom till [landskapsstyrelsen].

19 §. (1955/17) Då åt låntagare fötts tre, fyra eller fem i 6 § avsedda barn, skola de, för att den i sagda lagrum stadgade delen av lånets ursprungliga belopp skall kunna räknas dem till godo, inom tre månader räknat från den dag, då det senast födda barnet levat sex månader, till [landskapsstyrelsen] insända eller till socialnämnden inlämna ämbetsbetyg, utvisande barnets ålder.

På synnerliga skäl kan befrielse från betalning dock beviljas, oaktat ämbetsbetyget insänts eller inlämnats senare än i 1 mom. stadgats.

20 §. Ansökan om i 5 § 3 mom. nämnt anstånd och i 9 § avsedd befrielse från återbetalning av lån skall ställas till [landskapsstyrelsen] och inlämnas till socialnämnden, som äger översända den jämte eget yttrande till [landskapsstyrelsen].

21 §. Meddelande rörande [landskapsstyrelsens] beslut angående bosättningslån tillställs lånesökandena med posten i rekommenderat brev.

22 §. I 14 § nämnd ansökan skall skrivas på av [landskapsstyrelsen] fastställd blankett, vilken, liksom övriga erforderliga blanketter, på socialnämnds rekvisition avgiftsfritt tillhandahålls av [landskapsstyrelsen]. Socialnämnden bör likaså avgiftsfritt tillhandahålla sökandena nämnda blanketter.

23 §. Närmare föreskrifter rörande tillämpningen av denna landskapslag kan vid behov utfärdas av [landskapsstyrelsen] genom landskapsförordning.

M 6 Landskapslag (2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag

1 kap. Allmänna och särskilda bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014), nedan kallad rikslagen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar av rikslagen ska tillämpas på Åland från det att ändringarna träder i kraft i riket, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen sköts av social- och hälsovårdsministeriet ska på Åland skötas av landskapsregeringen.

Även de förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen sköts av Folkpensionsanstalten ska på Åland skötas av landskapsregeringen.

3 §. Avvikelser och särskilda bestämmelser

För den som har rätt till bostadsbidrag och är bosatt på Åland betalas bostadsbidrag ur landskapets medel. Likaså betalas kostnaderna som verkställigheten av denna lag medför ur landskapets medel.

Kommunerna på Åland hör till kommungrupp III.

Hänvisningen i rikslagens 4 § 2 mom. till 81 § barnskyddslagen (FFS 417/2007) ska avse de med stöd av landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen tillämpliga bestämmelserna i barnskyddslagen.

M 7 F (1995:7) om skötseln av vissa ärenden som gäller bostadsbidrag

Hänvisningen i rikslagens 4 § 4 mom. till 14 § lagen om studiestöd (FFS 65/1994) ska även avse 13 § landskapslagen (2006:71) om studiestöd.

Hänvisningen i rikslagens 7 § 2 mom. till lagen om hyra av bostadslägenhet (FFS 481/1995) ska avse hyreslagen (1999:19) för landskapet Åland.

Hänvisningen i rikslagens 8 § 2 mom. 1 punkten till 14 § lagen om studiestöd ska även avse 13 § landskapslagen om studiestöd.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 1 punkten till barnbidragslagen (FFS 796/1992) ska avse landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 2 punkten till lagen om moderskapsunderstöd (FFS 477/1993) ska avse landskapslagen (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 7 punkten till lagen om studiestöd ska avse landskapslagen om studiestöd.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 8 punkten till lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) ska avse landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 12 punkten till familjevårdarlagen (FFS 312/1992) ska avse landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 12 punkten till lagen om barndagvård (FFS 36/1973) avseende ersättningar för kostnader för familjedagvård ska avse ersättningar för kostnader för familjedaghem och gruppfamiljedaghem enligt barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 17 punkten till lagen om underhållsstöd (FFS 580/2008) ska avse landskapslagen (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd.

Hänvisningen i rikslagens 15 § 20 punkten till lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) ska avse de med stöd av landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård tillämpliga bestämmelserna i lagen om stöd för närståendevård.

Hänvisningen i rikslagens 20 § 8 punkten till lagen om studiestöd ska avse landskapslagen om studiestöd.

Hänvisningen i rikslagens 27 § 2 mom. 5 punkten till lagen om studiestöd ska avse landskapslagen om studiestöd.

Rätten att få uppgifter av myndigheter i rikslagens 42 § omfattar även rätt att få uppgifter av myndigheter underställda landskapsregeringen.

Besvärinstanserna i 42 § rikslagens ska avse högsta förvaltningsdomstolen.

Hänvisningen i rikslagens 47 § 1 mom. till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) ska avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

Bestämmelsen i rikslagens 10 § ska på Åland tillämpas i den lydelse den har i lagen om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014). (2016/92)

I rikslagens 4 § 4 mom, 8 § 2 mom, 20 § och 27 § 2 mom. finns det numera (FFS 1533/2016) inte några hänvisningar till L om

studiestöd (FFS 65/1994). I rikslagens 15 § 12 punkt hänvisas numera till familjevårdslag (FFS 263/2015) och L om småbarnspedagogik (FFS 36/1973).

4 §. Sökande av ändring

Den som är missnöjd med ett beslut som fattats med stöd av denna lag får söka ändring i beslutet genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med bestämmelserna i rikslagen.

2 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

5 §. Ikraftträdande

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen för Åland.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2015. Bestämmelserna i rikslagens 13 § träder dock i kraft den 1 september 2015 och de tillämpas på bostadsbidrag som beviljas eller justeras vid denna tidpunkt eller därefter.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1975:63) om tillämpning av lagen om bostadsbidrag.

6 §. Övergångsbestämmelser

Utbetalningen av de bostadsbidrag som betalas när denna lag träder i kraft fortsätter på tidigare grunder fram till justeringen enligt 27 § rikslagen eller till dess att bostadsbidraget upphör.

När bostadsbidrag som betalades innan denna lag trädde i kraft ska justeras med början vid lagens ikraftträdande och fram till den 1 december 2015 i enlighet med 27 § 1 mom. rikslagen och det inte har skett någon sådan förändring i hushållet som avses i 27 § 2 mom. rikslagen, ska utbetalningen av bostadsbidraget fortsätta till det tidigare beloppet tills bidraget nästa gång justeras enligt 27 § rikslagen, om bostadsbidraget annars skulle minska med 100 euro i månaden eller mer.

M 7 Förordning (1995:7) om skötseln i landskapet Åland av vissa ärenden som gäller bostadsbidrag

(FFS 1557/1994)

1 §. De förvaltningsuppgifter som följer av lagstiftningen om bostadsbidrag handhas i landskapet Åland av folkpensionsanstalten enligt vad Ålands [landskapsstyrelse] och folkpensionsanstalten närmare avtalar.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1995.

M 8 Landskapslag (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd

1 §. Allmänt

Lagen om moderskapsunderstöd av den 28 maj 1993 (FFS 477/1993), med undantag av 5, 11, 12 och 13 §§, samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen skall tillämpas i landskapet Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar i den i 1 mom. avsedda lagen gäller i landskapet från det att de trätt i kraft i riket.

2 §. Verkställighet

De uppgifter som enligt lagen om moderskapsunderstöd ankommer på folkpensionsanstalten ankommer i landskapet på kommunerna.

3 §. Finansiering

För en kvinna som är berättigad till moderskapsunderstöd och bosatt i landskapet betalas moderskapsunderstöd av landskapets medel.

Understödet utbetalas av kommunerna som kalenderårsvis erhåller ersättning av landskapet för de utbetalade medlen. Ersättningen skall sökas senast den 30 april.

4 §. Understödet innehåll

[Landskapsstyrelsen] beslutar om moderskapsförpackningens innehåll och fastställer den beloppsmässiga storleken på moderskapsunderstödet.

Se ÅLRB 7.7.2009 (Dnr S10/09/1/20).

5 §. Ändringsökande

Beslut som fattas av en kommunal myndighet skall överklagas hos [landskapsstyrelsen].

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1994.

M 9 Landskapslag (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen**1 §. Allmänt**

Barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (FFS 796/1992) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen skall tillämpas i landskapet Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändringar av den i 1 § avsedda lagen gäller i landskapet från och med det att de trätt i kraft i riket.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt den lag som avses i 1 § ankommer på folkpensionsanstalten sköts i landskapet Åland av [landskapsstyrelsen].

3 §. Finansiering

För barn som är bosatta i landskapet betalas barnbidrag av landskapets medel.

Landskapet betalar ersättning till folkpensionsanstalten för barnbidraget i enlighet med vad [landskapsstyrelsen] och folkpensionsanstalten närmare avtalar.

4 §. (2008/8) Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 110 euro per kalendermånad för ett barn.

Om en person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn är barnbidraget för det första barnet 110 euro, för det andra 143 euro, för det tredje 185 euro, för det fjärde 214 euro samt för det femte och varje följande barn 259 euro per kalendermånad.

För ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 50 euro per barn och kalendermånad.

5 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994.

Ikraftträdandebestämmelse (2008/8):

Med stöd av 20 § 3 mom. självstyrelselagen för Åland bemyndigar lagtinget landskapsregeringen att bestämma när denna lag helt eller delvis träder i kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2008.

Genom lagens ikraftträdande upphävs landskapsförordningen (1995:106) om barnbidrag.

M 10 Förordning (1993:12) om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter som gäller barnbidrag

(FFS 1596/1992)

1 §. De förvaltningsuppgifter som följer av lagstiftningen om barnbidrag handhas i landskapet Åland av folkpensionsanstalten enligt vad folkpensionsanstalten och Ålands [landskapsstyrelse] närmare avtalar.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1993.

M 11 Landskapslag (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd**1 §. Lagens syfte och tillämpningsområde**

Underhållet för en i landskapet stadigvarande bosatt person under 18 år tryggas genom underhållsstöd på så sätt att lagen om underhållsstöd (FFS 580/2008), inom landskapets behörighet och med de avvikelser som anges i denna lag, ska tillämpas i landskapet Åland.

En person under 18 år som inte är stadigvarande bosatt i landskapet har rätt till underhållsstöd i enlighet med denna lag om han eller hon, på grundval av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, är berättigad till sociala trygghetsförmåner med stöd av landskapslagstiftningen.

Lagen om underhållsstöd ska tillämpas i landskapet sådan den lyder då denna lag träder i kraft. Ändras därefter lagen om underhållsstöd, ska ändringarna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om underhållsstöd sköts av Folkpensionsanstalten ska i landskapet Åland skötas av landskapsregeringen såvitt fråga är om uppgifter som hör till landskapets behörighet.

Landskapsregeringen kan med stöd av 32 § självstyrelselagen samtycka till att de förvaltningsuppgifter som avses i 1 mom. i enlighet med en överenskommelseförordning överförs genom avtal till Folkpensionsanstalten.

De blanketter som avses i 3 § lagen om underhållsstöd ska användas i landskapet om inte landskapsregeringen bestämmer att särskilda blanketter om underhållsstöd som landskapsregeringen fastställer ska användas.

3 §. Avvikelser

De i 44 § lagen om underhållsstöd angivna ersättningarna fördelas och utbetalas genom landskapsandelssystemet till kommunerna i förhållande till deras invånarantal.

M 12 RPF (2009:18) om ... förvaltningsuppgifter som gäller underhållsstöd

4 §. Hänvisningar

Hänvisningen i 21 § 3 mom. 4 punkten lagen om underhållsstöd till lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) ska inom landskapets behörighet avse landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd.

Hänvisningarna i 36 och 37 §§ lagen om underhållsstöd till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) ska inom landskapets behörighet avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

5 §. Finansiering

Underhållsstöd för en i landskapet stadigvarande bosatt person under 18 år betalas av landskapets medel.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.

M 12 Republikens presidents förordning (2009:18) om skötseln i landskapet Åland av förvaltningsuppgifter som gäller underhållsstöd

(FFS 120/2009)

1 §. Folkpensionsanstalten svarar för skötseln av de förvaltningsuppgifter som med stöd av 2 § 1 mom. i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd (Ålands författningssamling 2009:7) ankommer på Ålands landskapsregering enligt vad Folkpensionsanstalten och Ålands landskapsregering närmare avtalar.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 april 2009.

M 13 Barnomsorgslag (2011:86) för landskapet Åland

1 kap. Tillämpning och mål**1 §. Tillämpningsområde**

I denna lag finns bestämmelser om den barnomsorg som bedrivs under kommunal ledning och under samhällsstödd enskild ledning, i denna lag kallad barnomsorgen.

Barnomsorg enligt denna lag ges i verksamhetsformerna daghemsverksamhet, fritidshemsverksamhet eller lekverksamhet. Daghemsverksamheten bedrivs i daghem, familjedaghem och gruppfamiljedaghem.

2 §. Målsättning

Barnomsorg ska ha sin grund i barnets bästa, samhällets demokratiska värderingar samt varje människas egenvärde och rätt till frihet och integritet. Barnomsorg ska genom god omsorg, lekmöjligheter och pedagogisk verksamhet vara ett stöd för vårdnadshavarna i deras ansvar för barnens fostran och därigenom bidra till att alla flickor och pojkar får goda uppväxtvillkor. Barnomsorg ska bedrivas i nära samverkan med hemmet, ha barnets ålder och individuella behov som utgångspunkt samt därvid främja en allsidig fysisk, emotionell, social

och kognitiv utveckling. För barnomsorgen är viktiga värden omsorg om medmänniskor och jämställdhet mellan könen samt omsorg om naturen. Verksamhetsinnehållet i all barnomsorg ska kännetecknas av att den tillgodoser barnens behov av lek, trygga och varma människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan.

Vid barnomsorgen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt att varje barn ges gynnsamma förutsättningar för en god skolstart. All omsorg och pedagogik ska beakta barn i behov av särskilt stöd.

2 kap. Verksamhetsformer**3 §. Daghemsverksamheten**

Daghemsverksamheten erbjuder omsorg, lekmöjligheter och pedagogisk verksamhet för barn under skolåldern. Daghemsverksamheten bedrivs i familjedaghem, gruppfamiljedaghem och daghem varvid

1) *familjedaghem* bedrivs av minst en familjedagvårdare och omfattar högst sex barn, varvid barn under tre år räknas som 1,5 barn,

2) *gruppfamiljedaghem* bedrivs av två familjedagvårdare och omfattar högst åtta barn samt

3) *daghem* bedrivs av i 9 § fastslagen personal och omfattar nio eller flera barn.

Kommunen kan tillåta

1) överinskrivning så att fler barn kan finnas inskrivna i en daghemsverksamhet än vad som följer av bestämmelserna i 1 mom. 1-3 punkten om det inte medför en fortlöpande övertalighet samt

2) fortlöpande övertalighet som medför att det per månad under högst fem enstaka dagar, varav högst tre dagar i följd, kan finnas fler barn i en daghemsverksamhet än vad som följer av bestämmelserna i 1 mom.

4 §. Specialbarnomsorgen i daghemsverksamheten

I daghemsverksamheten ska specialbarnomsorgen erbjuda behövliga specialpedagogiska åtgärder till barn i behov av särskilt stöd.

Med *barn i behov av särskilt stöd* avses barn som har svårigheter på grund av en medfödd eller senare uppkommen fysisk, psykisk, social eller emotionell funktionsnedsättning eller som utan individuella stödåtgärder löper risk att drabbas av sådan.

Behovet av specialbarnomsorg ska utredas av kommunen på begäran av vårdnadshavaren eller personal i daghemsverksamheten. Kommunen beslutar med vårdnadshavarens samtycke om specialbarnomsorgen.

5 §. Förundervisningen i daghem

I daghem ska förundervisning erbjudas, som en pedagogisk verksamhet vilken ska stödja barns allsidiga utveckling och beredskap för fortsatt lärande i skolan, på de grunder som landskapsregeringen givit för förundervisning som avses i 25 §. För förundervisningens planering och genomförande ansvarar en barnträdgårdslärare. Förundervisningen kan integreras i den dagliga verksamheten i daghemmet.

6 §. Fritidshemsverksamheten

Fritidshemsverksamheten ska dagtid under skoldagar erbjuda omsorg och en meningsfull fritid för barn och ungdom som avses i 18 §. Fritidshemsverksamheten

kan t.ex. bedrivs i en skola, ett daghem, ett fritidshem, ett familjedaghem eller ett specialfritidshem samt i andra för ändamålet godkända lokaler.

7 §. Lekverksamheten

Lekverksamhet under ledning och uppsikt av personal kan erbjuda barn som inte har börjat skolan, lekmöjligheter utomhus eller inomhus. Lekverksamhet erbjuds under 10-15 timmar per vecka.

3 kap. Verksamhetsgrunderna

8 §. Behörighetskrav för personal i barnomsorgen

Personal i daghem och fritidshem ska ha avslutad utbildning vid en läroinrättning och därvid förvärvat en lämplig utbildning för sina arbetsuppgifter som

- 1) *föreståndare* med ansvar för personalledning, administration och pedagogisk ledning,
- 2) *barntädgårdslärare* med pedagogiska uppgifter,
- 3) *barnskötare* med omsorgs- och fostransuppgifter,
- 4) *fritidspedagog* med pedagogiska ledningsuppgifter,
- 5) *specialbarntädgårdslärare* med specialpedagogiska uppgifter för barn i behov av särskilt stöd och som
- 6) *assistent* med uppgift att stöda barn i behov av särskilt stöd.

Personal i familjedaghem och gruppfamiljedaghem ska ha för sina arbetsuppgifter lämplig utbildning.

Landskapsregeringen beslutar i landskapsförordning närmare om i 1 och 2 mom. avsedda behörighetskrav.

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl bevilja dispens från de behörighetskrav som avses i 1-3 mom.

Om det för en uppgift som avses i 1 eller 2 mom. inte är möjligt att anställa en person som uppfyller behörighetskraven, kan kommunen för uppgiften för högst två år i sänder anställa en person som på grundval av studier har för uppgiften nödvändiga kunskaper samt för uppgiften lämpliga arbetslivserfarenheter.

I landskapslagen (2004:3) om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som ska arbeta med barn finns bestämmelser med krav på ett kontrollförfarande som ska göra arbetsgivare medvetna om eventuell brottslig bakgrund hos dem som ska arbeta med personer som är under 18 år.

Se LF (2011:90) om behörighetskrav för personal anställd i daghem och fritidshem.

9 §. Verksamheternas personaldimensionering

Personaldimensioneringen i varje barnomsorgsverksamhet ska vara tillräcklig med hänsyn till barnens antal, ålder, vårdtid och behov av särskilt stöd. Om det inte finns särskild personalresurs för ett barn i behov av särskilt stöd ska detta beaktas vid personaldimensioneringen. Personal i daghem ska ha gymnasialstadieutbildning eller högskoleutbildning, varvid minst var tredje anställd ska ha avslutad högskoleutbildning.

Om det i ett daghem finns

- 1) barn som är under tre år ska det för dem finnas minst en anställd per grupp om högst fyra barn eller
- 2) barn som är tre år eller äldre ska det för dem finnas minst en anställd per grupp om högst sju barn.

Om barn i daghem indelas i grupper ska för varje grupp finnas minst en anställd som har avslutad högskoleutbildning med lämplig pedagogisk inriktning.

Om i daghem samtliga barn i en grupp är tre år eller

äldre i halvtidsomsorg ska det per 13 barn finnas minst en anställd med avslutad högskoleutbildning med lämplig pedagogisk inriktning.

I ett fritidshem ska det finnas minst en anställd per grupp om högst 13 barn. För ett fritidshem som har mer än 13 barn ansvarar en fritidspedagog.

10 §. Inomhusutrymmen

Barnomsorg ska bedrivs i lokaler som är lämpliga med hänsyn till barnens ålder, vårdtid och verksamhetens natur. Barnens antal ska anpassas till lokalernas storlek. I lokalerna ska det finnas tillgång till pedagogisk utrustning och lekutrustning samt annan utrustning som behövs i verksamheten.

Ett daghems inomhusutrymmen ska räknat per barn omfatta minst tio kvadratmeter rumsyta som inkluderar både barnens och personalens behov.

Landskapsregeringen kan i enskilda fall medge undantag från i denna paragraf angivna krav på lokalernas yta, om lokalerna bedöms vara lämpliga med beaktande av kraven i 1 mom.

11 §. Utomhusområden

För barnens aktiviteter ska det i anslutning till daghem finnas ett utomhusområde med tillgång till utrustning som främjar leken. Ett daghems utomhusområde bör till storlek och utformning ge tillräckligt utrymme för flera barns eller barngruppers samtidiga lekar, ge personalen goda möjligheter till uppsikt samt genom goda rutiner och säkerhetsåtgärder vara tryggt att vistas på.

12 §. Språket

Verksamhetsspråket är svenska inom barnomsorgen. Svenska är verksamhetsspråk även inom barnomsorg som kommunen ordnar genom att köpa barnomsorgstjänster av en annan huvudman. Verksamheterna ska stöda barn med annat modersmål än svenska och ge alla barn en god grund för deras kulturella och språkliga identitet.

13 §. Tystnadsplikten

Den som är anställd hos kommunen, medlem av ett kommunalt organ eller verksam vid ett enskilt daghem får inte informera en utomstående om vad denne vid skötseln av uppgifter som rör barnomsorgsverksamheten har fått veta om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör ett barn eller medlemmar av barnets familj utan samtycke av den berörda personen eller, om den berörda personen inte själv kan bedöma innebörden av samtycket, dennes vårdnadshavare.

Anställda inom kommunens barnomsorg får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter till varandra samt till organ inom kommunens eller landskapets förvaltning, om uppgifterna är nödvändiga för att ett barns barnomsorg och skolgång ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Vad som är stadgat i 1 mom. hindrar inte heller att uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

I enlighet med landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen finns det för såväl förtröendevalda som anställda vilka i sin uppgift fått vetskap om ett barns behov av vård och om-

M 13 Barnomsorgslag (2011:86)

sorg, på grund av omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller eget beteende, förutsätter att behovet av barnskydd utreds, en *skyldighet att anmäla* till ansvarigt kommunalt organ.

14 §. Kontakten med vårdnadshavare

Inom all barnomsorg ska kontakter med vårdnadshavarna främjas och upprätthållas på det sätt som personal och vårdnadshavare överenskommer. Formerna för samverkan ska redovisas i varje gruppfamiljedaghem, daghems och fritidshems arbetsplan.

15 §. Arbetsplaner

Varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem ska göra en arbetsplan som beskriver genomförandet av

- 1) barnomsorgens målsättning som avses i 2 §,
- 2) sådana anvisningar som landskapsregeringen utfärdat i enlighet med 25 §,
- 3) de delar av de grunder som är tillämpliga för förundervisning som avses i 25 § samt
- 4) de former för samverkan som avses i 14 §.

Arbetsplanen ska godkännas av det organ som ansvarar för barnomsorgen i kommunen. Varje daghemsverksamhet och fritidshem ska informera vårdnadshavarna om innehållet i arbetsplanen.

4 kap. Rätten till och ansökan om barnomsorg**16 §. Rättighetsgrunder**

Efter att föräldrapenningsperioden har upphört har vårdnadshavare, i den omfattning som föreskrivs i detta kapitel, rätt till barnomsorg anordnad av sin hemkommun för sitt barn. Barnomsorg beviljas av hemkommunen efter ansökan av vårdnadshavare. Om vårdnadshavarna har olika hemkommun gäller rätten till barnomsorg den kommun som är barnets hemkommun och ansökan ska riktas till den kommunen. Barnomsorgen ska om möjligt anordnas i den form som barnets vårdnadshavare önskar.

Vårdnadshavare är barnets föräldrar eller den eller de personer som är juridiskt ansvariga med huvudansvar för barnets vårdnad och som avses i rikets lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt (FFS 361/1983).

17 §. Rätt till daghemsverksamhet

Rätt till kommunal barnomsorg i daghemsverksamhet har vårdnadshavare för sitt barn i följande fall:

- 1) 25 timmar per vecka för barn som har fyllt tre år till dess läroplikten börjar,
- 2) under den tid då vårdnadshavaren förvärvsarbetar, studerar eller är arbetssökande, till dess läroplikten börjar,
- 3) under den tid då moderskapspenning utbetalas, för i hushållet boende barn som är under tre år och som har en barnomsorgsplats,
- 4) under den tid då barnet har behov av särskilt stöd som avses i 4 § 2 mom., i den omfattning som bedöms vara lämpligt för barnet, till dess läroplikten börjar,
- 5) under den tid det är nödvändigt för barnet till följd av flerbarnsfödelse, funktionshinder enligt landskapslagen (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp eller sjukdom i familjen, eller andra liknande skäl samt
- 6) vårdnadshavare kan för sina barn utöver vad som

ovan angivits av särskilda skäl beviljas rätt till barnomsorg i daghemsverksamhet.

Med i 1 mom. avsedd tid då vårdnadshavaren

- 1) förvärvsarbetar avses då vårdnadshavaren har beskattningsbar inkomst på grund av anställning eller egen näringsverksamhet,
- 2) studerar avses då vårdnadshavaren är berättigad till studiestöd i enlighet med landskapslagen (2006:71) om studiestöd, eller annars genomgår utbildning som leder till examen eller genomgår kompletterings- eller vidareutbildning som främjar yrkesfärdigheten och
- 3) är arbetssökande avses då vårdnadshavaren är arbetslös arbetssökande i enlighet med bestämmelserna därom i landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

Barnomsorg i daghemsverksamhet enligt denna paragraf kan beviljas i den utsträckning det är förenligt med barnets bästa. Endast i särskilda fall kan det anses förenligt med barnets bästa att vistelse i barnomsorg i daghemsverksamhet är längre än 10 timmar per dygn eller längre än 200 timmar per månad.

Under den tid faderskapspenning utbetalas till vårdnadshavaren har han inte rätt att utnyttja en för eget barn beviljad barnomsorgsplats, om barnet är under tre år. Rätten till samma barnomsorgsplats kvarstår dock efter att faderskapspenningsperioden upphör. Om faderskapspenningen utbetalas samtidigt som moderskapspenningen har vårdnadshavaren inte rätt att utnyttja barnomsorgsplats för barn under tre år. (2013/60)

18 §. Rätt till fritidshemsverksamhet

Rätt till kommunal barnomsorg dagtid under skoldagar i fritidshemsverksamhet har vårdnadshavare för sitt barn i följande fall:

- 1) under den tid barnet är i årskurs 1 och 2 samt vårdnadshavarna förvärvsarbetar, studerar eller är arbetssökande,
- 2) under den tid ett barn med elvaårig läroplikt fullgör sin läroplikt i enlighet med grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland,
- 3) under den tid en studerande på gymnasialstadie-nivå deltar i utbildning i enlighet med läroplan för yrkesutbildningsundervisning, med beaktande av den studerandes behov samt
- 4) under den tid ett barn i behov av särskilt stöd bedöms vara i behov av fritidshemsverksamhet.

Fritidshemsverksamhet kan i de fall som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten enligt behov ordnas i ett för barnet eller den studerande anpassat specialfritidshem.

19 §. Rätt till förundervisning och specialbarnomsorg

Vårdnadshavaren har rätt till kommunal daghemsverksamhet med förundervisning för sitt barn under minst 20 timmar per vecka under året innan barnet börjar i grundskolan eller får motsvarande undervisning på annat sätt.

Vårdnadshavaren har rätt till specialbarnomsorg för sitt barn i den omfattning det finns ett behov av det.

20 §. Ansökan, erbjudande och meddelande om barnomsorgsplats (2013/60)

En ansökan om en barnomsorgsplats i ett daghem, ett gruppfamiljedaghem, ett familjedaghem eller en fritidshemsverksamhet ska göras av vårdnadshavaren.

Efter att kommunen fått en ansökan om barnomsorg ska kommunen erbjuda en barnomsorgsplats inom fyra månader räknat från dagen för ansökan. Om ett barn behöver en barnomsorgsplats och behovet är brådskande, på grund av vårdnadshavarnas förvärsarbete eller studier, ska vårdnadshavarna erbjudas en barnomsorgsplats inom två veckor efter att kommunen mottagit ansökan.

En vårdnadshavare ska meddela kommunen senast två veckor innan faderskapspenningensperioden inleds om vilken tid perioden omfattar. (2013/60)

5 kap. Barnomsorgsavgift

21 §. Familjebegreppet

I denna lag inräknas i begreppet familj den eller de vårdnadshavare som lever samman med barnet. I familjen inräknas även den som vårdnadshavaren stadigvarande i äktenskap eller under äktenskapsliknande former har gemensamt hushåll med och som inte är barnets vårdnadshavare, i det fall barnet sammanlever med endast en vårdnadshavare. Dessutom inräknas de barn för vilka dessa är underhållsskyldiga om de bor i samma hushåll.

22 §. Avgift för kommunal barnomsorg (2013/60)

Kommunen ska, med beaktande av bestämmelserna i denna paragraf och bestämmelserna i 23 §, fastställa en taxa för de avgifter som barnets vårdnadshavare ska betala för barnomsorg.

Som grund för beräkningen av barnomsorgsavgifterna får läggas de inkomster som överskrider bruttoinkomstgränserna i tabellen nedan. Barnomsorgsavgift får inte tas ut av den familj som har en inkomst som uppgår till högst de belopp som anges i tabellen nedan.

Familiens storlek (antal personer)	Inkomstgräns (euro/mån)
2	1200
3	1400
4	1600
5	1800
6	2000

Barnomsorgsavgiften för heltidsomsorg får vara högst 230 euro per barn och månad. Vid bestämmande av avgiften ska kommunen beakta familjens storlek.

Som inkomst räknas

- 1) den inkomst som barnet har,
- 2) den inkomst som med barnet sammanlevande vårdnadshavare har samt
- 3) i det fall barnet sammanlever med endast en vårdnadshavare, den inkomst som en person som är sammanboende med vårdnadshavaren i äktenskap eller i äktenskapsliknande eller i stadigvarande former i gemensamt hushåll, men som inte är barnets vårdnadshavare.

En barnomsorgsavgift ska inte uppbäras för den barnomsorg som vårdnadshavaren enligt 4 kap. har rätt till, under det år ett barn har beviljats uppskov med att inleda sin skolgång eller under den tid faderskapspenningensperioden varar. (2013/60)

En barnomsorgsavgift ska inte uppbäras för sådan del av barnomsorg som ges i rehabiliterande syfte enligt landskapslagen (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

23 §. Beaktande av inkomster vid fastställande av barnomsorgsavgifter

Vårdnadshavaren är skyldig att informera kommunen om familjens förvärs- och kapitalinkomster. Med beaktande av detta fastställer kommunen årligen en barnomsorgsavgift. När avgiften fastställs ska verifierade omständigheter i inkomstsituationen beaktas. Om inkomsterna därefter varaktigt ändras med tio procentenheter eller mer ska uppgifter om detta ges till kommunen, som då ska fastställa en ny barnomsorgsavgift.

Såsom i 1 mom. avgiftsgrundande inkomst betraktas inte

- 1) barnbidrag,
- 2) handikappbidrag, vårdbidrag och vårdbidrag för pensionstagare,
- 3) barnförhöjning enligt folkpensionslagstiftningen,
- 4) bostadsbidrag,
- 5) sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas med stöd av olycksfallsförsäkring,
- 6) stöd som betalas med anledning av fullgörande av tjänstgöring som avses i militärunderstödslagen (FFS 781/1993),
- 7) studiestöd,
- 8) (2015/63) stöd för deltagande i sysselsättningsfrämjande utbildning enligt landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning,
- 9) ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (FFS 566/2005),
- 10) sysselsättningsstöd enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet,
- 11) stipendier och andra understöd som utbetalas för studier, praktik eller annan behörighetshöjande verksamhet,
- 12) stöd för närståendevård samt
- 13) stöd för vård av barn i hemmet.

Såsom i 1 mom. avgiftsgrundande inkomst betraktas betalda underhållsbidrag för barn, periodiska underhåll till en tidigare make samt förmån som ska betalas i pengar och vilken i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för en viss tid eller livstid (*sytning*).

För fastställande av barnomsorgsavgiften kan kommunen begära att få för prövningen behövliga verifierat.

24 §. Avgift och rätt till ersättningsandel för samhällsstödd enskild barnomsorg (2013/60)

För barnomsorg som drivs som samhällsstödd enskild barnomsorg, ska fastställas en taxa för de avgifter barnets vårdnadshavare ska betala för den barnomsorg barnet utnyttjar. Taxan ska sändas till kommunen för kännedom.

För ett barn som erhåller barnomsorg som drivs som samhällsstödd enskild barnomsorg, ska barnets hemkommun till huvudmannen, för sådan barnomsorg som vårdnadshavaren enligt 4 kap. har rätt till för sitt barn, betala en ersättningsandel, vilken inte oskäligt avviker från vad en motsvarande kommunal barnomsorgsplats

M 13 Barnomsorgslag (2011:86)

kostar. En kommun kan om särskilda skäl föreligger beviljas rätt av landskapsregeringen att inte betala ut en ersättningsandel till ett enskilt sådant daghem eller fritidshem.

Ersättningsandelen till enskild barnomsorg ska justeras årligen utgående från kommunens senast fastställda bokslut. Ersättningsandelen till enskilda barnomsorgs-verksamheter bestäms på följande sätt:

1) ersättningsandelen för heltidsomsorg för barn över tre år men under skolåldern, är 90 procent av nettodriftskostnaderna för verksamheten beräknade på grundval av kommunens nettodriftskostnader för likartad verksamhet, avseende varje barn för vilka verksamheten ansvarar för barnomsorg under årets alla månader. Nettodriftskostnaden är intäkterna minskade med driftskostnaderna. Driftskostnaderna är lön till personal, socialavgifter, pensioner, materialinköp, köp av övriga tjänster för den egna serviceproduktionen, hyror, interna utgifter, planmässiga avskrivningar på anläggningstillgångar samt kalkylerad ränta på anläggningstillgångar,

2) ersättningsandelen för heltidsomsorg för barn under tre år för en enskild barnomsorgsverksamhet är 175 procent av ersättningsandelen enligt 1 punkten,

3) ersättningsandelen för halvtidsomsorg för en enskild barnomsorgsverksamhet är 60 procent av ersättningsandelen för heltidsomsorg som avses i 1 och 2 punkten ovan och

4) ersättningsandelen för fritidshemsverksamhet för en enskild barnomsorgsverksamhet är 90 procent av kostnaderna för kommunens motsvarande verksamhet.

I denna lag avses med

1) *heltidsomsorg* barnomsorg som överstiger 5 timmar per dygn samt med

2) *halvtidsomsorg* barnomsorg som uppgår till högst 5 timmar per dygn eller högst 25 timmar per vecka.

En i 1 mom. avsedd avgift för barnomsorg ska inte uppbäras under den tid faderskapspenningssperioden varar. (2013/60)

6 kap. Ledningen och ledningsansvaret

25 §. Landskapsregeringens ledningsansvar och tillsynsmyndighet (2013/120)

Landskapsregeringen har ett övergripande ansvar för utvecklingen av barnomsorgen. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är tillsynsmyndighet och utövar tillsyn över kommunernas tillämpning av denna lag. (2013/120)

Landskapsregeringen beslutar om grunderna för förundervisningen, vilka ska vara samordnade med grundskolans läroplan och i tillämpliga delar ligga till grund för all daghems- och fritidshemsverksamhet.

25a §. (2013/120) Inspektionsrätt

Tillsynsmyndigheten har rätt att inspektera en kommuns eller ett kommunalförbunds verksamhet enligt denna lag samt de verksamhetsenheter och lokaler som används vid ordnandet av verksamheten, om det finns grundad anledning att förrätta en inspektion. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan.

En inspektör ska ges tillträde till verksamhetsställets alla lokaler. Lokaler som används för permanent boen-

de får dock inspekteras bara om det är nödvändigt för att trygga klientens ställning och garantera behörig service. Vid inspektionen ska, utan hinder av sekretessbestämmelser, alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram. Därtill ska inspektören, utan hinder av sekretessbestämmelser och utan kostnad, på begäran få kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen. Inspektören har även rätt att ta fotografier under inspektionen. Inspektören kan biträdas av sådana experter som behövs för inspektionen.

Polisen ska vid behov ge tillsynsmyndigheten handräckning för utförandet av en inspektion.

Över en inspektion ska det föras protokoll.

25b §. (2013/120) Förelägganden och tvångsmedel

Om det upptäcks brister eller andra missförhållanden som äventyrar clientsäkerheten i ordnandet eller genomförandet av barnomsorgen eller om verksamheten i övrigt strider mot denna lag kan tillsynsmyndigheten meddela förelägganden om hur de ska avhjälpas. När förelägganden meddelas ska det utsättas en tid inom vilken behövliga åtgärder ska vidtas. Om clientsäkerheten så kräver kan det bestämmas att verksamheten omedelbart ska avbrytas eller användningen av en verksamhetsenhet eller en del av enheten eller av en anordning omedelbart förbjudas.

Tillsynsmyndigheten kan vid vite eller vid äventyr att verksamheten avbryts eller att användningen av en verksamhetsenhet eller en del av enheten eller av en anordning förbjuds, förplikta kommunen eller kommunalförbundet att iaktta de förelägganden som avses i 1 mom.

Beslut som fattats av tillsynsmyndigheten om avbrytande av verksamheten eller om förbud mot användningen av en verksamhetsenhet eller en del av enheten eller av en anordning ska iaktas trots att ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

25c §. (2013/120) Anmärkning och uppmärksamgörande

Om det vid tillsynen över barnomsorgen konstateras att en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet eller genomförandet av en verksamhet enligt denna lag har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, kan tillsynsmyndigheten ge kommunen eller kommunalförbundet eller den tjänsteman som ansvarar för den felaktiga verksamheten en anmärkning för framtiden.

Tillsynsmyndigheten kan, om ärendet inte föranleder en anmärkning eller andra åtgärder, uppmärksamgöra den övervakade på att verksamheten ska ordnas på ett behörigt sätt och att god förvaltningssed ska iaktas.

I en anmärkning eller ett uppmärksamgörande som givits av tillsynsmyndigheten enligt denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

25d §. (2013/120) Undersökning av klagomål

Tillsynsmyndigheten undersöker inte sådana klagomål över barnomsorgen som gäller ärenden äldre än fem år, om det inte finns särskilda skäl att undersöka klagomålet.

25e §. (2013/120) Anmälan till landskapsregeringen

Om tillsynsmyndigheten vid tillsynen konstaterar allvarliga brister ska myndigheten, utan hinder av se-

kretessbestämmelser, anmäla bristerna till landskapsregeringen.

26 §. Kommunens ledningsansvar

Kommunen ansvarar för att den kommunala barnomsorgen utövas i enlighet med denna lags bestämmelser och på de grunder som gäller för förundervisning som avses i 25 § samt övervakar att den samhällsstödda enskilda barnomsorgen i kommunen sköts i enlighet med dem.

Om någon bedriver verksamhet under samhällsstödd enskild ledning utan att uppfylla de krav som ställs 28 § 1 mom., ska kommunen uppmana till rättelse inom en viss tid som, om inte synnerliga skäl föreligger, inte får understiga en månad. Kommunen kan även tilldela huvudmannen för verksamheten en varning. Om rättelsen inte sker inom den utsatta tiden kan kommunen förbjuda verksamheten.

27 §. Kommunens uppgifter

I kommunen handhas barnomsorgen av en nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Kommunen ska med beaktande av bestämmelserna i 2 §

1) planera, genomföra, uppfölja och utvärdera barnomsorgsverksamheten samt

2) planera och erbjuda barnomsorg under de tider då vårdnadshavare behöver det i enlighet med vad som följer av bestämmelserna i 4 kap.

Kommunen kan ordna barnomsorg i samarbete med andra kommuner eller genom att köpa barnomsorgstjänster av någon annan.

28 §. Samhällsstödd enskild barnomsorg

Den som erbjuder samhällsstödd enskild daghems- eller fritidshemsverksamhet mot ersättning ska ha ansökt och godkänts för detta av förläggningskommunen innan verksamheten inleds. En fysisk eller juridisk person som av förläggningskommunen godkänts såsom huvudman har rätt till kommunalt samhällsstöd av kommunen för att driva verksamheten, om den uppfyller de krav som följer av 2, 4-6, 8-15 och 19 §§ denna lag. Ett godkännande utfärdas för den som är huvudman för verksamheten och meddelas för en viss tid eller tills vidare. En fysisk eller juridisk person ska godkännas som huvudman om det inte finns synnerliga skäl för avslag. Med en förläggningskommun avses i denna lag den kommun i vilken barnomsorgsverksamheten bedrivs.

Huvudmannen för en samhällsstödd enskild barnomsorg beslutar om antagande av barn samt om avgifter i enlighet med 24 §.

Varje verksamhetsställe under enskild ledning ska ledas av en föreståndare som svarar för att utrymmen, verksamhetsinnehåll och organisation uppfyller lagstadgade krav.

29 §. (2012/37) Privat barnomsorg

I enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice är lagen om privat socialservice (FFS 922/2011) tillämplig i landskapet.

7 kap. Särskilda bestämmelser

30 §. Landskapsandelar

På verksamhet som ordnas i enlighet med denna lag tillämpas landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

31 §. Sökande av ändring

I ett beslut som en kommuns tjänsteman har fattat enligt denna lag, kan rättelse begäras hos kommunen inom 14 dagar efter delfäendet av beslutet.

I ett ärende om antagande av barn till barnomsorgen får ändring över i 1 mom. nämnt beslut sökas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol, om det är fråga om rätt till barnomsorg enligt denna lag. Besvären ska anföras inom 30 dagar efter delfäendet av beslutet.

I andra än 2 mom. nämnda ärenden får ändring sökas i beslut som fattats av en kommuns myndighet i enlighet med bestämmelserna om det i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

I beslut som landskapsregeringen eller tillsynsmyndigheten har fattat med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § självstyrelselagen för Åland, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag. (2013/120)

32 §. Förseelser mot bestämmelserna om utövande av barnomsorg

Den som trots en varning bedriver samhällsstödd enskild barnomsorg i strid med bestämmelserna i 2, 4-6, 8-15 och 19 §§ denna lag, ska för *förseelse mot bestämmelserna om utövande av barnomsorg* dömas till böter.

33 §. Brott mot tystnadsplikten

Den som bryter mot tystnadsplikten i 13 § ska för *brott mot tystnadsplikten* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet är att anse som grovt döms dock till böter eller till fängelse i högst ett år.

8 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

34 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Landskapsregeringen kan, för verksamheter som bedrivs i befintliga lokaler, medge undantag från i 10 § angivna krav på lokalers yta. Ansökan om sådant undantag ska lämnas till landskapsregeringen senast inom ett år efter lagens ikraftträdande. Undantag från bestämmelserna i 10 § vilka beviljats med stöd av barnomsorgslagen (1997:14) för landskapet Åland, ska fortsättningsvis gälla i enlighet med givna beslut.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs barnomsorgslagen (1997:14) för landskapet Åland. Åtgärder som verkställigheten av denna lag kräver får vidtas innan lagen träder i kraft.

De barn som då denna lag träder i kraft har beviljats barnomsorg behåller denna rätt i enlighet med tidigare bestämmelser, oavsett om denna lag berättigar till ifrågakvarande barnomsorg, så länge serviceförhållandet fortgår.

Den som när denna lag träder ikraft innehar en tjänst eller är anställd för en uppgift motsvarande fritidspedagog är efter denna lags ikraftträdande behörig så länge som tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet består.

M 14 LF (2011:90) om behörighetskrav för personal ... i daghem och fritidshem

Ikraftträdandebestämmelse (2013/120):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Tillsynsrenden som har inletts före denna lag träder i kraft samt handlingar som behövs för tillsynen, överförs utan hinder av sekretessbestämmelser till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när denna lag träder i kraft.

M 14 Landskapsförordning (2011:90) om behörighetskrav för personal anställd i daghem och fritidshem

1 §. Behörighetskrav för personal i daghem och fritidshem

Behörighetskrav för personal i daghem och fritidshem är de som anges i följande tabell.

Uppgifter	Behörighetskrav
<i>Föreståndare</i> med ansvar för personalledning, administration och pedagogisk ledning.	Avslutad utbildning vid högskola som motsvarar minst tre års heltidsstudier med lämplig pedagogisk inriktning, samt praktiska erfarenheter av omsorg och fostran av barn.
<i>Barnträdgårdslärare</i> med pedagogiska uppgifter.	Avslutad utbildning vid högskola som motsvarar minst tre års heltidsstudier med lämplig pedagogisk inriktning.
<i>Barnskötare</i> med omsorgs- och fostransuppgifter.	Avslutad utbildning som motsvarar gymnasialstadienivå, med minst tre års heltidsstudier med inriktning på barn och ungdom.
<i>Fritidspedagog</i> med pedagogiska ledningsuppgifter.	Avslutad utbildning vid högskola som motsvarar minst tre års heltidsstudier med lämplig pedagogisk inriktning.
<i>Specialbarnträdgårdslärare</i> med specialpedagogiska uppgifter för barn i behov av särskilt stöd.	Avslutad utbildning vid högskola som motsvarar minst tre och ett halvt års heltidsstudier med lämplig pedagogisk inriktning, i vilken ingår minst ett års heltidsstudier med inriktning på uppgifter inom specialundervisning.
<i>Assistent</i> med uppgift att stöda barn i behov av särskilt stöd.	För uppgiften lämplig utbildning och erfarenhet.

2 §. Behörighetskrav för personal i familjedaghem och gruppfamiljedaghem

Behörighetskrav för personal i familjedaghem och gruppfamiljedaghem är yrkesexamen för familjedagvårdare eller annan lämplig utbildning.

M 15 Landskapslag (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen

1 §. Tillämpning

Familjevårdarlagen (FFS 312/1992) ska tillämpas i den lydelse som vid varje enskild tidpunkt är gällande i riket med de avvikelser som anges i denna landskapslag. Om familjevårdarlagen upphävs ska den tillämpas i sin sista lydelse.

Hänvisningarna till socialvårdslagen ska tillämpas i enlighet med landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Familjevårdarlag (FFS 312/1992) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som lagen hade innan den upphävdes den 1 april 2015 genom familjevårdslag (FFS 263/2015).

2 §. Förvaltningen

De uppgifter som enligt familjevårdarlagen ska skötas av en kommun eller en samkommun ska i landskapet skötas av kommunerna eller kommunerna i samarbete.

3 §. Vårdarvode och kostnadsersättningar

Med avvikelse från 2 § 1 mom. i familjevårdarlagen är vårdarvodet minst 850 euro per kalendermånad per person i familjevård.

Med avvikelse från 3 § 2 mom. i familjevårdarlagen är kostnadsersättningen minst 650 euro per person i familjevård per kalendermånad. Bestämmelsen om dispositionsmedel i 3 § 3 mom. ska avse dispositionsmedel som ställs till barnets eller den unga personens förfogande enligt 55 § barnskyddslagen (FFS 417/2007) som tillämpas med stöd av landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen.

Med avvikelse från 3 § 6 mom. familjevårdarlagen är startersättningen högst 3 200 euro per person i familjevård.

Med avvikelse från 3 § 7 mom. familjevårdarlagen ska de indexjusteringar som anges i momentet genomföras enligt motsvarande ändring av det konsumentprisindex för Åland som fastställs av Ålands statistik- och utredningsbyrå.

4 §. Uppdragsavtal

Utöver 4 § familjevårdarlagen gäller för uppdragsavtalet att

1) uppdragsavtalet ska ingås med alla familjevårdare i familjehemmet,

2) när uppdragsavtalet ingås med fler än en familjevårdare ska det i uppdragsavtalet anges vilken eller vilka familjevårdare som mottar vårdarvode, kostnadsersättningar och eventuella andra utbetalningar,

3) med avvikelse från 4 § 1 mom. 6 punkten familjevårdarlagen kan enligt 5 § i denna lag inte överenskommas särskilt om arvode för ledigheten och

4) de uppgifter som ska anges enligt 4 § 1 mom. 7 punkten familjevårdarlagen ska inkludera uppgifter om familjevårdarens kontaktperson enligt 7 § i denna lag.

5 §. Rätt till ledighet

Har inte annat överenskommit i uppdragsavtalet, ska för familjevårdaren, utan förlust av vårdarvode, ordnas möjlighet till en ledighet vars längd är två dagar för varje kalendermånad under vilken vårdaren enligt uppdragsavtalet har verkat som familjevårdare i minst 14 dygn.

I landskapet ska 6 § 1 mom. familjevårdarlagen inte tillämpas.

6 §. Avlösarservice

Med avvikelse från 6a § familjevårdarlagen kan uppdragsavtal för avlösarservice i familjevårdarens hem av särskilda skäl även ingås med en person som inte har genomgått den förberedande utbildning som krävs enligt 1 § 2 mom. familjevårdarlagen. Hänvisningen till 7 § familjevårdarlagen ska avse 7 § i denna lag.

7 §. Utbildning och stöd

Kommunerna ska ordna den förberedande utbildning som krävs enligt 1 § 2 mom. familjevårdarlagen och tillgodose familjevårdarnas behov av övrig förberedelse för uppdraget samt tillse att familjevårdarna får den arbetshandledning och den fortbildning som de behöver för sitt uppdrag.

För att ordna det stöd som behövs under familjevårdaren ska en kontaktperson för familjevårdaren utses. Familjevårdarens kontaktperson ska vara en kommunal tjänsteman som har tillräckliga kunskaper och befogenheter för att verka för att familjevårdarens behov enligt 1 mom. tillgodoses. Familjevårdarens kontaktperson kan inte samtidigt vara den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter enligt 13b § barnskyddslagen som tillämpas med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen. Kontaktpersonen ska besöka familjehemmet enligt vad som bestäms i uppdragsavtalet, dock minst en gång per år. I uppdragsavtalet ska även överenskommas närmare om familjevårdarens rätt till andra regelbundna kontakter med kontaktpersonen.

Kommunerna ska beakta familjevårdarnas minderåriga barn, som är bosatta i hemmet, och deras behov av delaktighet och stöd.

I landskapet ska 7 § familjevårdarlagen inte tillämpas.

8 §. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om ordnandet och innehållet i den förberedande utbildningen och i den utbildning och det stöd som familjevårdaren har rätt till enligt denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

9 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 31 mars 2015.

Gällande uppdragsavtal, som inte är i överensstämmelse med denna lag, får tillämpas under högst ett års tid från lagens ikraftträdande. Under denna tid ska kommunerna tillse att alla gällande uppdragsavtal är i överensstämmelse med denna lag.

Kommunerna ska tillse att de personer som verkar som familjevårdare när lagen träder i kraft inom två år från ikraftträdandet får fortbildning som motsvarar den förberedande utbildning som krävs enligt 1 § 2 mom. familjevårdarlagen.

M 16 Landskapslag (2004:3) om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som skall arbeta med barn

1 §. Syfte

Syftet med denna lag är att skydda den personliga integriteten och främja den personliga säkerheten för personer under 18 år. I lagen föreskrivs om ett kontrollförfarande som skall göra arbetsgivare medvetna om eventuell brottslig bakgrund hos dem som skall arbeta med personer under 18 år.

2 §. Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inom sektorerna socialvård, undervisning och ungdomsarbete samt idrott. Lagen tillämpas på dem som ska utföra arbete som varaktigt och i väsentlig grad består i att utan vårdnadshavarens närvaro ta hand om, fostra, undervisa eller på annat sätt arbeta i personlig kontakt med personer under 18 år. I lagen avsett arbete kan utföras

1) i ett offentligt eller privaträttsligt anställningsförhållande,

2) under arbetspraktik, arbetslivsträning och arbetsprövning eller

3) (2015/22) inom privat socialservice enligt landskapslagen (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice, i barnomsorg driven som samhällsstödd enskild barnomsorg enligt barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland eller som familjevårdare på basis av uppdragsavtal enligt landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen.

Lagen tillämpas inte på arbete som sammanlagt varar mindre än tre månader under en ettårsperiod.

Var och en har rätt att vägra att delta i arbetspraktik, arbetslivsträning och arbetsprövning som omfattas av denna lag. En vägran i enlighet med denna bestämmelse får inte leda till att grunddagpenning eller andra förmåner som utbetalas av landskapets medel minskas eller upphör.

3 §. Skyldighet för arbetsgivaren att kräva uppvisande av registerutdrag

En arbetsgivare skall kräva att en person visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen (FFS 770/1993), när arbetsgivaren första gången erbjuder personen en anställning som omfattar uppgifter som avses i 2 § eller första gången tilldelar personen sådana uppgifter. Som arbetsgivare räknas härvid även den som erbjuder arbetspraktik, arbetslivsträning eller arbetsprövning.

Om ett registerutdrag inte finns att tillgå när en kommun eller ett kommunalförbund fattar beslut om en anställning, skall valet vara villkorligt och bekräftas först när ett utdrag har visats upp. Den som villkorligt har valts till anställningen skall visa upp registerutdraget senast inom 30 dagar från delfäendet av beslutet eller inom en längre tidsfrist som det organ som fattar beslutet har beviljat av särskilda skäl. När utdraget har visats upp skall det organ som gjort det villkorliga valet fatta beslut om att valet skall bekräftas eller förfalla. Beslut om att valet skall bekräftas kan även fattas av en tjänste-

M 17 LL (2015:68) om hemvårdsstöd

man som bemyndigats därtill. Om registerutdraget inte visas upp inom ovan avsedd tid förfaller valet.

4 §. (2013/122) Skyldighet att kräva uppvisande av registerutdrag beträffande dem som producerar privat socialservice

Innan Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beviljar en privat serviceproducent tillstånd enligt lagen om privat socialservice ska den, om verksamhetsområdet för den privata serviceproducenten omfattar tjänster för personer under 18 år, kräva att personer som inte är arbetstagare och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 § visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen.

En kommun som har tagit emot en anmälan enligt lagen om privat socialservice eller barnomsorgslagen för landskapet Åland ska omedelbart kräva att personer som inte är arbetstagare och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 § visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen.

Den som är skyldig att ansöka om tillstånd eller göra en anmälan enligt lagen om privat socialservice eller barnomsorgslagen för landskapet Åland ska underrätta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet eller kommunen när någon som inte är arbetstagare och som inte anges i ansökan om tillstånd eller anmälan ges uppgifter som avses i 2 §. Efter att ha tagit emot en sådan underrättelse ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet eller kommunen omedelbart kräva att personen, som fått uppgifter som avses i 2 §, visar upp straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen.

5 §. (2015/22) Skyldighet att kräva uppvisande av registerutdrag beträffande familjevårdare

Innan en kommun eller ett kommunalförbund ingår ett uppdragsavtal med en familjevårdare enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen ska kommunen eller kommunalförbundet kräva att uppdragstagaren visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen, om uppdragsavtalet gäller familjevård av personer under 18 år.

Detsamma gäller vid köp av familjevård som privat socialservice för en person under 18 år om inte den som ska ge familjevården under de senaste sex månaderna har uppvisat ett straffregisterutdrag enligt 4 § för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

6 §. Registerutdragets giltighetstid

Ett registerutdrag får inte vara äldre än sex månader när det visas upp för kontroll med stöd av denna lag.

7 §. Anteckning om uppvisat registerutdrag och återlämnande av utdraget

I personuppgifterna om den som visat upp ett registerutdrag får endast antecknas att utdraget har visats upp och vad det har för identifikationsuppgifter. Arbetsgivaren eller någon annan som fått se registerutdraget med stöd av denna lag har inte rätt att kopiera det. Registerutdraget skall utan dröjsmål återlämnas till den som har visat upp det.

8 §. Tystnadsplikt

Uppgifter i ett registerutdrag får inte röjas för andra än dem som behöver dem för att besluta om en person

skall tilldelas arbetsuppgifter som ingår i tillämpningsområdet för denna lag.

9 §. Platsannonser

När arbetsuppgifter som avses i denna lag utannonseras skall det i platsannonserna nämnas att den som anställs skall visa upp ett registerutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen.

10 §. Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot skyldigheten att kräva uppvisande av ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. straffregisterlagen skall dömas till böter.

Till böter skall även den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot skyldigheten att utan dröjsmål återlämna ett registerutdrag till den som har visat upp det.

Vid brott mot tystnadsplikten som föreskrivs i 8 § skall dömas till straff enligt 38 kap. 1 eller 2 §§ eller 40 kap. 5 § strafflagen (FFS 39/1889).

11 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2004.

M 17 Landskapslag (2015:68) om hemvårdsstöd

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om hemvårdsstöd.

Hemvårdsstödet är ett ekonomiskt stöd till vårdnadshavare som inte nyttjar den barnomsorg, förutom lekverksamhet, som bedrivs under kommunal eller samhällsstödd enskild ledning (nedan barnomsorg) enligt bestämmelserna i barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland för vården av sitt barn.

Det partiella hemvårdsstödet är ett ekonomiskt stöd till vårdnadshavare som arbetar deltid med anledning av vården av sitt barn.

2 §. Lagens syfte

Lagens syfte är att med barnens bästa som utgångspunkt ge vårdnadshavarna valfrihet i fråga om vården av barnet och goda förutsättningar att förena föräldraskap och yrkesarbete samt att främja jämställdheten i samhället.

3 §. Stödformer

Hemvårdsstödet kan beviljas som ett *grundläggande hemvårdsstöd*, ett *utökad hemvårdsstöd*, ett *hemvårdsstöd för syskon* samt som ett *partiellt hemvårdsstöd*. Det grundläggande och det utökade hemvårdsstödet kan även beviljas som ett hemvårdsstöd för flerlingsfamiljer.

Till det grundläggande och det utökade hemvårdsstödet kan fogas ett *syskontillägg* och en *inkomstbaserad tilläggsdel*. Till hemvårdsstödet för syskon kan fogas en *inkomstbaserad tilläggsdel*.

En vårdnadshavare kan inte lyfta det grundläggande, det utökade och det partiella hemvårdsstödet samtidigt.

2 kap. Definitioner

4 §. Vårdnadshavare

Med vårdnadshavare avses i denna lag barnets förälder eller den som anförtratts vårdnaden om barnet.

5 §. Familj

Med familj avses i denna lag den eller de vårdnadshavare som bor tillsammans med barnet. Om barnet bor tillsammans med endast en vårdnadshavare ingår i familjen även den som vårdnadshavaren stadigvarande lever tillsammans med i gemensamt hushåll i äktenskap eller i ett parförhållande.

3 kap. Allmänna bestämmelser om rätt till stöd

6 §. Hemkommun på Åland

För att en vårdnadshavare ska ha rätt till hemvårdsstöd för sitt barn ska vårdnadshavaren och barnet ha sin hemkommun på Åland enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994).

Trots att bestämmelserna i 1 mom. om hemkommun på Åland inte uppfylls, kan en vårdnadshavare ha rätt till hemvårdsstöd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Trots att bestämmelserna i 1 mom. om hemkommun på Åland inte uppfylls har en vårdnadshavare rätt till hemvårdsstöd för sitt barn som inte vistas på Åland tillsammans med honom eller henne, om vårdnadshavaren

1) har rätt att arbeta i Finland enligt 78 § 1 eller 2 mom. eller 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen (FFS 301/2004) och

2) har ett giltigt arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande och tillstånd att arbeta i Finland minst sex månader eller

3) har registrerats som arbetslös arbetssökande efter det att ett minst sex månader långt arbetsförhållande har upphört.

7 §. Avslutad föräldradagpenning

Rätten till hemvårdsstöd för ett barn börjar då föräldradagpenningensperioden enligt 9 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) avslutats för detta barn. En vårdnadshavare har inte rätt att lyfta hemvårdsstöd för sitt barn samtidigt som han eller hon lyfter föräldradagpenning för ett syskon.

Trots bestämmelserna i 1 mom. kan hemvårdsstöd för syskon som avses i 13 § beviljas även då vårdnadshavaren lyfter eller har rätt till sådan föräldradagpenning som avses i 1 mom.

4 kap. Särskilda bestämmelser om stödformer, stödbelopp och rätt till stöd

8 §. Grundläggande hemvårdsstöd

En vårdnadshavare som inte nyttjar barnomsorg för vården av sitt barn har rätt till ett *grundläggande hemvårdsstöd* tills barnet fyller tre år.

Det grundläggande hemvårdsstödet är 500 euro per kalendermånad.

9 §. Utökat hemvårdsstöd

En vårdnadshavare som själv vårdar sitt barn och inte nyttjar barnomsorg för vården av barnet och som inte

förvärsarbetar har rätt till ett *utökat hemvårdsstöd* under tiden tills barnet fyller tre år.

Det utökade hemvårdsstödet är 700 euro per kalendermånad.

Det utökade hemvårdsstödet kan beviljas under sammanlagt åtta månader så att vardera vårdnadshavaren har rätt till stöd under en sammanhängande period på högst fyra månader. Vårdnadshavarnas stödperioder behöver inte följa tidsmässigt direkt efter varandra. Om barnet endast har en vårdnadshavare har vårdnadshavaren rätt till stöd under en sammanhängande period på högst åtta månader.

10 §. Hemvårdsstöd för flerlingsfamiljer

För en vårdnadshavare som fått flera barn på samma gång och som har rätt till hemvårdsstöd enligt denna lag beviljas hemvårdsstödet som ett hemvårdsstöd för flerlingsfamiljer.

Det grundläggande hemvårdsstödet för flerlingsfamiljer är 750 euro per kalendermånad för tvillingar och 1 000 euro för trillingar. För varje ytterligare barn höjs stödet med 250 euro.

Det utökade hemvårdsstödet för flerlingsfamiljer är 1 050 euro per kalendermånad för tvillingar och 1 400 euro för trillingar. För varje ytterligare barn höjs stödet med 350 euro.

11 §. Syskontillägg till hemvårdsstödet

En vårdnadshavare som utöver det eller de barn som medför rätt till hemvårdsstöd vårdar minst ett eget barn (nedan syskon) har rätt till ett *syskontillägg till hemvårdsstödet* för varje syskon.

Syskontillägget är 100 euro per kalendermånad.

Rätten till syskontillägg upphör den 31 juli det år syskonet blir läropliktigt.

För ett syskon under tre år som ger rätt till syskontillägg har vårdnadshavaren inte rätt att nyttja barnomsorg. För ett syskon som har fyllt tre år och som ger rätt till syskontillägg har vårdnadshavaren rätt att nyttja barnomsorg i medeltal högst fem timmar per dygn eller i medeltal högst 25 timmar per vecka.

12 §. Inkomstbaserad tilläggsdel

En vårdnadshavare som har rätt till ett grundläggande eller utökat hemvårdsstöd eller ett hemvårdsstöd för syskon kan beroende på familjens sammanlagda skattepliktiga inkomster per kalendermånad ha rätt till en *inkomstbaserad tilläggsdel* till hemvårdsstödet.

Den inkomstbaserade tilläggsdelens fulla belopp är 350 euro per kalendermånad.

Om familjens sammanlagda skattepliktiga inkomster per kalendermånad är lägre än 1 050 euro har vårdnadshavaren rätt till den inkomstbaserade tilläggsdelens fulla belopp. Om familjens sammanlagda skattepliktiga inkomster per kalendermånad är högre än 1 050 euro minskas tilläggsdelens fulla belopp med 15 procent av den del av de skattepliktiga inkomsterna som överstiger 1 050 euro.

Till familjens sammanlagda skattepliktiga inkomster räknas inte familjens minderåriga barns inkomster.

Till familjens sammanlagda skattepliktiga inkomster räknas inte de inkomster som anges i 21 §.

M 17 LL (2015:68) om hemvårdsstöd

Den inkomstbaserade tilläggsdelen beviljas för ett år i sänder.

13 §. Hemvårdsstöd för syskon

En vårdnadshavare som lyfter föräldradagpenning med stöd av sjukförsäkringslagen och som utöver det eller de barn som ger rätt till denna dagpenning vårdar minst ett eget barn (nedan syskon) har rätt till ett *hemvårdsstöd för syskon*.

Hemvårdsstödet för syskon är 100 euro per kalendermånad för varje syskon.

Rätten till hemvårdsstöd för syskon upphör den 31 juli det år syskonet blir läropliktigt.

Vårdnadshavaren har inte rätt att nyttja barnomsorg för syskonet, dock så att syskonet under året innan syskonet börjar den grundläggande utbildningen har rätt till barnomsorg i medeltal högst fem timmar per dygn eller i medeltal högst 25 timmar per vecka.

14 §. Partiellt hemvårdsstöd

En vårdnadshavare, vars arbetstid med anledning av vården av barnet uppgår till i medeltal högst 30 timmar per vecka, har rätt till ett *partiellt hemvårdsstöd* tills barnet fyller tre år samt under det första och andra året barnet deltar i den grundläggande utbildningen och under läsåret innan barnet börjar i den grundläggande utbildningen om barnet som är läropliktigt deltar i förundervisningen inom barnomsorgen. Om barnet omfattas av förlängd läroplikt har vårdnadshavaren rätt till ett partiellt hemvårdsstöd även under det tredje året barnet deltar i den grundläggande utbildningen. En vårdnadshavare som lyfter partiellt hemvårdsstöd har inte rätt att nyttja barnomsorg i form av fritidshemsverksamhet för sitt barn.

Det partiella hemvårdsstödet är 125 euro per kalendermånad.

En vårdnadshavare som är verksam som företagare och som har en sådan försäkring som avses i lagen om pension för företagare (FFS 1272/2006) eller som är verksam som lantbruksföretagare och som har en sådan försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (FFS 1280/2006) har rätt till ett *partiellt hemvårdsstöd* i enlighet med bestämmelserna i 1 mom.

Båda vårdnadshavarna har rätt till partiellt hemvårdsstöd för samma kalendermånad under förutsättning att de inte samtidigt är borta från arbetet för vården av barnet.

15 §. Hemvårdsstöd för adoptivföräldrar

Adoptivföräldrar har rätt till grundläggande och utökad hemvårdsstöd tills det gått två år från början av den föräldrapenningsperiod som avses i 9 kap. 12 § i sjukförsäkringslagen. Rätten till grundläggande och utökad hemvårdsstöd upphör dock alltid senast den 31 juli det år då barnet blir läropliktigt.

Adoptivföräldrar har rätt till partiellt hemvårdsstöd enligt bestämmelserna i 14 §.

16 §. Barn som vårdas dygnet runt eller omhändertagits

Hemvårdsstöd betalas inte för barn som mer än tre månader är i kontinuerlig vård dygnet runt som ordnas av kommunen.

För barn som omhändertagits enligt bestämmelserna i landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet

Åland av barnskyddslagen och vars vård och fostran ordnats utom hemmet övergår rätten till hemvårdsstöd till den som faktiskt vårdar och fostrar barnet.

5 kap. Stötid**17 §. Allmänna bestämmelser**

Stödbeloppen räknas per kalendermånad.

Om vårdnadshavaren inte har rätt till stöd för en hel kalendermånad så är stödet 1/30 av månadsbeloppet för varje dag som vårdnadshavaren har rätt till stöd.

18 §. Stötid

Hemvårdsstödet betalas från och med den första dagen efter det att vårdnadshavarens rätt till stöd uppkommit.

Hemvårdsstöd beviljas inte för kortare tid än en månad.

Hemvårdsstödet kan betalas retroaktivt för högst sex månader före ansökan anhängiggjorts hos kommunen.

6 kap. Ansökan och beslut om stöd**19 §. Ansökan om stöd**

Hemvårdsstöd söks hos barnets hemkommun.

20 §. Betalning av stöd

Hemvårdsstödet betalas av barnets hemkommun.

Hemvårdsstöd som betalas med stöd av 6 § 2 och 3 mom. betalas av landskapet. Landskapet kan avtala med en kommun om handläggning och verkställighet av betalning av sådana stöd.

21 §. Inkomster som undantas från de sammanlagda inkomsterna

Följande inkomster ska inte beaktas då familjens sammanlagda skattepliktiga inkomster beräknas enligt 12 §:

1) *moderskapsunderstöd* enligt landskapslagen (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd,

2) *barnbidrag* enligt landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen,

3) *barnförhöjning* enligt folkpensionslagen (FFS 568/2007),

4) *kostnadsersättning* för familjevård eller familjedagvård enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen,

5) *hemvårdsstöd* enligt landskapslagen (2015:68) om hemvårdsstöd,

6) *underhållsbidrag* för barn som betalas med stöd av ett domstolsbeslut eller ett fastställt skriftligt avtal samt underhållsstöd,

7) *studiepenning eller vuxenstudiepenning* enligt landskapslagen (2006:71) om studiestöd,

8) *stipendier eller motsvarande understöd* som betalas för studier, praktik eller annan behörighetshöjande verksamhet,

9) *stöd för deltagande i sysselsättningsfrämjande utbildning* enligt landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning,

10) *sysselsättningsstöd* enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet,

11) *utkomstskydd* enligt landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

12) *utkomststöd* enligt landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd,

13) *bostadsbidrag* enligt landskapslagen (2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag,

14) *handikappförmåner* enligt lagen om handikappförmåner (FFS 570/2007),

15) *ersättning för uppehälle* enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (FFS 566/2005),

16) *sjukvårds- och undersökningskostnader* som betalas med stöd av en olycksfallsförsäkring,

17) *menersättning* enligt lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/1948),

18) *resedagraktamenten, ersättningar för resekostnader och ersättningar för sjukvårdskostnader* samt med dessa jämförbara ersättningar för särskilda kostnader,

19) *vårdarvode* enligt landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård samt

20) *militärunderstöd* enligt militärunderstödslagen (FFS 781/1993).

L (FFS 608/1948) om olycksfallsförsäkring har upphävts genom L (FFS 459/2015) om olycksfall i arbetet och om yrkes-sjukdomar.

22 §. Skyldighet att lämna uppgifter

En vårdnadshavare som ansöker om hemvårdsstöd är skyldig att lämna de uppgifter till kommunen som behövs för beslut om hemvårdsstöd. En vårdnadshavare som lyfter hemvårdsstöd är skyldig att meddela kommunen om förändringar som påverkar rätten till hemvårdsstöd. En vårdnadshavare som lyfter hemvårdsstödet inkomstbaserade tilläggsdel är skyldig att meddela kommunen om familjens gemensamma skattepliktiga inkomster varaktigt förändras med minst 10 procent.

23 §. Rättelse av beslut om stöd

Om ett beslut som gäller utbetalning av hemvårdsstöd uppenbarligen grundar sig på felaktiga eller bristfälliga uppgifter av barnets vårdnadshavare kan kommunen göra en rättelse av beslutet om stöd retroaktivt för högst ett år.

24 §. Återbetalning av stöd

Om ett hemvårdsstöd beviljats på felaktig grund eller till ett för stort belopp kan kommunen kräva att vårdnadshavaren återbetalar det stödbelopp som felaktigt betalats ut. Om orsaken till att hemvårdsstödet beviljats felaktigt inte beror på vårdnadshavaren kan återbetalning krävas för högst ett år.

Om det av särskilda skäl inte är ändamålsenligt eller skäligt att kräva en återbetalning av det felaktigt utbetalade stödbeloppet eller om beloppet är litet kan kommunen helt eller delvis avstå från att kräva en återbetalning.

Det belopp som återkrävs kan kvittas mot senare utbetalningsrater av hemvårdsstödet.

Ett beslut om återkrav som vunnit laga kraft får verkställas såsom en dom med laga kraft.

7 kap. Särskilda bestämmelser

25 §. Landskapsandelar

På verksamhet som kommunen ordnar enligt denna lag tillämpas landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

26 §. Förbud mot utmätning

Hemvårdsstöd får inte utmätas.

27 §. Tystnadsplikt

Den som sköter uppgifter enligt denna lag får inte informera en utomstående om vad han eller hon på grund av sin ställning eller sin uppgift har fått veta om personliga eller ekonomiska omständigheter som gäller en person eller en familj.

Trots bestämmelserna i 1 mom. får uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

Den som bryter mot bestämmelsen om tystnadsplikt ska dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Om brottet anses som grovt är straffet böter eller fängelse i högst ett år.

28 §. Ändringssökande

I ett beslut som kommunen fattat om beviljande av hemvårdsstöd får ändring sökas i enlighet med bestämmelserna i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

29 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1985:50) om stöd för vård av barn i hemmet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

M 18 Landskapslag (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen

1 §. Lagens tillämpningsområde

Barnskyddslagen (FFS 417/2007) ska, med i denna lag angivna undantag, tillämpas i landskapet Åland.

Barnskyddslagen ska tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Ändras därefter författningen, ska den ändrade författningen gälla i landskapet från tidpunkten för dess ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Lagen om ändring av barnskyddslagen (FFS 1302/2014) ska inte tillämpas till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet, utan på Åland ska barnskyddslagen, till den del det är fråga om bestämmelser inom landskapets behörighet och om annat inte följer av denna lag, tillämpas i den lydelse den hade vid utgången av mars månad 2015. (2015/42)

2 §. (2013/119) Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt barnskyddslagen ankommer på statliga myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen, när det är fråga är om uppgifter som faller inom landskapets behörighet, dock så att övervakningen ska skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid övervakningen konstaterar allvarliga brister ska myn-

M 18 LL (2008:97) om ... barnskyddslagen

digheten, utan hinder av sekretessbestämmelser, anmäla bristerna till landskapsregeringen.

3 §. Kommunstyrelses eller nämnds uppgift

De uppgifter som enligt barnskyddslagen ska skötas av ett kollegialt organ som kommunen har utsett ska i landskapet skötas av en nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

4 §. (2013/119) Avvikande terminologi

I landskapet ska bestämmelser om samkommuner tillämpas på kommunalförbund. Bestämmelser om kommunala tjänsteinnehavare tillämpas på kommunala tjänstemän och bestämmelser om barndagvård tillämpas på barnomsorg.

5 §. Särskilda avvikelser

Vid tillämpningen av barnskyddslagen ska även i denna paragraf angivna avvikelser iakttas i landskapet:

1) (2011/88) Hänvisningen i 9 § 1 mom. i barnskyddslagen till den förskoleundervisning, grundläggande utbildning och påbyggnadsundervisning samt förberedande undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning (FFS 628/1998) ska i landskapet avse den förundervisning som avses i barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland och den grundskoleundervisning som avses i grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland.

2) (2011/88) Hänvisningen i 9 § 2 mom. i barnskyddslagen till den utbildningsanordnare som avses i 7 och 8 §§ i lagen om grundläggande utbildning ska i landskapet avse huvudmannen för ett enskilt daghem enligt 28 § barnomsorgslagen för landskapet Åland och huvudmannen för den ersättande skolan enligt 7 kap. i grundskolelagen för landskapet Åland.

3) Hänvisningen i 12 § 1 mom. i barnskyddslagen till en budget och ekonomiplan enligt 65 § i kommunallagen (FFS 365/1995) ska i landskapet avse en budget och ekonomiplan enligt 64 och 65 §§ i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

4) (2013/119) Hänvisningen i 13 § i barnskyddslagen till 10 § 1 och 2 mom. i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 272/2005) ska i landskapet avse de med stöd av landskapsförordningen (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård tillämpliga 2 § 2 mom. och 4 § i förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/1992).

5) (2013/119) Hänvisningen i 13 och 13b §§ i barnskyddslagen till 3 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården ska i landskapet avse den med stöd av landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård tillämpliga 2 § 1 mom. i förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården.

6) (2013/119) Hänvisningen i 15 § i barnskyddslagen till hälsocentralen och sjukvårdsdistriktet ska i landskapet avse Ålands hälso- och sjukvård enligt landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård.

7) (2013/119) Bestämmelserna i 16b § 2 mom. första meningen i barnskyddslagen om hälso- och sjukvårdstjänster ska inte tillämpas i landskapet.

8) (2013/119) Hänvisningen i 16b § 2 mom. andra meningen i barnskyddslagen till lagen om grundläggande utbildning och lagen om statsandel för kommunal basservice (FFS 1704/2009) i fråga om placeringskommunens skyldighet att ordna grundläggande utbildning och om ersättning för kostnaderna för detta ska i landskapet avse motsvarande skyldighet och kostnadsansvar för förundervisning och grundskoleundervisning enligt barnomsorgslagen för landskapet Åland och grundskolelagen för landskapet Åland.

9) (2013/119) Hänvisningen i 18 § i barnskyddslagen till lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (FFS 733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice ska i landskapet avse landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

10) Hänvisningen i 19 § i barnskyddslagen till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) ska i landskapet avse landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

11) Hänvisningen i 20 § 2 mom. i barnskyddslagen till 34 § i förvaltningslagen (FFS 434/2003) ska i landskapet avse 28 § i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

12) Upphävd (2013/119).

13) Hänvisningen i 26 § 3 mom. i barnskyddslagen till 11 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

14) Hänvisningen i 27 § 2 mom. i barnskyddslagen till 11 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

15) Hänvisningen i 31 § i barnskyddslagen till 26 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) ska i landskapet avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

16) Hänvisningen i 36 § i barnskyddslagen till 17 § 1 och 2 mom. i socialvårdslagen (FFS 710/1982) ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

17) Hänvisningen i 36 § i barnskyddslagen till lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) ska i landskapet avse landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd.

17a) (2013/119) Hänvisningen i 36 § i barnskyddslagen till lagen om barndagvård (FFS 36/1973) ska i landskapet avse barnomsorgslagen för landskapet Åland.

18) Hänvisningen i 41 § 2 mom. i barnskyddslagen till 20 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

19) Hänvisningen i 42 § 2 och 4 mom. i barnskyddslagen till förvaltningslagen ska i landskapet avse förvaltningslagen för landskapet Åland.

20) (2013/119) Hänvisningen i 55 § 2 mom. i barnskyddslagen till 9 § i lagen om underhållsstöd (FFS

580/2008) ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd.

21) Hänvisningen i 56 § i barnskyddslagen till 25, 26 och 26 a §§ socialvårdslagen ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

22) (2015/21) Hänvisningar till familjevårdarlagen (FFS 312/1992) ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen (2015:18) om tillämpning i landskapet Åland av familjevårdarlagen.

23) Hänvisningen i 60 § 2 mom. i barnskyddslagen till 10 § 4 mom. i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården ska i landskapet avse den med stöd av landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård tillämpliga 4 § i förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården.

24) Hänvisningen i 77 § i barnskyddslagen till 14 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ska i landskapet tillämpas med de avvikelser som anges i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

25) (2013/119) Hänvisningen i 80 § 2 mom. i barnskyddslagen till lagen om privat socialservice (FFS 922/2011) ska i landskapet avse landskapslagen (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice.

6 §. Förordning

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av barnskyddslagen ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

7 §. (2013/119) Sökande av ändring

I beslut som har fattats med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § självstyrelselagen för Åland, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag.

8 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2008.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1977:13) angående tillämpning av vissa författningar rörande barnskydd i landskapet Åland.

9 §. Övergångsbestämmelse

Kriterierna enligt 59 § 1 mom. barnskyddslagen för det högsta antalet barn som får vårdas samtidigt vid en barnskyddsanstalts bostadsenhet och kriterierna enligt 59 § 2 mom. för det minsta antalet anställda per bostadsenhet vid en barnskyddsanstalt tillämpas i alla barnskyddsanstalter senast inom tre år efter lagens ikraftträdande.

Den som innan denna lag träder i kraft sköter barnskyddsärenden och som ansetts behörig för uppgiften enligt landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård eller motsvarande äldre bestämmelser ska fortfarande vara

behörig att i enlighet med bestämmelserna i denna lag sköta uppgiften eller motsvarande uppgifter.

Ikraftträdandebestämmelse (2013/119):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Övervakningsärenden som har inletts före denna lag träder i kraft samt handlingar som behövs för övervakningen, överförs utan hinder av sekretessbestämmelser till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när denna lag träder i kraft.

M 19 Landskapslag (2015:117) om skyddshem

1 §. Lagens syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa högklassiga och heltäckande skyddshemstjänster för personer som är utsatta för våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld.

2 §. Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de grunder som iaktas vid betalning av ersättning ur landskapets medel till aktörer som producerar skyddshemstjänster.

Lagen tillämpas på kommunala och privata producenter av skyddshemstjänster.

3 §. Definition av skyddshem

Ett skyddshem är en för klienterna avgiftsfri enhet inom krisarbete med verksamhet dygnet runt och till vilken en person eller en familj som har blivit utsatt för våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld kan söka sig på eget initiativ eller på anvisning av en myndighet eller någon annan aktör, vid behov även anonymt.

4 §. Våld i nära relationer

Med våld i nära relationer avses i denna lag händelseförlopp under vilka någon utövar våld mot en nuvarande eller före detta partner, sitt barn eller partners barn, sin förälder, annan nära släkting eller annan närstående. Med våld avses en otillåten kränkning som orsakar eller kan orsaka fysisk, sexuell, psykisk eller ekonomisk skada eller lidande för den som utsätts för gärningen, inbegripet hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande.

5 §. Skyddshemstjänster

De tjänster som erbjuds på ett skyddshem är omedelbar krishjälp, skyddat boende dygnet runt samt psykosocialt stöd, rådgivning och vägledning som skyddshemmet i akuta situationer erbjuder dem som har blivit utsatta för våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld.

Skyddshemmets ansvariga person bedömer tillsammans med sin personal som är specialiserad på krisarbete längden på skyddshemsperioden.

Närmare bestämmelser om skyddshemstjänster kan utfärdas i landskapsförordning.

6 §. Klienter i skyddshemsverksamheten

Skyddshemstjänster erbjuds i första hand åt personer som har blivit utsatta för våld i nära relationer eller som lever under hot om sådant våld och åt medföljande minderåriga barn.

M 19 LL (2015:117) om skyddshem

Skyddshemstjänster kan även tillhandahållas i fall som kan jämföras med våld i nära relationer för att hjälpa personer som behöver hjälp, om hjälpen motsvarar offrets behov av hjälp och om hjälpen inte orsakar skada eller medför fara för andra som befinner sig i skyddshemmet.

En person får söka sig till vilket som helst av de skyddshem som tillhandahåller tjänster som avses i denna lag, förutsatt att där finns plats.

7 §. Uppgifter som sköts av landskapsregeringen

Landskapsregeringen sörjer för tillgången till skyddshemstjänster så att det för invånarna i hela landskapet erbjuds och finns tillgång till tillräckligt med tjänster i förhållande till behovet.

Landskapsregeringen ingår avtal om produktion av skyddshemstjänster med sådana producenter som bäst uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i 8 § och i landskapsförordning som har utfärdats med stöd av 8 § 4 mom.

Landskapsregeringen ansvarar för styrningen av skyddshemsverksamheten och samordningen av skyddshemstjänsterna i landskapet som helhet i samarbete med de skyddshem som har ingått avtal.

8 §. Förutsättningar för produktion av skyddshemstjänster

För att en privat aktör ska få ingå avtal med landskapsregeringen om produktion av skyddshemstjänster krävs att aktören har giltigt tillstånd enligt lagen om privat socialservice (FFS 922/2011) i enlighet med landskapslagen (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice.

Kommunala producenter av skyddshemstjänster ska uppfylla samma förutsättningar som de privata aktörerna. Innan landskapsregeringen ingår ett avtal enligt 9 § med en kommunal producent, kontrollerar Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet på landskapsregeringens begäran att förutsättningarna är uppfyllda.

De anställda hos producenten av skyddshemstjänster ska ha tillräcklig utbildning, arbetserfarenhet och insikt i krisarbete inom våld i nära relationer. Personalen ska omfatta ett tillräckligt antal representanter för olika yrkesgrupper. Utöver detta kan personalen omfatta sakkunniga i producentens specialområde inom krisarbete.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för produktion av skyddshemstjänster kan utfärdas i landskapsförordning.

Se LF (2015:118) om skyddshemspersonal.

9 §. Avtal om produktion av skyddshemstjänster

Landskapsregeringen ingår avtal om produktion av skyddshemstjänster med producenterna för högst fem år i sänder. I ett avtal ska det intas en bestämmelse enligt vilken den ersättning som betalas årligen är beroende av det anslag som reserverats för detta ändamål i landskapsbudgeten.

I ett avtal om tjänsteproduktion ska åtminstone följande bestämmas:

1) skyddshemmet och de skyddshemstjänster som det tillhandahåller specificerade samt antalet familjeplatser på skyddshemmet,

2) det verksamhetsområde inom vilket de i avtalet avsedda tjänsterna tillhandahålls samt

3) det preliminära beloppet på den ersättning som betalas ur landskapets medel med iakttagande av de grunder som anges i 10 § 3 mom. samt om ersättnings betalning,

4) vem som är den ansvariga personen på skyddshemmet och om skyddshemmets övriga personal samt dimensioneringen av antalet anställda,

5) det förfarande som ska iaktas vid utbyte av information, vid registerföringen i anknytning till skyddshemstjänsterna och vid förvaringen av klientuppgifter,

6) den utbildning som arrangeras för skyddshemmets personal samt

7) avtalets giltighetstid och uppsägning.

Om landskapsregeringen ingår avtal med två eller flera producenter av skyddshemstjänster, ska avtalen även innehålla bestämmelser om hur samarbetet inom skyddshemsnätverket ordnas.

10 §. Ersättning som betalas ur landskapets medel och hur den bestäms

Ersättning ur landskapets medel betalas till de producenter av skyddshemstjänster som ingår avtal enligt 9 §. Landskapsregeringen avtalar årligen om ersättningsbeloppet inom ramen för det anslag som anvisats i landskapsbudgeten.

I syfte att skapa ett täckande system av skyddshemstjänster delar landskapsregeringen i enlighet med 3 mom. ut den avtalade ersättningen i förskott till producenter som har ingått avtal om produktion av skyddshemstjänster.

Som grunder för tilldelningen av ersättning beaktas invånarantalet i producentens verksamhetsområde och kostnaderna för skyddshemstjänsterna före finansåret samt producentens uppgifter för den pågående räkenskapsperioden och nästa års budgetförslag.

När avtal ingås med en ny producent av skyddshemstjänster tillämpas på producenten medelvärden beräknade på bokslutsuppgifter hos andra producenter av skyddshemstjänster i samma storleksordning och uppgifter i den nya producentens förslag till budget för det följande året. I övrigt insamlas samma bakgrundsinformation av nya producenter som av andra. Informationen från alla producenter av skyddshemstjänster hantearas enligt samma principer.

Närmare bestämmelser om viktning av bestämningsgrunderna för den ersättning som betalas ur landskapets medel och om fördelning av ersättningen kan utfärdas i landskapsförordning.

11 §. Redovisning för användning av ersättning, återbetalning av ersättning och ny utdelning

Varje producent av skyddshemstjänster ger årligen landskapsregeringen en redovisning över de kostnader som verkställandet av avtalet om tjänsteproduktion orsakat under det föregående finansåret. Redovisningen gäller användningen av den ersättning som i förskott delats ut ur landskapets medel och dess överskridande eller ersättning som blivit oanvänd. I samband med redovisningen kan producenten samtidigt ansöka om komplettering av den ersättning som betalats ut i förskott.

När det finns skäl för det ska landskapsregeringen dela ut ny ersättning till sådana producenter som har

fått en för liten förskottsersättning i förhållande till de verkliga kostnaderna. Om förskottsersättningen är för stor i förhållande till de verkliga kostnaderna, ska återbetalning ske av den delen av förskottsersättningen som inte motsvarar de verkliga kostnaderna.

Närmare bestämmelser om utbetalning av ersättning som delas ut av landskapets medel, om redovisningens innehåll och om grunderna för återbetalning och ny utdelning av ersättning kan utfärdas i landskapsförordning.

12 §. Tillsyn

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet övervakar skyddshemsverksamheten. På tillsynen över skyddshemsverksamheten tillämpas:

1) i fråga om kommunalt producerad skyddshemsverksamhet 55 och 56 §§ i socialvårdslagen (FFS 710/1982), i enlighet med landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård,

2) i fråga om privata producenter av socialtjänstlagen om privat socialservice (FFS 922/2011), i enlighet med landskapslagen (2012:36) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privat socialservice.

13 §. Tillämpning av landskapslagen om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti

På ersättning som avses i 10 § tillämpas 16-18 §§ i landskapslagen (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti.

Som understödstagare enligt de bestämmelser som nämns i 1 mom. betraktas i denna lag producenterna av skyddshemstjänster.

14 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Åtgärder som förutsätts för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

15 §. Övergångsbestämmelser

Senast den 30 juni 2016 ska landskapsregeringen ingå ett i 9 § avsett avtal om produktion av skyddshemstjänster och om ersättningsbeloppet med producenter av skyddshemstjänster. Avtalet ska omfatta tiden från och med den 1 januari 2016.

Landskapsregeringen betalar producenterna av skyddshemstjänster de avtalsbaserade ersättningarna senast den 30 juni 2016.

M 20 Landskapsförordning (2015:118) om skyddshemspersonal

1 §. Behörighet och kompetens hos skyddshemspersonal

En ansvarig person vid ett skyddshem ska ha den behörighet som med stöd av landskapsförordningen (1995:103) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård anges för socialarbetare i 2 § i förordningen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (FFS 804/1992) samt förtrogenhet med området och arbetserfarenhet av krisarbete inom våld i nära relationer.

En person som ger stöd och vägledning vid ett skyddshem ska ha för uppgiften lämplig högskoleex-

amen inom det sociala området samt förtrogenhet med och arbetserfarenhet av krisarbete inom våld i nära relationer. (2016/56)

En person som ger stöd och vägledning vid skyddshem kan vid behov vara ställföreträdare för den ansvariga personen vid skyddshemmet.

Behörighetsvillkoren för personer som arbetar med barn är lämplig högskoleexamen och tillräcklig specialisering för arbete med traumatiserade barn.

Om möjlighet till undantag från i 1 mom. föreskrivna behörighetskrav gäller vad som föreskrivs i landskapsförordningen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård. (2016/56)

Om det för en uppgift inte är möjligt att få en person med föreskriven behörighet, kan för uppgiften tillfälligt för högst ett år anställas en person som har en lämplig utbildning för den ifrågakvarande uppgiften. För en person som tillfälligt ska anställas som ansvarig person vid ett skyddshem fordras att personen har en för uppgiften lämplig högskoleexamen samt förtrogenhet med och arbetserfarenhet av krisarbete inom våld i nära relationer. (2016/56)

2 §. (2016/56) Fortbildning av skyddshemspersonal

Den som producerar skyddshemstjänster ska göra upp en fortbildningsplan i samarbete med landskapsregeringen. Skyddshemmen ska ordna nödvändig säkerhetsutbildning för sin personal.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2016.

En ansvarig person som är verksam vid ett skyddshem den 31 december 2015, har avlagt en högskoleexamen och har minst tre års arbetserfarenhet vid skyddshem fortsätter att vara behörig för uppgiften som ansvarig person till och med den 31 december 2020.

Personer som arbetar med stöd och vägledning den 31 december 2015 fortsätter att vara behöriga för den uppgiften till och med den 31 december 2020, om de har fått utbildning för långsiktigt krisarbete inom våld i nära relationer och minst tre års arbetserfarenhet vid skyddshem.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/56):

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2016.

Personer som arbetar med stöd och vägledning den 30 september 2016 fortsätter att vara behöriga för den uppgiften till och med den 31 december 2020, om de har fått utbildning för långsiktigt krisarbete inom våld i nära relationer och har minst tre års arbetserfarenhet vid skyddshem.

På ärenden som har inletts före denna förordnings ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

M 21 Landskapslag (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp

1 §. Lagens innehåll

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag, ska lagen om service och stöd

M 22 LF (2010:51) om ... service och stöd på grund av handikapp

på grund av handikapp (FFS 380/1987), nedan kallad handikappservicelagen, tillämpas i landskapet.

Ändringar av handikappservicelagen ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

Lagen om ändring av lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 1309/2014) ska inte tillämpas till den del det är fråga om landskapets lagstiftningsbehörighet. (2015/43)

2 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 3a § handikappservicelagen till lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000) avse landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård, nedan kallad blankettlagen om socialvård.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 4 § handikappservicelagen till lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) avse landskapslagen (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 5 § handikappservicelagen till lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (FFS 733/1992) avse landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 8d § handikappservicelagen till socialvårdslagen (FFS 710/1982) avse blankettlagen om socialvård.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 14 § handikappservicelagen till lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) avse blankettlagen om socialvård.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 15 § handikappservicelagen till lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall (FFS 154/1935) även avse landskapslagen (1936:1) angående innehavares av tjänst och befattning i landskapet Åland rätt till skadestånd vid olycksfall.

Vid tillämpningen av de i 17 § handikappservicelagen angivna bestämmelserna i socialvårdslagen ska, inom landskapets behörighet, hänvisningen i 45 § 3 mom. socialvårdslagen till förvaltningslagen (FFS 434/2003) avse förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

3 §. Bestämmelser som inte ska tillämpas

Bestämmelsen i 7 § 3 mom. handikappservicelagen tillämpas inte i landskapet.

Med avvikelse från 16 § handikappservicelagen kan enligt denna lag vid behov, inom ramen för anslag som reserverats i landskapets budget, ordnas

- 1) anpassningsträning,
- 2) rehabiliteringshandledning samt
- 3) forskning och försöksverksamhet för förbättrande av de handikappades ställning.

4 §. Särskilda bestämmelser

Bemyndigandet som i 13 § 1 mom. handikappservicelagen givits kommunstyrelsen ska inom landskapets behörighet avse landskapsregeringen. Bestämmelserna i 13 § 3 och 4 mom. handikappservicelagen ska inte tillämpas i landskapet.

En handikappad ska ges service och servicen ordnas i mån av möjlighet med beaktande av klientens språkkunskaper.

5 §. Landskapsförordning

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet, genom landskapsförordning, besluta att författningar som utfärdats med stöd av handikappservicelagen ska tillämpas i landskapet Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2010:51) om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om service och stöd på grund av handikapp.

5a §. (2015/43) Rättelseyrkande och ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som fattats av en tjänsteman enligt denna lag har rätt att yrka på rättelse av beslutet hos socialnämnden eller hos annat motsvarande kollegialt organ som utsetts av kommunen för att sköta uppgifterna enligt denna lag. Yrkandet om rättelse ska göras i skriftlig form inom 14 dagar från det att den missnöjde fått del av beslutet. Till beslutet ska tjänstemannen foga anvisningar om hur rättelseyrkandet ska göras. Rättelseyrkandet ska behandlas i brådskande ordning.

Det beslut som fattats av tjänstemannen får delges i brev per post. Delgivningen anses härvid, om inte annat visas, ha ägt rum den sjunde dagen efter det beslutet, försett med adress som uppgivits av vederbörande, har inlämnats till posten för befordran. I övrigt iaktas förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

I socialnämndens eller det andra motsvarande kollegiala organets beslut får ändring sökas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol i enlighet med vad därom i rikslagstiftningen föreskrivits. Till beslutet ska fogas anvisningar om hur ändring söks i beslutet.

Vid ändringssökande i beslut som fattats med stöd av denna lag gäller också till övriga delar vad därom i rikslagstiftningen är föreskrivet.

6 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2010.

Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) och med stöd därav utfärdade författningar jämte ändringar som gjorts före den 1 januari 1993.

Före den 1 januari 2011 ska, utan hinder av vad som föreskrivs i 8c § 5 mom. handikappservicelagen, en gravt handikappad erbjudas personlig assistans minst 10 timmar per månad.

Åtgärder för verkställighet får vidtas innan denna lag träder i kraft.

M 22 Landskapsförordning (2010:51) om tillämpning i landskapet Åland av förordningen om service och stöd på grund av handikapp

1 §. Förordningens innehåll

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som anges i denna förordning ska förordningen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 759/1987),

nedan kallad handikappserviceförordningen, tillämpas i landskapet Åland.

Ändringar i handikappserviceförordningen och som gäller sådant som hör till landskapets behörighet ska gälla i landskapet från den tidpunkt de träder i kraft i riket.

2 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 3 § handikappserviceförordningen till lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) avse landskapslagen (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 4 § 3 mom. handikappserviceförordningen till 4 § lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (FFS 733/1992) avse 3 § landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

3 §. Särskilda bestämmelser

Bestämmelserna i 12 § 2 mom. handikappserviceförordningen ska inte tillämpas i landskapet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 21 § handikappserviceförordningen gäller att närmare anvisningar om tillämpningen av denna förordning meddelas vid behov av landskapsregeringen.

M 23 Landskapslag (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer

1 §. Lagens tillämpningsområde

Rätten för en i landskapet bosatt och handikappad person att erhålla tolkningstjänst tryggas genom att lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (FFS 133/2010), nedan kallad tolkningstjänstlagen, inom landskapets behörighet och med de avvikelser som anges i denna lag, ska tillämpas i landskapet Åland.

Tolkningstjänstlagen ska tillämpas i landskapet sådan den lyder då denna lag träder i kraft. Ändringar i tolkningstjänstlagen ska gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt tolkningstjänstlagen sköts av social- och hälsovårdsministeriet ska i landskapet Åland skötas av landskapsregeringen såvitt fråga är om uppgifter som hör till landskapets behörighet.

Även de förvaltningsuppgifter som enligt tolkningstjänstlagen sköts av Folkpensionsanstalten ska i landskapet Åland skötas av landskapsregeringen såvitt fråga är om uppgifter som hör till landskapets behörighet.

3 §. Utlämnande av uppgifter

Utöver vad som följer av bestämmelserna i denna lag och med beaktande av vad som följer av landskapslagstiftningen om personuppgifter är kommunen skyldig att på begäran även från annan myndighet än landskapsregeringen och landskapsregeringen underlydande myndighet lämna ut sådana personuppgifter som behövs för verkställigheten av denna lag.

4 §. Hänvisningar

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen till 1) socialvårdslagen (FFS 710/1982) i 13 § 3 mom. tolkningstjänstlagen avse landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård,

2) lagen om patientens ställning och rättigheter (FFS 785/1992) i 23 § 2 mom. tolkningstjänstlagen avse landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter,

3) lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) i 24 § tolkningstjänstlagen avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet samt

4) lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) i 24 § 6 punkten tolkningstjänstlagen avse landskapslagen (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om service och stöd på grund av handikapp.

Besvärinstans i 23 § tolkningstjänstlagen avser i ärenden som gäller landskapets behörighet högsta förvaltningsdomstolen.

5 §. Finansiering

Kostnaderna för tolkningstjänster för en i landskapet bosatt handikappad person betalas med landskapets medel. Likaså betalas kostnaderna som verkställigheten av denna lag medför med landskapets medel.

6 §. Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som fattats med stöd av denna lag i ärenden inom landskapets behörighet får söka ändring i det genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med bestämmelserna i tolkningstjänstlagen.

7 §. Ikraftträdande

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen för Åland.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Åtgärder som verkställigheten av lagen kräver får vidtas innan den träder i kraft.

8 §. Övergångsbestämmelser

Om en handikappad har haft rätt till tolkningstjänst med stöd av annan landskapslagstiftning i den lydelse den hade den 31 augusti 2010 ska landskapsregeringen utan ansökan ändra den till rätt till tolkningstjänst enligt denna lag. Rätten till tolkningstjänst fortsätter på samma grunder som gällde den 31 augusti 2010 tills den i enlighet med 16 § tolkningstjänstlagen omprövas eller upphör.

På en ansökan, omprövning av beslut och tolkningsbeställning som var anhängig den 31 augusti 2010 samt på ändringssökande som avser ett beslut som fattats före den 1 september 2010 tillämpas de bestämmelser som gällde den 31 augusti 2010. Kommunen svarar dock för ordnandet av tolkningstjänst endast om tolkningen sker senast dagen innan tidpunkten för denna lags ikraftträdande.

M 24 RPF (2011:18) om ... tolkningstjänst för handikappade personer

M 24 Republikens presidents förordning (2011:18) om skötseln i landskapet Åland av förvaltningsuppgifter som rör tolkningstjänst för handikappade personer

(FFS 145/2011)

1 §. Folkpensionsanstalten svarar för skötseln av de förvaltningsuppgifter som med stöd av 2 § 2 mom. i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (Ålands författningssamling 2010:99) ankommer på Ålands landskapsregering enligt vad Folkpensionsanstalten och Ålands landskapsregering närmare avtalar.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2011.

M 25 Landskapslag (1978:48) om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagen den 23 juni 1977 angående specialomsorger om utvecklingsstörda (FFS 519/1977) jämte med stöd av densamma utfärdade bestämmelser skall med i denna lag angivna avvikelser äga tillämpning i landskapet Åland.

Den i 1 mom. nämnda lagen och de med stöd av densamma utfärdade bestämmelserna tillämpas i landskapet sådana de lyder då denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring i sagda författningar, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. (1995/102)

2 §. (2013/118) De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § angivna författningarna ankommer på statliga myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen, såvitt fråga är om uppgifter som faller inom landskapets behörighet, dock så att övervakningen ska skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid övervakningen konstaterar allvarliga brister ska myndigheten, utan hinder av sekretessbestämmelser, anmäla bristerna till landskapsregeringen.

3 §. (1993/69) Åland utgör ett särskilt i 6 § 1 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda avsett specialomsorgsdistrikt, vilket förvaltas av ett kommunalförbund med samtliga kommuner som medlemmar, om inte kommunerna med landskapsregeringens godkännande kommer överens om något annat.

3a §. (1995/102) Kompetenskrav för tjänster vid ett kommunalförbund som avses i 3 § bestäms i landskapsförordning.

4 §. Landskapsregeringen eller kommunalförbundet för det åländska specialomsorgsdistriktet kan med det kommunalförbund som avses i 6 § 4 mom. rikets förenämnda lag avtala om anlåtande av dess anstalter eller tjänster för befrämjandet av vården och omsorgen om utvecklingsstörda.

5 §. (1993/69) På verksamhet som ordnas i enlighet med denna lag tillämpas landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården, om inte annat är särskilt föreskrivet.

6 §. (1993/69) Förvaltning som avses i 2 kap. rikets lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda handhas i landskapet till den del fråga är om förbundsfullmäktige och -styrelse på det sätt i kommunallagen (1980:5) för landskapet Åland är stadgat.

7 §. (2013/118) Bestämmelserna i 3 § 2-5 mom. lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda ska inte tillämpas.

8 §. När i rikets lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda hänvisas till lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (FFS 1073/1992), kommunallagen (FFS 365/1995), barnskyddslagen (FFS 417/2007), lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 734/1992) och lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (FFS 733/1992) ska härvid i landskapet i tillämpliga delar gälla vad i motsvarande landskapslagar är föreskrivet. (2008/100)

De uppgifter som socialnämnden skall sköta enligt lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda och enligt de författningar som utfärdats med stöd av den skall i landskapet skötas av en nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. (2007/104)

Se kommunallag (1997:73) för landskapet Åland, LL (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen och LL (2007:23) om grunderna för avgifter till Ålands hälso- och sjukvård.

8a §. (2013/118) I beslut som har fattats med stöd av denna lag kan ändring sökas genom besvär i enlighet med bestämmelserna i 25 § självstyrelselagen för Åland, om inte rätten till besvär är begränsad enligt lag.

2 kap. Övergångsbestämmelser

9 §. Specialomsorgsdistriktets reglemente och verksamhetsplan för specialomsorgerna för åren 1979-1983 skall underställas [landskapsstyrelsen] för fastställelse före den 1 april 1979. Intill dess planen fastställts skall kommunalförbundet för specialomsorgsdistriktet och annan kommunal verksamhetsenhet för specialomsorger ordna sådana omsorger åtminstone i den omfattning som skett innan denna lag trätt i kraft.

Kommunalförbundet skall även eljest skrida till nödiga förberedande åtgärder för inledande av den i denna lag avsedda verksamheten den 1 januari 1979.

Innan reglemente och verksamhetsplan fastställs kan [landskapsstyrelsen] på ansökan på förhand avgöra, vilka driftskostnader för personalen vid kommunalförbundets för specialomsorgsdistriktet centralförvaltning som kommer att godkännas såsom berättigande till landskapsandel. Beslutet skall med bindande verkan iakttagas då frågan om erläggande av landskapsandel senare behandlas.

10 §. Upphävd (1983/69).

11 §. I landskapslagen om psykiskt utvecklingsstörda avsedd anstalt för psykiskt utvecklingsstörda, vilken

önskar fortsätta sin verksamhet såsom i 16 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda avsedd verksamhetsenhet för specialomsorger, skall underställa sitt reglemente [landskapsstyrelsen] för fastställelse före den 1 januari 1979.

12 §. Vid bestämmandet av landskapsandel och medlemskommunernas betalningsandelar i kommunalförbundets för specialomsorgsdistriktet utgifter för år 1979 beaktas även kostnader som föranletts av kommunalförbundets för specialomsorgsdistriktet verksamhet före år 1979.

13 §. Vad i landskapslagen om landskapsstöd till kommuner är stadgat iakttages i tillämpliga delar även i fråga om i 11 § avsedd anstalt, som icke fortsätter sin verksamhet såsom i 16 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda avsedd privat verksamhetsenhet.

14 §. Angående ordnandet av personalens ställning vid anstalter eller verksamhetsenhet, som övergått till kommunalförbundet för specialomsorgsdistriktet, stadgas särskilt.

Se LL (1977:10) om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertogs av kommun eller kommunalförbund.

15 §. Stadgandena i 28 och 29 §§ lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda tillämpas på barn som redan fullgör sin i landskapslagen (1958:23) om folkskolväsendet i landskapet Åland stadgade läroplikt samt på sådana barn, vilkas läroplikt börjar år 1979 eller därefter. För den som med stöd av landskapslagen om folkskolväsendet före ikraftträdandet av denna lag befriats från läroplikt och som icke uppnått för läropliktens fullgörande erforderlig kunskaps- och färdighetsgrad skall, såfram han själv eller hans förmyndare eller annan vårdnadshavare det önskar, ordnas i 28 och 29 §§ avsedd undervisning oberoende av om vederbörande ännu är i läropliktsåldern.

16 §. Närmare stadganden om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Ikraftträdandebestämmelse (2013/118):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Övervakningsärenden som har inletts före denna lag träder i kraft samt handlingar som behövs för övervakningen, överförs utan hinder av sekretessbestämmelser till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när denna lag träder i kraft.

M 26 Landskapslag (2013:125) om tillämpning på Åland av lagen om nykterhetsarbete

1 §. Tillämpningsområde

Lagen om nykterhetsarbete (FFS 828/1982), nedan kallad rikslagen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändras något i rikslagen ska ändringarna gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

L om nykterhetsarbete (FFS 828/1982) ska tillämpas inom landskapets behörighetsområde i den lydelse som lagen hade innan

den upphävdes den 1 december 2015 genom L om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (FFS 523/2015).

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt rikslagen ankommer på statliga myndigheter ska på Åland skötas av landskapsregeringen, dock så att övervakningen ska skötas av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet vid övervakningen konstaterar allvarliga brister ska myndigheten, utan hinder av sekretessbestämmelser, anmäla bristerna till landskapsregeringen.

3 §. Avvikelser

Bestämmelserna i rikslagen gäller på Åland med följande avvikelser:

1) Bestämmelserna i 3 § 2 mom. rikslagen ska inte tillämpas på Åland.

2) Bestämmelsen i 4 § 2 mom. rikslagen om skyldighet att samarbeta med kommunens hälsovårdsväsen ska på Åland gälla Ålands hälso- och sjukvård.

3) Hänvisningen i 7 § rikslagen till lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (FFS 733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (FFS 1704/2009) ska på Åland avse landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården.

4 §. Närmare bestämmelser

Landskapsregeringen kan inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd rikslagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

5 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Övervakningsärenden som har inletts före denna lag träder i kraft samt handlingar som behövs för övervakningen, överförs utan hinder av sekretessbestämmelser till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet när denna lag träder i kraft.

Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten på Åland, lagen om nykterhetsarbete (FFS 828/1982) och med stöd av den utfärdade författningar jämte ändringar som gjorts före den 1 januari 1993.

M 27 Landskapslag (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Inledande bestämmelser

Denna lag innehåller bestämmelser om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landskapet.

Genom den service som erbjuds enligt denna lag främjas en väl fungerande arbetsmarknad samtidigt som servicen syftar till att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett arbete.

2 §. Arbetsmarknadspolitiken

Huvuduppgiften för landskapets arbetsmarknadspolitiska verksamhet är att effektivt och ändamålsenligt sammanföra den som söker arbete med den som söker arbetskraft, att främja sysselsättning och kompetensut-

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

veckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

3 §. Sysselsättningsmål

För att uppnå och bibehålla en hög och jämn sysselsättning, som tryggar utkomsten för landskapets befolkning och som grundar sig på ett fritt val av arbetsplats samt på utförande av ett meningsfullt arbete, skall landskapet genom allmänna ekonomisk-politiska, näringspolitiska och utbildningspolitiska åtgärder samt andra åtgärder som inverkar på sysselsättningen sträva till att påverka efterfrågan på arbetskraft.

Landskapet bör särskilt genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder sträva till att främja efterfrågan och utbudet av arbetskraft i syfte att bekämpa arbetslöshet eller brist på arbetskraft.

För skötseln av arbetsmarknadspolitiken skall landskapet utföra utredningar om produktionens, teknologins, arbetskraftens och sysselsättningens utveckling samt arbetskraftens omfattning, art och struktur.

Landskapsregeringen skall årligen anta en verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitiken i landskapet.

4 §. Arbetsmarknadsservice

För att förverkliga arbetsmarknadspolitiken och främja en organiserad och effektiv arbetsmarknad tillhandahåller landskapet arbetsmarknadsservice.

Arbetsmarknadsservicen består av arbetsförmedling, sysselsättningsfrämjande utbildning, vägledning, information, särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga, stödriktade åtgärder och andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Närmare bestämmelser om den sysselsättningsfrämjande utbildningen finns i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning. (2015/57)

Om möjligheten för den enskilde att erhålla arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd ur landskapets medel för att trygga sin försörjning finns bestämmelser i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

5 §. Centrala mål för arbetsmarknadsservicen

Arbetsmarknadsservicen skall utformas så att den stärker den enskildes möjligheter att få eller behålla ett bestående arbete på den öppna arbetsmarknaden som så nära som möjligt ansluter till hans eller hennes förutsättningar och önskemål samt hjälpa arbetsgivare att finna lämpliga arbetssökande till lediga platser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människors självbestämmande och integritet.

När arbetsmarknadsservice tillhandahålls skall även de arbetsmarknadspolitiska mål som årligen fastställs av landskapsregeringen i verksamhetsplanen beaktas.

6 §. Investeringars betydelse för sysselsättningen

Landskapet, kommunerna och kommunalförbunden skall se till att av dem finansierade investeringar tidsbestäms så att konjunkturväxlingar utjämnas.

Då lån, understöd och räntestöd av landskapets medel beviljas för investeringar skall sysselsättningsfrämjande aspekter beaktas.

7 §. Förvaltningen

Förvaltningen av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i landskapet handhas av landskapsregeringen och Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Om inte annat anges i denna lag skall landskapsregeringen övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser efterlevs.

Närmare bestämmelser om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet finns även i landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Med arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten avses i fortsättningen Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

2 kap. Definitioner**8 §. (2013/79) Arbetslös arbetssökande**

En person anses vara arbetslös arbetssökande om han eller hon har en arbetsansökan i kraft på det sätt som avses i 17-19 §§ och är arbetslös enligt 2 mom.

Med arbetslös avses en person som inte har ett ofientligt eller privaträtligt anställningsförhållande eller som inte är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller i eget arbete på det sätt som avses i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002) eller inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Vid tillämpningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa iaktas i tillämpliga delar. Som arbetslös betraktas även den som har ett anställningsförhållande och är permitterad på heltid eller vars ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar.

9 §. Nedsatt arbetsförmåga

En person anses ha nedsatt arbetsförmåga enligt denna lag om hans eller hennes arbetsförmåga på grund av en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning försäkras men för personens möjligheter att få ett lämpligt arbete, behålla ett arbete eller att avancera i ett arbete. Skadan, sjukdomen eller funktionsnedsättningen måste vara konstaterad på ett behörigt sätt.

3 kap. Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsservicen**10 §. Servicens prioriteringsordning**

Arbetsmarknadsservicen skall i första hand främja sysselsättningen direkt på den öppna arbetsmarknaden eller med hjälp av kompetenshöjande utbildning, så att möjligheten att få eller behålla arbete underlättas. Först i andra hand skall sysselsättningen främjas med hjälp av stödriktade åtgärder.

11 §. Opartiskt bemötande

Arbetsmarknadsservicen skall vara opartisk och jämlik så att ingen diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan övertygelse eller annan därmed jämförbar omständighet.

12 §. Arbetsvister

En arbetstvist får inte påverka arbetsmarknadsservicen. De arbetssökande skall informeras om arbetstvisten.

13 §. Avgifter

Landskapets arbetsmarknadsservice är avgiftsfri, om inte landskapsregeringen med stöd av landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet beslutar något annat eller något annat följer av lag.

Avgifter får inte uppbåras för arbetsförmedling av sjömän.

4 kap. Särskilda bestämmelser om arbetsmarknadsservicen**14 §. Hur arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens tjänster tillhandahålls**

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten erbjuder sina tjänster enligt denna lag i form av självbetjäning och personlig service.

Myndigheten kan även vid behov på annat sätt tillhandahålla tjänster som kompletterar den i 1 mom. nämnda servicen.

15 §. Behovet av service

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som söker arbetsmarknadsservice utreda behovet av service, så att den service som tillhandahålls enligt denna lag på bästa sätt tryggar tillgången på arbetskraft och främjar placeringen av den som är arbetssökande på den öppna arbetsmarknaden.

16 §. Servicen steg för steg

När arbetsmarknadsservice tillhandahålls skall den sökande i första hand erbjudas möjlighet att själv använda servicen med hjälp av självbetjäning eller information. Om användningen av service på detta sätt inte är ändamålsenlig med tanke på en sökandes servicebehov eller inte leder till att han eller hon finner något arbete eller utbildning eller till att en arbetsplats besätts, skall arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten stödja den sökande med mer kvalificerade serviceinsatser.

Om den sökande är en arbetslös arbetssökande som inte har kunnat sysselsättas på det sätt som avses i 1 mom., kan hans eller hennes sysselsättning tryggas med hjälp av stödriktade åtgärder. Då sysselsättningsfrämjande åtgärder erbjuds tillsammans med sysselsättningsstödet skall åtgärden i första hand inriktas på att sysselsätta sådana arbetslösa vars behov är störst, det vill säga ungdomar som inte har fyllt 25 år, arbetssökande som varit långvarigt arbetslösa och personer med nedsatt arbetsförmåga.

Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om den serviceprocess som beskrivs i 1 mom.

17 §. Registrering som arbetssökande

Den som söker arbete och personligen begär det kan registreras som arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Registreringen kan göras genom ett personligt besök hos myndigheten eller på annat av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anvisat sätt. Den som söker arbete vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska lämna behöv-

liga uppgifter och utredningar om sin yrkeskompetens, arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga. Om den som söker arbete begär att få registreras som arbetssökande ska de uppgifter som han eller hon lämnar föras in i det informationssystem som avses i landskapslagen (2013:81) om tillämpning på Åland av 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om förfaringsättet vid registreringen. (2013/79)

2 mom. upphävt (2013/79).

Det förutsätts inte att man skall registrera sig som arbetssökande för att man skall kunna komma i åtnjutande av arbetsmarknadsservice, stöd och andra förmåner enligt denna lag, om inte något annat bestäms i denna lag. En person kan på begäran registrera sig inom en särskild serviceform utan att för den skull betraktas som registrerad arbetssökande.

4 mom. upphävt (2013/79).

Se LF (2011:33) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

18 §. Arbetsansökans giltighetstid

En arbetsansökan anses ha trätt i kraft den dag då en begäran om registrering som arbetssökande har lämnats till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten på det sätt som anges i 17 §. Den arbetssökande ska hålla sin arbetsansökan i kraft på det sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kräver. (2011/31)

En ansökan upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin ansökan i kraft,

2) inte förnyar sin arbetsansökan hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inom den tid som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har angett och på det sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestämmer,

3) inte inom den tid som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har angett lägger fram utredning om sin arbetshistoria och andra utredningar om omständigheter som avses i 17 § 1 mom. och som är behövliga med avseende på tillhandahållande av arbetsmarknadsservice,

4) (2012/76) inte inom den tid och på det sätt som har avtalats i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen meddelar arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om hur han eller hon har följt planen,

5) (2011/31) inte deltar i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov eller

6) (2011/31) inte längre uppfyller de villkor för registrering av utländsk arbetssökande som anges i 19 §.

För att en arbetsansökan som upphört att gälla skall kunna träda i kraft på nytt måste en ny arbetsansökan göras på det sätt som anges i 17 §. Om en ansökan har upphört att vara i kraft till följd av ett förfarande som avses i 2 mom. 5 punkten förutsätts dessutom att den som gör en ny ansökan förbinder sig att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan och arbetskonditionen.

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

19 §. Registrering av utländsk arbetssökande

Utländska medborgare registreras som arbetssökande så som anges i denna lag, om den utländska medborgaren med stöd av internationella avtal som är bindande för landskapet och som gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens eller någon annan motsvarande myndighets arbetsmarknadspolitiska prövning komma till landskapet för att söka arbete och utföra förvärvsarbete och inte något annat följer av avtalen.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är bindande för landskapet, registreras även andra utländska medborgare och statslösa personer som inte omfattas av bestämmelserna i 1 mom. som arbetssökande så som anges i denna lag, om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd och uppehållstillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren. (2011/31)

20 §. (2011/31) Information till arbetssökande

Den som registreras som arbetssökande ska i samband med registreringen eller omedelbart därefter informeras om omständigheter som hänför sig till arbetssökandet och om den service som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan erbjuda honom eller henne. Den arbetssökande ska även upplysas om hans eller hennes skyldighet att hålla arbetsansökan i kraft samt om omställningsskydd enligt 6a kap.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska dessutom vid behov informera den arbetslösa arbetssökande om andra tjänster och åtgärder som syftar till att främja hans eller hennes sysselsättning, om den arbetssökandes skyldigheter enligt 21 § samt om de viktigaste arbetsmarknadspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsdäpning eller arbetsmarknadsstöd.

21 §. (2012/76) Krav på aktivitet hos arbetslösa arbetssökande

En arbetslös arbetssökande har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning. En arbetslös arbetssökande är också skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande samt i utarbetandet och revideringen av en sysselsättningsplan eller en integrationsplan enligt bestämmelserna i 6 kap.

En arbetslös arbetssökande, för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan eller en integrationsplan, är skyldig att följa sin plan samt att söka sig till och delta i service och åtgärder som främjar hans eller hennes möjligheter att finna ett arbete. En arbetslös arbetssökande är dessutom skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som avtalats i planen meddela hur han eller hon har följt planen.

22 §. Arbetsgivarens anmälan om lediga arbetsplatser

Då en arbetsgivare anmäler en ledig arbetsplats till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten (platsanmälan) skall anmälan innehålla de uppgifter som behövs för förmedlingsarbetet. När en ledig plats som anmälts till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har blivit tillsatt eller av annan anledning inte längre är aktuell, skall arbetsgivaren så snart det kan ske anmäla detta till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

2 mom. upphävt (2013/79).

5 kap. Arbetsförmedling**23 §. Arbetsförmedlingens allmänna innehåll**

Syftet med arbetsförmedlingen är att främja en så effektiv och ändamålsenlig placering av arbetskraften som möjligt så att arbetsgivaren får den arbetstagare som för den utbudna arbetsplatsen är lämpligast och bäst och den arbetssökande det arbete han eller hon bäst förmår utföra.

Vid arbetsförmedling skall även de behov som föranleds av arbetskraftens rörlighet över gränserna mellan olika länder beaktas.

24 §. Arbetsförmedlingstjänster till arbetsgivare

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska hjälpa arbetsgivare att förmedla lediga arbetsplatser enligt arbetsgivarens platsanmälan eller annat uppdrag, om inte annat följer av denna lag. (2013/79)

Genom arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens arbetsförmedling ska arbetsgivaren få (2011/31)

1) (2011/31) hjälp med att finna lämpliga arbetssökande till lediga arbetsplatser, presentation och uppställande av förslag på basis av de uppgifter om platsansökningar, utbildning, yrke och arbetshistoria som finns registrerade om arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten,

2) information och rådgivning om tillgång till och anskaffning av arbetskraft samt

3) hjälp med att på egen hand söka efter arbetstagare i de särskilda register som används av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och till vilka de arbetssökande har lämnat sina uppgifter i anslutning till sökande av arbete.

25 §. (2013/79) Begränsad service till arbetsgivare

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan vägra att ta emot en platsanmälan och kan ta bort en anmälan ur det informationssystem som avses i landskapslagen om tillämpning på Åland av 13 kap. lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt vägra att erbjuda de arbetsförmedlingstjänster som beskrivs i 24 §, om det på grund av anmälan är uppenbart eller med anledning av arbetsgivarens tidigare förfarande eller annars finns grundad anledning att misstänka att

1) arbetsgivaren bryter mot i lag föreskrivna krav på diskrimineringsförbud,

2) arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller anställning av de personer som söks strider mot lag,

3) arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen (FFS 55/2001) eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal (FFS 756/2011) eller sin skyldighet att betala skatter eller i lag föreskrivna avgifter,

4) det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa eller

5) det på grund av uppgiftens natur eller annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen genom arbetsförmedling.

En förutsättning för att vägra ta emot eller för att ta bort en platsanmälan i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkterna är att arbetsgivaren inte trots

uppmaning av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har rättat sin anmälan.

Begränsningarna enligt 1 mom. tillämpas även på stödriktade åtgärder enligt 41 § 1 mom. samt på sysselsättningsfrämjande utbildning.

Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten vägrar ta emot en platsanmälan eller tar bort en anmälan eller har konstaterat att en arbetsgivare inte har rätt till service, ska arbetsgivaren få ett skriftligt beslut på detta. I beslutet ska orsaken till varför service inte kommer att lämnas anges.

26 §. Arbetsförmedlingstjänster till enskilda

Genom arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens arbetsförmedling skall den enskilde få

1) information om lediga arbetsplatser, om de möjligheter som företagande erbjuder och om andra arbetsmöjligheter,

2) möjlighet att genom självbetjäning söka efter arbete samt

3) rådgivning som anknyter till sökande av arbete.

För enskild som har registrerats som arbetssökande tillhandahålls arbetsförmedling även i fråga om

1) registrering och upprätthållande av uppgifter i anslutning till arbetssökande,

2) sökande efter och presentation av arbetsplatser, arbetsplatserbjudanden samt anvisning till arbete samt

3) presentation av den arbetssökande för arbetsgivaren. (2015/57)

3 mom. upphävt (2015/57).

27 §. Upphävd (2011/31).

6 kap. Intervjuer med arbetslösa och sysselsättningsplan (2011/31)

28 §. (2011/31) Intervjuer med arbetssökande

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ordnar en första intervju med den arbetssökande inom en månad från det att han eller hon har registrerats som arbetssökande vid myndigheten, om detta inte med beaktande av den arbetssökandes situation är uppenbart onödigt.

Fortsatta intervjuer med den arbetssökande ska ordnas med jämna mellanrum med utgångspunkt från den arbetssökandes servicebehov. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska dock alltid ordna en intervju med den arbetssökande efter att arbetslösheten oavbrutet har fortgått i tre respektive sex månader. Efter sex månaders arbetslöshet ska en intervju alltid ordnas med sex månaders mellanrum. En intervju behöver inte ordnas enligt detta moment, om det med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

29 §. (2011/31) Intervjuernas innehåll

I den första intervjun med den arbetssökande granskas och kompletteras uppgifterna i anslutning till arbetsansökan, bedöms behovet av service, utarbetas en sysselsättningsplan eller en integrationsplan samt avtalas om sättet att utträta ärenden hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten samt kontakten mellan myndigheten och arbetssökanden. Som ett led i bedömningen av servicebehovet gör arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten en bedömning av den ar-

betslösa arbetssökandes förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden samt sannolikheten för förlängd arbetslöshet. I de fortsatta intervjuerna bedöms dessutom hur resultatrikt sökandet av arbete varit och hur sysselsättningsplanen eller integrationsplanen har följts. Samtidigt revideras planen. (2012/76)

I samband med att den arbetssökande intervjuas erbjuder arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten arbets- och utbildningstillfällen som lämpar sig för den arbetssökande samt andra tjänster i enlighet med servicebehovet och sysselsättningsplanen eller integrationsplanen. (2012/76)

Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om intervjuer med arbetssökande.

30 §. (2012/76) Sysselsättningsplan

Arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet enligt 6a kap., vilka har registrerat sig som arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, har rätt till en sysselsättningsplan. Bestämmelser om invandrades rätt till en integrationsplan och arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens medverkande i utarbetandet av planen finns i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration. Integrationsplanen utgör en plan som ersätter sysselsättningsplanen. Om det inte är uppenbart onödigt, ska sysselsättningsplanen utarbetas senast vid den första intervjun med den arbetssökande. (2013/79)

Sysselsättningsplanen eller integrationsplanen ska revideras i samband med intervjun med den arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt. (2013/79)

Med den arbetssökandes samtycke kan arbetsgivaren delta i utarbetandet eller revideringen av sysselsättningsplanen eller integrationsplanen.

30a §. (2011/31) Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen eller integrationsplanen ska utformas med utgångspunkt från den arbetssökandes egna mål i fråga om arbete och utbildning samt det uppskattade servicebehovet. (2012/76)

I planen intas en överenskommelse om sökande efter arbete samt om olika åtgärder som stöder arbetssökandet och främjar sysselsättningen. Planen kan vid behov innehålla överenskommelser om åtgärder som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan, åtgärder som hänförs till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet eller andra åtgärder som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandahåller. Om det i planen intas bestämmelser om olika för arbetsgivaren avgiftsbelagda tjänster, måste arbetsgivaren ge sitt samtycke till bestämmelsen. (2012/76)

Arbetssökanden och arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska komma överens om genomförande och uppföljning av sysselsättningsplanen eller integrationsplanen. Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts, än arbetssökandens eget meddelande enligt 21 § 2 mom., ska detta skrivas in i planen. (2012/76)

Sysselsättningsplanen eller integrationsplanen ska undertecknas av den arbetssökande och arbetsmark-

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

nads- och studieservicemyndigheten. Den arbetssökande ska få ett exemplar av den undertecknade planen. (2012/76)

På en integrationsplan ska dessutom iakttas vad som föreskrivs i landskapslagen om främjande av integration. (2013/79)

Genom landskapsförordning utfärdas vid behov närmare bestämmelser om sysselsättningsplanen och integrationsplanen. (2013/79)

Se LF (2011:33) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

31 §. (2012/76) *Arbetsmarknads- och studieservice-myndighetens allmänna skyldigheter*

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska inom ramen för de anslag som har anvisats myndigheten, aktivt förmedla arbete och informera om utbildning, tillhandahålla tjänster och åtgärder som ingår i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen samt följa hur planen genomförs och för sin del se till att serviceprocessen framskrider.

6a kap. (2006/39) Omställningsskydd (2011/31)

31a §. (2011/31) *Omställningsskyddets allmänna innehåll*

Syftet med ett omställningsskydd enligt denna lag är att så snabbt som möjligt finna en ny sysselsättning för en arbetstagare som blir arbetslös på grund av en uppsägning eller en permittering eller på grund av att en visstidsanställning upphör. (2015/57)

Den åtgärdsmodell som omställningsskyddet utgör och som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, arbetsgivaren och arbetstagarna genomför i samarbete med varandra, består av de tjänster och åtgärder som har överenskommit i sysselsättningsplanen samt av andra tjänster och åtgärder som utvecklar yrkesfärdigheterna. (2015/57)

3 mom. upphävt (2015/57).

31b-31c §§. Upphävda (2015/57).

31d §. (2015/57) *Arbetsmarknads- och studieservice-myndighetens skyldigheter*

Så snart ett uppsägningsförfarande på grund av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker har inletts och arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fått kännedom om detta från arbetsgivaren genom ett meddelande ska myndigheten tillsammans med arbetsgivaren och personalens företrädare medverka till en kartläggning av de tjänster som kan behövas.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska dessutom informera om vilka tjänster, åtgärder och förmåner som myndigheten kan tillhandahålla.

31e-31g §§. Upphävda (2011/31).

7 kap. Vägledning, information och särskild service

32 §. *Vägledning för yrkesval och kompetensutveckling*

Syftet med vägledningen är att hjälpa enskilda personer med att lösa frågor som gäller yrkesval och kompetensutveckling samt möjligheten att få arbete. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan även hjälpa den enskilde med att utarbета en plan i syfte att underlätta yrkesvalet och kompetensutvecklingen. Vid vägledningen skall beaktas vars och ens personliga för-

utsättningar och yrkesmässiga mål samt de möjligheter som arbetslivet och utbildningar erbjuder.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens service enligt 1 mom. kan utöver vägledande diskussioner efter behov innehålla också undersökningar i syfte att utreda den enskildes lämplighet och hälsotillstånd samt sakkunnigutlåtanden. Undersökningarna kan även innefatta utbildningsanordnare. De kostnader som sistnämnda åtgärder medför för den enskilde kan ersättas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. (2015/57)

32a §. (2015/57) *Utbildningsprövning*

Genom utbildningsprövning kan den enskilde erbjudas en möjlighet att pröva på ett visst utbildningsområde vid en utbildningsanordnare. Syftet med utbildningsprövningen är att klarlägga den enskildes lämplighet och motivation för branschen samt förutsättningarna för att studera vid utbildningsanordnaren.

32b §. (2015/57) *Överenskommelse om utbildningsprövning*

Innan en utbildningsprövning inleds ska en överenskommelse om prövningen tas in i sysselsättningsplanen. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska dessutom tillsammans med utbildningsanordnaren komma överens om att ordna utbildningsprövningen.

32c §. (2015/57) *Utbildningsprövningens varaktighet samt försäkringsskydd*

Utbildningsprövningen kan pågå i högst tio dagar åt gången.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten är skyldig att ordna gruppolycksfalls- och gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i utbildningsprövning.

32d §. (2015/57) *Avbrytande av utbildningsprövning*

Om den som deltar i utbildningsprövning utan tillstånd har varit frånvarande fem prövningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för prövningen inte nås, ska utbildningsprövningen avbrytas.

Utbildningsanordnaren ska utan dröjsmål underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om frånvaro som avses i 1 mom.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar om avbrytande av utbildningsprövningen enligt 1 mom. Innan beslutet fattas ska den arbetssökande ges tillfälle att bli hörd. Den enskilde ska utan dröjsmål underrättas om beslutet.

33 §. *Information*

I syfte att främja en ändamålsenlig utbildning och placering i olika yrkesområden erbjuds den enskilde information i frågor om utbildning, om vad olika arbetsuppgifter och yrken innebär samt om arbetsmarknaden. I informationen skall arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten särskilt värna om att personer med nedsatt arbetsförmåga säkerställs ändamålsenlig information.

34 §. *Särskild service för personer med nedsatt arbetsförmåga*

Syftet med servicen för personer med nedsatt arbetsförmåga är att främja deras yrkesplanering samt deras

möjligheter att finna och behålla ett arbete för att därigenom främja deras integrering och återintegrering i samhället.

För personer med nedsatt arbetsförmåga kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandahålla särskild service i form av

- 1) undersökningar som utreder hälsotillstånd och lämplighet för arbete och utbildning,
- 2) rådgivning och handledning som anknyter till utbildning och placering i arbete,
- 3) arbetsprövning samt
- 4) stöd enligt 37 och 38 §§ för placering i arbete.

35 §. *Arbetsprövning för personer med nedsatt arbetsförmåga*

Personer med nedsatt arbetsförmåga kan genom arbetsprövning erbjudas en möjlighet att pröva på ett nytt arbetsområde. Arbetsprövningen utgör inte ett anställningsförhållande. Anordnaren av arbetsprövningen ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i en arbetsprövning enligt bestämmelserna i arbetarskyddslagen (FFS 738/2002) och i lagen om unga arbetstagare (FFS 998/1993). Om inte annat är föreskrivet i denna eller någon annan lag, ska på arbetsprövning tillämpas vad som bestäms i 2 kap. 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1, 2 och 4 mom., 3 kap. 6 §, 7 § 1-3 mom., 9 och 10 §§, 4 kap. 14 och 15 §§, 5 och 6 kap. samt 7 kap. 21 § 2 mom., 22 och 24 §§ i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (FFS 759/2004). När lagen om integritetsskydd i arbetslivet tillämpas på arbetsprövningen jämföras den som anordnar arbetsprövningen med en arbetsgivare och den som deltar i arbetsprövningen med en arbetstagare. Landskapslagen (1989:27) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män och landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland ska tillämpas på den som deltar i arbetsprövningen. (2011/31)

Personer med nedsatt arbetsförmåga ska inte anvisas arbetsprövning (2011/31)

1) om arbetsprövningen skulle ge den som anordnar åtgärden sådana fördelar att arbetsprövningen snedvrider konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster,

2) (2011/31) för samma eller liknande uppgifter för vilka den som anordnar arbetsprövning, under de nio månaderna innan arbetsprövningen inleddes, av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat anställda eller förkortat deras arbetstid,

3) (2011/31) om arbetsprövningen skulle föranleda att anställda hos den som anordnar arbetsprövningen sägs upp eller permitteras eller att villkoren för deras anställningsförhållanden försämrats eller

4) (2011/31) för sådana uppgifter för vilkas utförande den som anordnar arbetsprövningen förutsätter ett intyg över narkotikatest enligt 3 kap. 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet, om den enskilde inte vill uppvisa det nämnda intyget.

36 §. *Avtal om arbetsprövning för personer med nedsatt arbetsförmåga*

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som anordnar arbetsprövningen och den som deltar i en arbetsprövning ingå ett

skriftligt tidsbestämt avtal. Ett eller flera avtal med en och samma anordnare får vara i kraft i högst sex månader sammanlagt.

Av avtalet skall framgå

- 1) anordnarens namn,
- 2) namnet på den person som deltar i en arbetsprövning,
- 3) tid och plats för arbetsprövning,
- 4) arbetsprövningens längd per dag, som kan vara högst den ordinarie arbetstiden i branschen och minst fyra timmar,
- 5) arbetsprövningens längd per vecka, som kan vara högst fem dagar per vecka,
- 6) de arbetsuppgifter som skall utföras och
- 7) namnet på den person på arbetsplatsen som skall hjälpa den som deltar i en arbetsprövning att sätta sig in i arbetet.

I avtalet kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten dessutom uppställa sådana villkor för anordnaren som behövs för genomförandet eller med tanke på den som deltar i arbetsprövningen.

37 §. *Stöd för personer med nedsatt arbetsförmåga*

För att trygga försörjningen för en person med nedsatt arbetsförmåga kan ett dagtraktamente beviljas för den tid undersökningar av hälsotillstånd och arbetskondition pågår samt för den tid en arbetsprövning pågår. Dagtraktamentet uppgår till ett belopp som är lika stort som arbetsmarknadsstödet enligt 7 kap. 4 § 1 och 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002). Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex (FFS 456/2001). (2011/31)

Ett dagtraktamente enligt 1 mom. beviljas inte om den som deltar i en arbetsprövning får eller är berättigad att få full arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller full arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

En person med nedsatt arbetsförmåga kan dessutom få kostnaderna för utlåtanden i samband med undersökningar enligt 1 mom. ersatta av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

En arbetsgivare kan beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om placeringen av en person med nedsatt arbetsförmåga i arbete eller hans eller hennes möjligheter att behålla sitt arbete kan förutsätta sådana ändringar eller arrangemang i de yttre förhållandena på arbetsplatsen i fråga om arbetsmaskiner, -redskap eller -metoder, som är nödvändiga för att eliminera eller lindra de olägenheter som en skada eller sjukdom medför.

Förmåner enligt 1-4 mom. och 38 § kan beviljas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inom ramen för de anslag som har anvisats arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten, om myndigheten uppskattar att åtgärderna är nödvändiga med tanke på den sökandes servicebehov.

Närmare bestämmelser om förmåner enligt denna paragraf kan vid behov utfärdas i landskapsförordning.

38 §. *Ersättning för resekostnader och boende*

Ersättning för resekostnader under dagarna för arbetsprövningen kan beviljas om färdvägen mellan bo-

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

staden och arbetsplatsen i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i första hand i form av ett personligt busskort och i andra hand i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik för den aktuella färdvägen.

Sökande, som är berättigad till ersättning för resekostnader enligt 1 mom., kan även beviljas ersättning för resekostnaderna mellan bostaden och närmaste hållplats under arbetsdagarna om färdvägen däremellan i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Om någon personbefordran i linjetrafik inte finns tillgänglig ersätts resorna till och från arbetsplatsen i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Ersättning kan av särskilda skäl beviljas även för den sökandes resekostnader till och från en arbetsplats utanför landskapet till skäligt belopp.

Om arbetsprövningen kräver en bostad i anknytning till arbetsplatsen kan ersättning beviljas högst till ett belopp som årligen fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och som baserar sig på medelmånadshyran för åländska hyresbostäder för det föregående året.

39 §. Försäkringsskydd

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall teckna gruppolycksfalls- och gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i utbildning och övriga åtgärder som ges för att stöda sökande av arbete på egen hand eller i studiebesök vid läroanstalter.

7a kap. (2015/57) Frivilliga studier med arbetslöshetsförmån

39a §. (2015/57) Syftet med att stöda frivilliga studier

Syftet med att stöda den arbetssökandes frivilliga studier med arbetslöshetsförmån är att främja yrkesfärdigheter, trygga arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet samt stärka den enskildes möjlighet att få eller behålla ett bestående arbete.

39b §. (2015/57) Allmänna förutsättningar och förmåner

En arbetssökande som har fyllt 25 år och som studerar frivilligt har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa på de villkor som där anges, om

1) arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har konstaterat att den arbetssökande har behov av utbildning och myndigheten gör bedömningen att stödande av frivilliga studier är det arbetsmarknadspolitiskt mest ändamålsenliga sättet att förbättra arbetssökandens yrkesfärdigheter och möjligheter att få ett bestående arbete eller behålla sitt arbete,

2) studierna på ett väsentligt sätt anses förbättra den arbetssökandes möjligheter till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden,

3) det i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen har avtalats om studierna på det sätt som anges i 39d § och

4) övriga villkor som anges i detta kapitel uppfylls.

39c §. (2015/57) Särskilda förutsättningar

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 8 § i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

1) om vilka det föreskrivs i landskapslagen om gymnasieutbildning eller landskapslagen om Högskolan på Åland och som leder till gymnasieexamen med yrkesinriktning eller högskoleexamen eller som syftar till att studeranden avlägger delar av nämnda examina, förvärvar kompletteringsutbildning, vidareutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar eller deltar i kursverksamhet vid en högskola,

2) som är annan yrkesinriktad utbildning som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet eller som godkänd av landskapsregeringen,

3) som är allmänbildande grundutbildning eller allmänbildande gymnasieutbildning och om vilka det föreskrivs i grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland eller landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning, i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling eller

4) om vilka det föreskrivs i landskapslagen (1999:53) om Ålands folkhögskola, landskapslagen (1993:75) om medborgarinstitut och landskapslagen (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund, i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en läro- eller utbildningsplan över studierna kan uppvisas.

Om inte något annat följer av särskilda skäl, tillämpas detta kapitel på högskolestudier som leder till högskoleexamen endast när det är fråga om studier som den arbetssökande har bedrivit tidigare och som bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som den arbetssökande har bedrivit tidigare endast om studierna bevisligen har avbrutits minst ett år tidigare. Begränsningen gäller inte studier som har inletts under ett anställningsförhållande eller som har bedrivits som sysselsättningsfrämjande utbildning.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas, när andra villkor uppfylls, också på studier utanför landskapet som motsvarar sådana studier som avses i 1 mom.

39d §. (2015/57) Överenskommelse om studier i en sysselsättningsplan

Innan stödberättigade studier inleds ska en överenskommelse om studierna tas in i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen.

Även efter att studierna har inletts kan det i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen avtalas om att studierna ska vara berättigade till stöd, om det finns vägande skäl, om arbetssökanden har inletts i ett anställningsförhållande eller om studierna har bedrivits som sysselsättningsfrämjande utbildning.

I fråga om studier utanför landskapet ska planen kompletteras med en överenskommelse enligt 39i § 3 mom.

39e §. (2015/57) Stödets varaktighet

Stöd för en studiehelhet kan under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel beviljas för högst 24 månader.

Den arbetssökande kan meddela arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Meddelandet ska lämnas utan dröjsmål efter det att studierna har avbrutits. Avbrott kan inte göras på basis av utbildningsanordnarens ferierperiod. Tiden för avbrottet räknas inte in i den maximitid som anges i 1 mom.

Om den arbetssökandes studierätt har dragits in och senare återställs, anses studierna ha varit avbrutna under den tid den arbetssökande inte har haft studierätt.

39f §. (2015/57) Studieprestation

Den arbetssökande ska regelbundet delta i undervisning enligt läro- eller utbildningsplanen.

För att den arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån krävs det att han eller hon gör framsteg i studierna. Som tillräckliga framsteg i högskolestudier anses att den arbetssökande avklarat i genomsnitt fem studiepoäng per studiemånad av den studiehelhet som hör till utbildningen. I fråga om andra studier förutsätts det att studierna framskrider i enlighet med läro- eller utbildningsplanen.

39g §. (2015/57) Uppföljning av studierna och indragning av stöd

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten följer hur den arbetssökande gör framsteg i studierna på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen.

Om arbetssökanden inte gör tillräckliga framsteg i studierna eller underlåter att underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om studieframgången på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller integrationsplanen, upphör rätten till arbetslöshetsförmån räknat från den tidpunkt från vilken arbetssökanden inte anses ha gjort tillräckliga framsteg i studierna eller den tidpunkt då arbetssökanden borde ha underrättat arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om studieframgången.

Om den arbetssökande utan godtagbart skäl har utblivit från undervisning enligt läro- och utbildningsplanen så att det är uppenbart att arbetssökanden inte kan avlägga de planliga studierna eller om arbetssökanden annars på ett väsentligt sätt har försummat studierna, upphör rätten till arbetslöshetsförmånen vid den tidpunkt då frånvaron eller försummelsen har börjat.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar om upphörande av rätten till arbetslöshetsförmån enligt 2 och 3 mom. Innan beslutet fattas ska den arbetssökande ges tillfälle att bli hörd.

39h §. (2015/57) Den arbetssökandes skyldighet att informera

Den arbetssökande ska för arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten visa upp utbildningsanordnarens intyg om antagning till utbildningen och ferierperioder under utbildningen. Arbetssökanden ska dessutom för arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten visa upp en behövlig redogörelse för framstegen i studierna.

Arbetssökanden ska underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om avbrott som avses i 39e § 3 mom. och om avslutande av studierna.

39i §. (2015/57) Utbildningsanordnarens skyldighet att informera

Utbildningsanordnaren ska ge den arbetssökande intyg om antagning till utbildningen, ferierperioder under utbildningen och framsteg i studierna.

Utbildningsanordnaren ska utan dröjsmål underrätta arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om studier som har avslutats och om de omständigheter som avses i 39g § 3 mom. För att utbildningsanordnaren ska kunna fullgöra denna skyldighet ska arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillhandhålla anordnarens namn och personbeteckning på de personer vars studier stöds på det sätt som avses i detta kapitel.

För att studier utanför landskapet ska kunna stödas av landskapet måste arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten tillsammans med den arbetssökande nå en överenskommelse med utbildningsanordnaren om fullgörande av de skyldigheter som avses i 1 och 2 mom. i ett särskilt avtal.

39j §. (2015/57) Ersättning för resekostnader och boende

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån för frivilliga studier i form av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd kan av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljas ersättning för resekostnader och boende under den tid han eller hon deltar i frivilliga studier enligt detta kapitel.

Ersättningen är 9 euro per dag. Ersättningen utgör 18 euro per dag om färdvägen i ena riktningen mellan den arbetssökandes bostad och den plats där studierna i huvudsak ordnas är minst 80 kilometer. Ersättningen kan även vara 18 euro, trots att färdvägen i ena riktningen mellan den arbetssökandes bostad och den plats där studierna i huvudsak ordnas är mindre än 80 kilometer, om deltagandet i de frivilliga studierna orsakar den arbetssökande kostnader för boende. Bedömningen av på vilken plats som de frivilliga studierna i huvudsak ordnas avgörs med utgångspunkt från de uppgifter som finns tillgängliga innan studierna påbörjas. Om det inte kan fastställas någon huvudsaklig plats där studierna ordnas, anses det att studierna ordnas på den plats där den arbetssökande varje gång faktiskt deltar i studierna.

Ersättning betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Ersättning betalas inte för ferierperioder under studierna. Ersättning betalas dock för den tid under vilken den arbetssökande som får arbetslöshetsförmån under en ferierperiod deltar i lärande i arbete eller praktik som hör till de frivilliga studierna.

Utbetalningen av ersättning upphör räknat från den dag då den studerande har avbrutit studierna. Utbetalningen av ersättning upphör också om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutat att rätten till arbetslöshetsförmån för frivilliga studier upphört.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bevilja ersättning för resekostnader och boende till en arbetssökande som inte har rätt till motsvarande ersättning med stöd av annan lag.

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

Om inte annat är föreskrivet i denna eller i annan lag ska på ersättning enligt denna paragraf tillämpas vad som bestäms i 11 kap. 2-3, 5-6, 10, 13-15 och 15a §§ samt 13 kap. 1 och 3-8 §§ i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten betalar ut en arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få ersättning för resekostnader och boende, kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan särskilt beslut. Ersättningen betalas då till ett fullt belopp.

8 kap. Allmänna bestämmelser om stödriktade åtgärder

40 §. Syftet med de stödriktade åtgärderna

En arbetslös arbetssökande kan stödas med hjälp av sysselsättningsstöd enligt kapitel 9-13 om han eller hon inte har kunnat få ett arbete genom arbetsförmedling eller anvisas en utbildning som främjar personens möjlighet att finna ett arbete.

Sysselsättningsstödet ska i första hand inriktas på att sysselsätta sådana arbetslösa arbetssökande vars behov av arbete är störst. Stödet ska särskilt inriktas på sysselsättning av personer med nedsatt arbetsförmåga, personer som varit arbetslösa arbetssökande över sex månader samt ungdomar som inte har fyllt 25 år och som varit arbetslösa arbetssökande över tre månader. Sysselsättningsstöd ska inte beviljas till en arbetslös arbetssökande som inte har fyllt 17 år. (2015/57)

En allmän förutsättning för att sysselsättningsstöd ska kunna beviljas enligt denna lag är att en sysselsättningsplan enligt 6 kap. eller en integrationsplan har utarbetats. (2012/76)

41 §. Stödformer och mottagare av sysselsättningsstöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas för

- 1) anställning,
- 2) arbetspraktik,
- 3) läroavtalsutbildning,
- 4) deltidsarbete och
- 5) start av företagsverksamhet.

Sysselsättningsstöd kan beviljas staten, kommunerna, kommunalförbunden och andra arbetsgivare. Sysselsättningsstöd och annan ersättning kan beviljas och betalas direkt till den arbetslösa arbetssökande om så föreskrivs i denna lag.

9 kap. Anställning med sysselsättningsstöd

42 §. Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

I syfte att stärka den enskildes möjligheter att skaffa sig ett arbete och för att trygga hans eller hennes sysselsättning kan arbetsgivare beviljas sysselsättningsstöd för anställning. Bland ungdomar som inte har fyllt 25 år och som varit arbetslösa arbetssökande över tre månader skall stödet för anställning i första hand ordnas för de ungdomar som har en yrkesutbildning.

För anställning som ordnas med hjälp av sysselsättningsstöd hos landskapet utbetalas stödet direkt till lönuttagaren som lön.

42a §. (2015/57) Beviljande av stöd till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet

Till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas sysselsättningsstöd för anställning i form av stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, när den som inte har haft ett anställningsförhållande som har gällt tills vidare under de senaste sex månaderna omedelbart innan stödet beviljades, saknar yrkesutbildning, har fyllt 50 år, inte har fyllt 25 år eller har nedsatt arbetsförmåga.

För anställning av andra än i 1 mom. avsedda arbetslösa arbetssökande beviljas sysselsättningsstöd för anställning i form av stöd enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbruksområdet och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

43 §. Särskilda förutsättningar för beviljande av stöd

För att sysselsättningsstöd skall kunna beviljas för en anställning måste arbetsgivaren förbinda sig att betala lön enligt det kollektivavtal som är gällande för anställningsförhållandet. Om ett tillämpligt kollektivavtal saknas skall arbetsgivaren förbinda sig att betala sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga.

För att sysselsättningsstöd skall kunna beviljas för en anställning skall arbetsuppgifterna vara sådana att de kompletterar den normala verksamheten.

Vid anställning med sysselsättningsstöd bör det eftersträvas att anställningen tidsbestäms så att årliga växlingar i efterfrågan på och utbudet av arbetskraft utjämnas.

44 §. Begränsande faktorer som utesluter beviljande av stöd (2011/31)

Sysselsättningsstöd för anställning kan inte beviljas

- 1) upphävd (2011/31),
- 2) (2011/31) om arbetsgivaren under de tolv månaderna närmast innan ansökan inlämnades, av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl har sagt upp eller permitterat arbetstagare i samma eller likadana uppgifter alternativt förkortat deras arbetstid,
- 3) om den anställning som stödet avser skulle föranleda att andra anställda hos den arbetsgivare som erhåller stöd sägs upp eller permitteras eller att deras anställningsförhållanden eller förmåner försämrats,
- 4) om det anställningsförhållande för vilket stödet är avsett har börjat innan beslut har fattats om beviljande av stöd,
- 5) om arbetsplatsen som stödet avser bedöms bli besatt även utan stöd eller
- 6) om arbetsgivaren under den tid sysselsättningsstöd skulle beviljas får annat landskapstöd för anställande av en person som skall sysselsättas eller för främjande av sysselsättningen.

45 §. Sysselsättningsstödet belopp

Sysselsättningsstödet för anställning är per dag och person minst lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 90 procent.

Det högsta stödet enligt 1 mom. kan beviljas för anställning inom näringsliv, staten eller kommun för personer som har varit arbetslösa i tio månader eller mer och för personer med nedsatt arbetsförmåga. Om den person som anställs med sysselsättningsstöd har nedsatt arbetsförmåga kan det högsta stödet beviljas endast för det första stöddåret, medan stödet för det andra året kan vara högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag. För personer som har varit arbetslösa mellan sex och tio månader är stödet minst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag. (2015/57)

En arbetsgivare kan dock högst beviljas ett stöd som motsvarar lönekostnaderna för den som anställs med stödet. (2011/31)

Om sysselsättningsstöd beviljas för anställning hos landskapet kan stödet, som betalas i form av lön direkt till den sysselsatte, uppgå till ett belopp som högst motsvarar en löneklass om A 17 enligt landskapets tjänstekollektivavtal.

De i 1 och 2 mom. angivna beloppen justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

46 §. (2015/57) Arbetstid

En arbetsgivare kan beviljas ett sysselsättningsstöd som är lika stort som grunddagpenningen eller ett förhöjt sysselsättningsstöd till fullt belopp för ordnande av sådan anställning där arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden överstiger 80 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. Om sysselsättningsstöd för sysselsättande av en och samma arbetstagare betalas till flera arbetsgivare samtidigt, ska den sammanlagda arbetstiden överstiga 80 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen.

Vid sysselsättande av personer med nedsatt arbetsförmåga kan sysselsättningsstöd för anställning beviljas, även om arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 50 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. Stödbeloppet bör i ett sådant fall sättas i relation till den faktiska arbetstiden. Stödbeloppet kan inte vara lägre än grunddagpenningen.

Om sysselsättningsstöd beviljas för anställning hos landskapet ska arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden överstiga 80 procent av heltid. Vid sysselsättande av personer med nedsatt arbetsförmåga kan sysselsättningsstöd för anställning hos landskapet beviljas, även om arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 50 procent av heltid.

47 §. Ersättningsdagar

Vid anställning betalas sysselsättningsstöd för de dagar för vilka arbetsgivaren är skyldig att betala lön. Stöd betalas dock för högst 21,5 dagar per månad. Sysselsättningsstöd betalas inte för de dagar för vilka arbetsgivaren har rätt att med stöd av 7 kap. 4 § och 15 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen, för lönekostnaden för den

person som sysselsätts, få dagpenning enligt nämnda lag eller särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning.

48 §. Stödets varaktighet

Sysselsättningsstöd kombinerat med en anställning kan beviljas för högst sex månader i sänder.

Med avvikelse från 1 mom. kan sysselsättningsstöd vid en kommunal anställning beviljas för högst ett år i sänder om personen har fyllt 55 år. Om den person som anställs med sysselsättningsstöd har nedsatt arbetsförmåga kan stödet oavsett arbetsgivare beviljas för högst två år åt gången.

Efter att en person har varit sysselsatt med hjälp av sysselsättningsstöd under de i 1 och 2 mom. angivna maximitiderna hos en eller flera arbetsgivare, kan han eller hon anvisas sådant arbete som stöds med sysselsättningsstöd endast om arbetsförmågan på ett behörigt sätt fortsättningsvis konstateras nedsatt enligt 9 §. I övriga fall kan arbete som stöds med sysselsättningsstöd inte anvisas innan personen i fråga under de senaste sex månaderna varit arbetslös arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten i minst fem månader.

10 kap. Sysselsättningsstöd för arbetspraktik

49 §. Förutsättningar för beviljande av stöd

Sysselsättningsstöd kan beviljas arbetslösa arbetssökande ungdomar som inte har fyllt 25 år samt arbetslösa arbetssökande som har fyllt 25 år och som varit borta från arbetsmarknaden under minst sex månader för att trygga försörjningen under den tid han eller hon deltar i arbetspraktik. Syftet med stödet är att med hjälp av arbetspraktik ge arbetslösa arbetssökande som för första gången kommer ut på arbetsmarknaden eller som varit borta från arbetsmarknaden en lång tid en inblick i arbetet och arbetslivet och en hjälp i yrkesvalet.

Med arbetspraktik avses praktik utan anställningsförhållande på en arbetsplats. Den som anordnar arbetspraktiken ansvarar för praktikantens arbetarskydd enligt bestämmelserna i arbetarskyddslagen och i lagen om unga arbetstagare. Om inte annat är föreskrivet i denna eller någon annan lag, ska på arbetspraktik tillämpas vad som bestäms i 2 kap. 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1, 2 och 4 mom., 3 kap. 6 §, 7 § 1-3 mom., 9 och 10 §§, 4 kap. 14 och 15 §§, 5 och 6 kap. samt 7 kap. 21 § 2 mom., 22 och 24 §§ i lagen om integritetsskydd i arbetslivet. När lagen om integritetsskydd i arbetslivet tillämpas på arbetspraktiken jämställs den som anordnar praktiken med en arbetsgivare och den som deltar i praktiken med en arbetstagare. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män och landskapslagen om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland ska tillämpas på den som deltar i arbetsprövningen. (2011/31)

Sysselsättningsstöd för arbetspraktik kan inte beviljas en arbetssökande som är berättigad till grunddagpenning med eller utan förhöjning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller inkomstrelaterad dagpenning med eller utan förhöjning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I stället

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

kan arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd beviljas under praktiktiden. (2015/57)

Den som deltar i arbetspraktik och som beviljas sysselsättningsstöd enligt detta kapitel, arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd kan även beviljas ersättning för resekostnader och boende under praktiktiden. (2015/57)

50 §. Begränsningar i fråga om arbetspraktik (2011/31)
Arbetsökande ska inte anvisas arbetspraktik (2011/31)

1) om arbetspraktiken skulle ge den som anordnar praktiken sådana fördelar att praktiken snedvrider konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster,

2) (2011/31) för samma eller liknande uppgifter för vilka den som anordnar arbetspraktik, under de nio månaderna innan arbetspraktiken inleddes, av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat anställda eller förkortat deras arbetstid,

3) (2011/31) om arbetspraktiken skulle föranleda att anställda hos den som anordnar praktiken sägs upp eller permitteras eller att villkoren för deras anställningsförhållanden försämrats eller

4) (2011/31) för sådana uppgifter för vilkas utförande den som anordnar arbetspraktiken förutsätter ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet, om den enskilde inte vill uppvisa det nämnda intyget.

51 §. Stödets belopp och varaktighet

Sysselsättningsstödet för arbetspraktik är per praktikdag lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I sysselsättningsstödet ingår dessutom en barnförhöjning enligt 6 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om den arbetslösa arbetssökande försörjer barn under 18 år. Om den arbetslösa arbetssökande lyfter inkomstrelaterad dagpenning när arbetspraktik inleds enligt detta kapitel och utbetalningen av den inkomstrelaterade dagpenningen upphör i samband med detta, är sysselsättningsstödet för arbetspraktik per praktikdag lika stort som den inkomstrelaterade dagpenningen var per dag innan arbetspraktiken inleddes. Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensjonsindex. (2008/81)

Sysselsättningsstöd enligt 1 mom. betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Stöd till en och samma person kan betalas under en praktikperiod som omfattar en period om en till sex månader per arbetsplats under högst nio månader i en följd.

Efter att en person har deltagit i arbetspraktik med hjälp av sysselsättningsstöd under den i 2 mom. fastställda maximitiden på en eller flera praktikplatser, kan till honom eller henne inte på nytt betalas sysselsättningsstöd för arbetspraktik, innan den arbetssökande på nytt har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

52 §. Ersättning för resekostnader och boende

Ersättning för resekostnader under praktikdagarna

kan beviljas om färdvägen mellan bostaden och praktikplatsen i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i första hand i form av ett personligt busskort och i andra hand i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik för den aktuella färdvägen.

Sökande, som är berättigad till ersättning för resekostnader enligt 1 mom., kan även beviljas ersättning för resekostnaderna mellan bostaden och närmaste hållplats under praktikdagarna om färdvägen däremellan i ena riktningen är längre än fem kilometer. Ersättningen ges i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Om någon personbefordran i linjetrafik inte finns tillgänglig ersätts resorna till och från praktikplatsen i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

Ersättning kan av särskilda skäl beviljas även för den sökandes resekostnader till och från en praktikplats utanför landskapet till skäligt belopp.

Om arbetspraktiken kräver en bostad i anknäring till praktikplatsen kan ersättning beviljas högst till ett belopp som årligen fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten och som baserar sig på medelmånadshyran för åländska hyresbostäder för det föregående året.

Se ÅLRB (2011:24) om trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

53 §. Avtal om arbetspraktik

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall tillsammans med den som anordnar praktiken och den arbetslösa arbetssökande ingå ett skriftligt tidsbestämt avtal om arbetspraktiken.

Av avtalet skall framgå

- 1) den som anordnar arbetspraktik,
- 2) den arbetslösa arbetssökandes namn,
- 3) tid och plats för praktik,
- 4) praktikens längd per dag, som kan vara högst den ordinarie arbetstiden i branschen och minst sex timmar,
- 5) de uppgifter som den arbetssökande skall utföra under praktiktiden och

6) namnet på den handledare på praktikplatsen som skall hjälpa den arbetssökande att sätta sig in i arbetet.

I avtalet kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten dessutom uppställa sådana villkor för anordnaren som behövs för genomförandet eller med tanke på den som deltar i praktiken.

11 kap. Sysselsättningsstöd för läroavtalsutbildning

54 §. Förutsättningar för beviljande av stöd

En arbetsgivare som ingår ett läroavtal med en arbetslös arbetssökande enligt landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning kan beviljas sysselsättningsstöd. Vid beviljandet av stödet skall de begränsande faktorer som anges i 44 § i tillämpliga delar även iakttas på sysselsättningsstöd för arbetslösa som ingår läroavtal, dock så att 44 § 6 punkten inte skall tillämpas till den del det andra landskapsstödet utgör den utbildnings-

sättning som utbetalas till arbetsgivaren med stöd av landskapslagen om läroavtalsutbildning.

55 §. Stödets belopp

Sysselsättningsstödet för läroavtalsutbildning är per person och dag minst lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 90 procent.

Det högsta stödet enligt 1 mom. kan beviljas för personer som har varit arbetslösa i tio månader eller mer. För personer som har varit arbetslösa mellan sex och tio månader är stödet minst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 50 procent per arbetsdag.

En arbetsgivare kan dock högst beviljas ett stöd som tillsammans med utbildningsersättningen enligt landskapslagen om läroavtalsutbildning motsvarar den lön som betalas till den sysselsatte före innehållning av den försäkrades i lag föreskrivna avgifter och skatter och arbetsgivarens i lag föreskrivna socialskyddsavgift och arbetspensjonsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie samt obligatorisk grupplivförsäkringspremie. Om sysselsättningsstöd beviljas för läroavtalsutbildning med landskapet som arbetsgivare kan stödet, som betalas i form av lön direkt till den sysselsatte, under den praktiska undervisningstiden uppgå till ett belopp som tillsammans med utbildningsersättningen högst motsvarar en löneklass om A 17 enligt landskapets tjänstekollektivavtal.

Stödet beviljas till fullt belopp under förutsättning att arbetstiden för den arbetslösa arbetssökande motsvarar ett heltidsarbete för en arbetstagare inom det yrkesområde där den arbetslösa arbetssökande fullgör sin utbildning. De i 1 och 2 mom. angivna beloppen justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

56 §. Stödets varaktighet

För arbete som utförs inom ramen för ett läroavtal enligt landskapslagen om läroavtalsutbildning kan sysselsättningsstöd beviljas för hela avtalstiden.

En arbetsgivare kan beviljas ett förhöjt stöd under maximalt sex månader i en följd. Om den person som sysselsätts har nedsatt arbetsförmåga kan arbetsgivaren dock beviljas förhöjt stöd under maximalt två år i en följd. För den avtalstid som inte omfattas av ett förhöjt stöd, men för vilken tid stöd beviljats, utgår ett stöd som är lika stort som grunddagpenningen.

Efter att en person har varit sysselsatt med hjälp av sysselsättningsstöd under den i 1 och 2 mom. angivna maximitiden hos en eller flera arbetsgivare, kan han eller hon inte på nytt anvisas sådant läroavtal som stöds med sysselsättningsstöd förrän han eller hon under de senaste sex månaderna har varit arbetslös arbetssökande vid arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten i minst fem månader.

12 kap. Sysselsättningsstöd för deltidsarbete

57 §. Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd

För att underlätta för arbetslösa arbetssökande att komma in på arbetsmarknaden kan arbetstagare eller tjänstemän som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidsarbete beviljas sysselsättningsstöd som ersättning för inkomstbortfall, om arbetsgivaren samtidigt

förbinder sig att för motsvarande tid anställa en arbetslös arbetssökande som har anvisats av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

58 §. Särskilda förutsättningar för beviljande av stöd

En förutsättning för att sysselsättningsstöd vid deltidsarbete ska kunna beviljas är (2011/31)

1) att arbetstiden för en arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete under den period som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 40 och högst 60 procent av hans eller hennes ordinarie arbetstid i heltidsarbete,

2) att den sammanlagda arbetstiden för en arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete och den som sysselsätts i deltidsarbete i samma uppgifter under den period som motsvarar lönebetalningsperioden är sammanlagt minst lika lång som den ordinarie arbetstiden i heltidsarbete för den person som övergår till deltidsarbete,

3) att till det avtal som ingås mellan en arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete och arbetstagarens eller tjänstemannens arbetsgivare fogas ett villkor där arbetstagaren eller tjänstemannen förbehålls en möjlighet att återgå till heltidsarbete när utbetalningen av sysselsättningsstödet för deltidsarbete upphör,

4) att den arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete inte för samma tid utöver lönen för deltidsarbetet får annan lön eller ersättning för det arbete som han eller hon utför,

5) (2011/31) att den arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete inte för samma tid erhåller arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ålders- eller sjukpension enligt folkpensionslagen (FFS 568/2007), ålderspension, deltidspension, rehabilitering eller invalidpension enligt någon arbetspensjonslag, generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (FFS 1317/1990), särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen eller rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd [enligt lagen om rehabiliteringspenning (FFS 611/1991)] och

6) att den arbetstagare eller tjänsteman som övergår till deltidsarbete har varit anställd på heltid hos en och samma arbetsgivare oavbrutet i minst ett år omedelbart innan han eller hon övergår till deltidsarbete.

Sysselsättningsstöd vid deltidsarbete kan inte beviljas sådan arbetstagare eller tjänsteman vars arbetstid arbetsgivaren har förkortat av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl.

L om rehabiliteringspenning (FFS 611/1991) har upphävts genom L om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (FFS 566/2005).

59 §. Rätt till stöd om anställningsförhållande upphör

Om det deltidsarbete som sköts av den som har sysselsatts upphör eller avbryts till följd av avgång, uppsägning, permittering eller hävning av anställningsförhållande under den tid då sysselsättningsstödet utbetalas, fortsätter rätten till stöd, såvida inte arbets-

M 27 LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

givaren och den arbetstagare eller tjänsteman som har övergått till deltidarbete genom avtal kommit överens om att den som övergått till deltidarbete skall återgå till heltidsarbete i denna situation.

60 §. Stödets belopp och varaktighet

Sysselsättningsstödet vid deltidarbete uppgår per person och dag till ett belopp som utgör hälften av skillnaden mellan lönen för heltidsarbete och lönen för deltidarbete för den arbetstagare eller tjänsteman som har övergått till deltid, dock högst till ett belopp som är lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa förhöjt med 70 procent. Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

Stöd betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Lönen för heltidsarbete beräknas enligt medeltalet av 12 månaders lön för det heltidsarbete som har föregått deltidarbetet.

Sysselsättningsstödet vid deltidarbete kan beviljas till samma person för högst 12 månader i sänder. Efter det att en arbetstagare eller tjänsteman har fått sysselsättningsstöd för den angivna maximitiden, kan sysselsättningsstöd vid deltidarbete inte beviljas på nytt förrän han eller hon har arbetat heltid hos en och samma arbetsgivare i minst 12 månader.

13 kap. Sysselsättningsstöd för start av företagsverksamhet**61 §. Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd**

Sysselsättningsstöd kan beviljas en arbetslös arbetsökande som ämnar starta företagsverksamhet för att främja hans eller hennes egna insatser för att skaffa sig arbete och trygga försörjningen under inledningsskedet av företagsverksamheten.

Sysselsättningsstöd för start av företagsverksamhet beviljas i form av stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse. (2011/31)

62 §. Särskilda förutsättningar för beviljande av stöd

En förutsättning för att sysselsättningsstöd för start av företagsverksamhet ska kunna beviljas är (2011/31)

1) att den arbetsökande har företagarerfarenhet eller sådan utbildning som behövs för företagverksamheten, vilken även kan ordnas under den tid då stödet utbetalas,

2) att den arbetsökande, med beaktande av typen av och kraven på företagsverksamheten, i övrigt bedöms ha tillräckliga förutsättningar att klara av den tilltänkta företagsverksamheten,

3) att det företag som den arbetsökande ämnar starta har förutsättningar att bli lönsamt,

4) att den arbetsökande inte får landskaps- eller statsunderstöd för sina egna lönekostnader,

5) att arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte betalas till den arbetsökande för samma tid,

6) (2011/31) att företagsverksamheten inte har inletts innan beslut om att stöd beviljas har fattats och

7) (2011/31) att företagsverksamheten uppenbarligen inte skulle kunna inledas utan att den arbetsökande beviljas stöd.

8) upphävd (2011/31).

63 §. Stödets belopp och varaktighet

Sysselsättningsstödet för företagsverksamhet är per person och dag minst lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och högst lika stort som grunddagpenningen förhöjt med 90 procent. Beloppet justeras så som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex.

Sysselsättningsstödet betalas för de dagar då dess mottagare arbetar i sitt företag, dock för högst fem dagar per kalendervecka. Sysselsättningsstödet kan per person beviljas för högst 10 månader.

14 kap. Ansökan om och utbetalning av sysselsättningsstöd**64 §. Ansökan**

Ansökan om sysselsättningsstöd prövas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Sysselsättningsstöd skall sökas skriftligen eller på annat av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten godkänt sätt.

Den som ansöker om stöd skall i samband med ansökan lämna arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten de uppgifter som myndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan.

65 §. Beviljande

Sysselsättningsstöd beviljas inom ramen för landskapsbudgeten av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

Av beslutet skall mottagaren, ändamålet och beloppet eller beräkningsgrunden framgå. Om inget stöd beviljas skall orsakerna till beslutet klart motiveras. Arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens beslut skall vara skriftligt.

66 §. Utbetalning

Sysselsättningsstöd betalas ut månatligen i efterskott på basen av den ansökan som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har godkänt och den redovisning som stödtagaren har uppvisat.

Stödet kan betalas ut för en längre period än den som nämns i 1 mom., om det är motiverat med tanke på användningen av stödet samt om mottagaren av stödet ger sitt samtycke till det.

Beviljade stöd betalas in på det konto som den som är berättigad till förmånen har uppgett. Stöd till enskilda personer kan betalas även på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in dem på ett konto eller om stödtagaren uppger något särskilt skäl som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten godkänner.

67 §. Övervakning

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten övervakar att syftet med sysselsättningsstöden uppfylls.

Stödtagaren skall fortlöpande lämna arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten riktiga och tillräckliga

uppgifter för övervakningen av att villkoren i beslutet och lagstiftningen är övrigt iakttagas.

68 §. *Avbrytande av utbetalning och återkrav av sysselsättningsstöd*

Utbetalning av sysselsättningsstöd upphör och stödet skall helt eller delvis återkrävas om det har använts för andra ändamål än för dem för vilka det har beviljats, om stödtagaren har lämnat felaktiga uppgifter som haft en väsentlig inverkan på att stödet har beviljats, om stödtagaren hemlighållit omständigheter som har inverkat på beslutet om beviljande eller om stödet betalats till ett för stort belopp.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutar om avbrytande av utbetalningen och återkrav av de stöd som den har beviljat. Beslut skall fattas inom fem år räknat från den dag då utbetalningen gjordes.

Återkravet får verkställas i den ordning som föreskrivs för indrivning av skatter [i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (FFS 367/1961)]. Återkravet kan även verkställas på så sätt att från stöd enligt denna lag som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten senare betalar till sökanden avdras det belopp som skall återkrävas.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bestämma att den som skall återbetala stöd skall betala en årlig ränta på det återkrävda stödbeloppet enligt 3 § i räntelagen (FFS 633/1982) från den dag grunden för återkravet uppstår till dess att återbetalningen görs. Vid dröjsmål med återbetalning av stöd som återkrävs skall stödtagaren betala en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen från den dag beloppet återkrävs till den dag stödet återbetalas.

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses skäligt och om utbetalningen av stödet utan grund inte berodde på svikligt förfarande från stödtagarens eller dennes företrädarens sida eller om det belopp som betalats utan grund är litet. Återkravet kan dessutom frångås helt efter det att beslut om återkrav har givits, om det med beaktande av stödtagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkravandet eller om det med hänsyn till det stödbelopp som inte återkrävs medför oskäliga kostnader att fortsätta återkravandet.

L om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (FFS 367/1961) har ersatts av L om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

69 §. *Preskription av fordringar*

En fordran som fastställts genom beslut om återkrav och den dröjsmålsränta på fordran som bestäms med stöd av 68 § preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav och dröjsmålsräntan avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (FFS 728/2003). Från detta avbrott i preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

70 §. *Landskapsförordning*

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen utfärda närmare bestämmelser genom landskapsförordning om förutsättningarna för och för-

farande vid beviljandet av sysselsättningsstöd enligt 8-14 kap.

15 kap. *Särskilda bestämmelser*

71 §. *Rätt att få och lämna ut uppgifter*

På utlämnande och hemlighållande av uppgifter tillämpas landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet, om inte annat följer av denna lag.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har utan hinder av bestämmelserna om en handling hemlighållande och utan ersättning rätt att av andra myndigheter och en annan serviceproducent av arbetsmarknadsservice få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla arbetsmarknadsservicen. (2015/57)

Den som producerar arbetsmarknadsservice har, oberoende av om en handling ska hållas hemlig eller av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten avgiftsfritt få den information om enskilda som är nödvändig för att ordna arbetsmarknadsservicen. Den som med stöd av denna bestämmelse har fått kännedom om en uppgift som ska hållas hemlig har tystnadsplikt i fråga om uppgiften. (2015/57)

72 §. *Brott mot stödbestämmelserna*

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten lämnar en oriktig uppgift om en omständighet som är ägnad att väsentligt påverka möjligheterna att få ett stöd eller dess belopp eller stödvillkoren eller hemlighåller en sådan omständighet,

2) försummar att meddela en sådan förändring i förhållandena, som väsentligt påverkar möjligheterna att få stöd eller dess belopp eller stödvillkoren och som stödtagaren i samband med stödbeslutet eller annars särskilt har förpliktats att anmäla, och därigenom bereder eller försöker bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller

3) i strid med villkoren i ett beslut om beviljande av stöd använder stödet på ett sätt som väsentligt strider mot dess ändamål skall för brott mot stödbestämmelserna dömas till böter.

73 §. *Brott mot tystnadsplikt*

Den som utan lov röjer vad han eller hon vid handläggningen av ärenden enligt denna lag fått veta om ett företags eller en enskild persons ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller annan omständighet av enskild natur skall för brott mot tystnadsplikt enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet dömas till böter.

74 §. *Avgiftsbrott*

Den som uppbär i 13 § förbjuden avgift skall för avgiftsbrott dömas till böter.

75 §. *Anvisning om rättelse och besvär/anvisning*

Skall en sakägare yrka på rättelse av ett beslut innan han eller hon kan anföra besvär över beslutet, skall i samband med beslutet ges anvisningar om användningen av ett sådant rättelsemedel.

Besvär/anvisning skall fogas till ett beslut över vilket besvär kan anföras. Närmare bestämmelser om be-

M 28 LF (2011:33) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

sväransvisning finns i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996).

76 §. Rättelse

En sakägare som är missnöjd med ett beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat kan inom 30 dagar, räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos den beslutande myndigheten. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för myndighetens prövning, skall anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

Beslut anses delgivet vederbörande, om inte annat visas, den sjunde dagen efter den dag då beslutet inlämnats för postbefordran under den adress sökanden har uppgivit.

Rättelse av beslut får inte begäras

1) om beslutet om anställning med sysselsättningsstöd har förvägrats med stöd av 42 § 1 mom. första meningen,

2) över beslut om anställning med sysselsättningsstöd till den del beslutet gäller sysselsättningsstödet belopp och varaktighet eller

3) om beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda enskilda vägledning för yrkesvalet och kompetensutveckling, prövning och sakkunnighetsutlåtanden eller att inte stöda den arbetssökandes frivilliga studier. (2015/57)

77 §. Besvär

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut enligt denna lag får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Besvär över beslut får inte anföras

1) om beslutet om anställning med sysselsättningsstöd har förvägrats med stöd av 42 § 1 mom. första meningen,

2) över beslut om anställning med sysselsättningsstöd till den del beslutet gäller sysselsättningsstödet belopp och varaktighet eller

3) om beslutet gäller ett avgörande att inte erbjuda enskilda vägledning för yrkesvalet och kompetensutveckling, prövning, sakkunnighetsutlåtanden eller att inte stöda den arbetssökandes frivilliga studier. (2015/57)

16 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**78 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2006.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1972:24) om sysselsättning.

79 §. Överföring av ärenden

De ärenden vilka är anhängiga vid Ålands landskapsregering, Ålands arbetsförmedlingsbyrå och yrkesvägledningsbyrån när denna lag träder i kraft och vilka enligt denna lag skall skötas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten skall överföras till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten för fortsatt behandling enligt denna lags bestämmelser när lagen träder i kraft.

80 §. Preskriptionstid för fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande

Bestämmelserna i 69 § tillämpas också på stöd som betalats utan grund eller till ett för stort belopp och på fordringar som uppkommit före ikraftträdandet av lagen. När preskriptionstiden för sådana fordringar räknas ut beaktas också tiden före lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2011.

Om förutsättningarna för att omfattas av ett omställningsskydd enligt 31b § uppfylls före denna lags ikraftträdelse, tillämpas 31c § i sin lydelse vid ikraftträdandet av denna lag till den del det är fråga om framförande av en begäran.

På handlingsplaner för arbetssökande, specificerade handlingsplaner för arbetssökande och reviderade, specificerade handlingsplaner för arbetssökande samt sysselsättningsplaner för arbetssökande, som har utarbetats före denna lags ikraftträdande, tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om en sysselsättningsplan.

I fråga om arbetsprövning samt anställning och arbetspraktik med sysselsättningsstöd som överenskommit före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

M 28 Landskapsförordning (2011:33) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

1 §. Om den som söker arbete begär att få registrera sig som arbetssökande vid Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet i enlighet med 17 § 1 mom. landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet och gör det elektroniskt ska de uppgifter som behövs lämnas på en elektronisk anmälningsblankett.

2 §. När parterna har undertecknat en sysselsättningsplan i enlighet med 30a § 4 mom. landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet ska arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens exemplar av planen antecknas vara undertecknad och arkiveras elektroniskt i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2011.

M 29 Landskapslag (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning**1 §. Utbildningens syfte**

För att tillgodose arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och motverka arbetslöshet samt stärka den enskildes möjlighet att få eller behålla ett bestående arbete ordnas sysselsättningsfrämjande utbildning enligt bestämmelserna i denna lag.

Den sysselsättningsfrämjande utbildningen ska i första hand rikta sig till personer som är 20 år eller äldre.

2 §. Utbildningens innehåll

Den sysselsättningsfrämjande utbildningen ska i huvudsak främja yrkesfärdigheterna. Allmänbildande utbildning på såväl grundskolenivå som gymnasienivå kan ordnas som sysselsättningsfrämjande utbildning,

om avsaknaden av sådan utbildning hindrar någon från att genomgå en yrkesutbildning. Den sysselsättningsfrämjande utbildningen kan även innehålla lärande i arbete och praktik.

Sysselsättningsfrämjande utbildning kan även ordnas som integrationsutbildning enligt 20 § i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration.

Studier som leder till högskoleexamen kan ordnas som sysselsättningsfrämjande utbildning för att en avbruten högskoleutbildning ska kunna slutföras. Ett villkor för att studier som leder till högskoleexamen ska kunna ordnas är att minst ett år förlutit sedan studierna bevisligen avbröts. Dessutom är det ett villkor att slutförande av studierna beräknas kräva heltidsstudier enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002), med beaktande av avvikelserna i 8 § landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland lagen om utkomstskydd för arbetslösa, i högst

- 1) 12 månader för den som antagits för att avlägga en mastersexamen,
- 2) 18 månader för den som antagits för att avlägga en bachelorexamen,
- 3) 24 månader för den som antagits för att avlägga såväl en bachelor- som masterexamen eller masterexamen, när utbildningen inte erbjuder möjlighet att avlägga en bachelorexamen.

3 §. *Anskaffning av utbildning*

För enskilda studerande anskaffar Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och för grupper av studerande anskaffar landskapsregeringen sysselsättningsfrämjande utbildning av utbildningsanordnare med de anslag som anvisats för detta ändamål i landskapsbudgeten. Den sysselsättningsfrämjande utbildningen kan ordnas vid landskapets skolor, utbildningsanordnare som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet eller av någon annan av landskapsregeringen godkänd utbildningsanordnare.

4 §. *Gemensam anskaffning av utbildning*

Sysselsättningsfrämjande utbildning kan med avvikelse från bestämmelserna i 3 § skötas så att arbetsgivaren, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller ett företag som överlåter företagarrättigheterna tillsammans med arbetsmarknads- och studieservicemyndighet eller landskapsregeringen deltar i finansieringen av utbildningen när utbildningen ordnas

- 1) för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda eller hyrda arbetstagare eller
- 2) för dem som ämnar bli företagare och skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

I den utbildning som anskaffas gemensamt kan även en sådan företagare som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002) delta. Den andel av en sådan företagares utbildning som landskapet finansierar utgör ett stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse.

5 §. *Avtal om utbildning*

Om en utbildning anskaffas enligt denna lag ska ett skriftligt avtal upprättas mellan arbetsmarknads- och

studieservicemyndigheten eller landskapsregeringen och utbildningsanordnaren. Om utbildningen anskaffas gemensamt enligt 4 § ska också arbetsgivaren, uppdragsgivaren eller företagaren vara part i avtalet.

Närmare bestämmelser om det förfarande som föregår avtalet, förfarandet vid beslut om avtal, när avtal ska ingås samt innehållet i avtalet kan utfärdas i landskapsförordning.

6 §. *Antagning av studerande*

Som studerande kan antas en person som har ett av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten konstaterat behov av och lämplighet för en sysselsättningsfrämjande utbildning och

- 1) som är arbetslös eller hotas av arbetslöshet,
- 2) som är i behov av utbildning för att upprätthålla eller förbättra sina yrkesfärdigheter eller
- 3) som är i behov av utbildning för att få ett yrke eller övergå till ett yrke där det råder betydande brist på yrkeskunnig arbetskraft.

En person som är under 20 år och som har fullgjort sin läroplikt kan antas till en utbildning som ger yrkesfärdigheter endast om det inte är möjligt eller annars ändamålsenligt att genomföra utbildningen som frivilliga studier.

Vid antagningen av studerande till en utbildning som leder till examen tillämpas dessutom bestämmelserna om grunderna för antagning av studerande och behörighet för studier i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning, landskapslagen (2002:81) om Högskolan på Åland eller motsvarande regelverk som är gällande för en extern utbildningsanordnare som arbetsmarknads- och studieservicemyndighet eller landskapsregeringen köper sina utbildningstjänster av. Med en extern utbildningsanordnare avses en annan utbildningsanordnare än landskapet. I fråga om sysselsättningsfrämjande utbildning som inte leder till examen beslutar arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten om grunderna för antagningen av de studerande.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet antar studerande till den sysselsättningsfrämjande utbildningen.

Närmare bestämmelser om antagningsförfarandet kan utfärdas i landskapsförordning.

7 §. *Studerandes rättigheter och skyldigheter*

En studerande har rätt att få en undervisning enligt läro- eller utbildningsplanen för berörd utbildning och rätt att genomföra studierna under den tid som den sysselsättningsfrämjande utbildningen pågår.

Den studerande ska regelbundet delta i undervisningen och göra framsteg i sina studier på det sätt som avses i läro- och utbildningsplanen. Den studerande anses ha gjort tillräckliga framsteg i högskolestudierna om han eller hon avklarat i genomsnitt fem studiepoäng per studiemånad av den studiehelhet som hör till utbildningen.

Om inte annat följer av denna lag ska bestämmelserna om mottagande av studieplats, erkännande av kunnande, tillgodoräknande av studier, betyg och inlyg, bedömning av studerandes prestationer, rättelse av bedömning av prestation, studerandes rätt till trygg studiemiljö, opartiskt bemötande, anmälan av studierätt, disciplin, tystnadsplikt för studerande samt rättel-

M 29 LL (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning

seyrkande och besvär över en utbildningsanordnarens beslut i landskapslagen om gymnasieutbildning eller landskapslagen om Högskolan på Åland samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagarna iakttas på den sysselsättningsfrämjande utbildning som ordnas på respektive nivå. I fråga om sysselsättningsfrämjande utbildning som anordnas i samarbete med en extern utbildningsanordnare tillämpas motsvarande bestämmelser som är gällande för utbildningsanordnaren.

8 §. Avbrytande av utbildningen

Om en studerande inte gör framsteg i studierna på det sätt som avses i 7 § 2 mom. eller utan tillstånd har varit frånvarande fem utbildningsdagar utan avbrott, ska arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fatta beslut om avbrytande av utbildningen.

Utbildningsanordnaren är skyldig att till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten meddela att de villkor för avbrytande av utbildningen som avses i 1 mom. uppfylls. Innan beslut fattas ska den studerande ges tillfälle att bli hörd. Den studerande ska utan dröjsmål underrättas om beslutet.

9 §. Anställningsförhållande vid lärande i arbete och praktik

Till den del den sysselsättningsfrämjande utbildningen anordnas på en arbetsplats i form av lärande i arbete eller praktik ska den studerande inte stå i ett anställningsförhållande till utbildningsanordnaren eller anordnaren av lärande i arbete eller praktik, om inte den studerande och anordnaren av lärande i arbete eller praktik har kommit överens om något annat.

10 §. Avtal om lärande i arbete och praktik

För den tid som utbildningen anordnas på en arbetsplats i form av lärande i arbete eller praktik ska ett skriftligt avtal ingås mellan utbildningsanordnaren, anordnaren av lärande i arbete eller praktik och den studerande.

Av avtalet ska framgå

- 1) målen för lärandet i arbete eller praktiken,
- 2) när och var lärandet i arbete eller praktiken genomförs,
- 3) längden per dag för lärandet i arbete eller praktik, som kan vara minst fyra timmar och högst åtta timmar, och vilken tid på dygnet som lärandet i arbete eller praktik sker,
- 4) längden per vecka för lärandet i arbete eller praktiken, som kan vara högst fem dagar, och vilka veckodagar lärandet i arbete eller praktiken sker,
- 5) de uppgifter som den studerande ska utföra under den tid som lärandet i arbete eller praktiken pågår samt
- 6) den lärare som ansvarar för handledningen och hur och under vilken tid handledningen genomförs.

I avtalet ska som villkor ingå att den som anordnar lärande i arbete eller praktik ska lämna in en bedömning av den studerandes lämplighet för arbetet, yrket eller branschen till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten efter att lärandet i arbete och praktiken har slutförts. Om den sysselsättningsfrämjande utbildningen ordnats för att stöda den studerandes möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden ska avtalet innehålla ett villkor om att den som anordnar lärandet

i arbete eller praktiken ska lämna in en bedömning av behovet av att utveckla arbetslivserfarenheterna och kompetensen för den studerande till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten efter att lärandet i arbete eller praktiken har slutförts. Anordnaren av lärandet i arbete eller praktiken kan inte överföra sina skyldigheter enligt avtalet på någon annan.

I enlighet med det som gäller för en arbetstagare ansvarar anordnaren av lärandet i arbete eller praktiken för den studerandes skydd i arbetet vid utbildning på en arbetsplats, även i de fall en studerande inte står i ett anställningsförhållande till anordnaren. Utbildningsanordnaren är skyldig att ordna gruppsansvarsförsäkring för de studerande under samma tid.

Om parterna har ingått ett avtal om att lärandet i arbete eller praktiken ska genomföras i ett anställningsförhållande ska bestämmelserna i denna paragraf inte tillämpas.

11 §. Avgiftsfri utbildning

Den sysselsättningsfrämjande utbildningen är avgiftsfri för de studerande.

Den service som tillhandhålls arbetsgivare enligt denna lag är avgiftsfri med undantag av den gemensamt anskaffade utbildning som avses i 4 §.

12 §. Arbetslöshetsförmån

Närmare bestämmelser om tryggnad av arbetslösa arbetssökandes försörjning genom arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd finns i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

13 §. Ersättning för resekostnader och boende

En studerande som får arbetslöshetsförmån i form av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd kan av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljas ersättning för resekostnader och boende under den tid han eller hon deltar i den sysselsättningsfrämjande utbildningen.

Ersättningen är 9 euro per dag. Ersättningen utgör 18 euro per dag om färdvägen i ena riktningen mellan den studerandes bostad och den plats där utbildningen i huvudsak ordnas är minst 80 kilometer. Ersättningen kan även vara 18 euro, trots att färdvägen i ena riktningen mellan den studerandes bostad och den plats där utbildningen i huvudsak ordnas är mindre än 80 kilometer, om deltagandet i den sysselsättningsfrämjande utbildningen orsakar den studerande kostnader för boende. Bedömningen av på vilken plats som den sysselsättningsfrämjande utbildningen i huvudsak ordnas avgörs med utgångspunkt från de uppgifter som finns tillgängliga innan utbildningen påbörjas. Om det inte kan fastställas någon huvudsaklig plats där utbildningen ordnas, anses det att utbildningen ordnas på den plats där den studerande varje gång faktiskt deltar i utbildningen.

En studerande som deltar i en sysselsättningsfrämjande utbildning utomlands har rätt att i ersättning för boende eller andra kostnader under utbildningstiden få 50 procent av det dagtraktamente som en landskaps-tjänsteman får i ersättning för resekostnader för en tjänsteresa till landet i fråga.

Till en studerande som deltar i en sysselsättningsfrämjande utbildning som ordnas av Stiftelsen Ut-

bildning Nordkalotten betalas 16,82 euro per dag i ersättning för resekostnader och andra kostnader. In kvarteringen är gratis för den studerande som deltar i en sådan sysselsättningsfrämjande utbildning.

Ersättning betalas för högst fem dagar per kalendervecka. Till dem som deltar i en sysselsättningsfrämjande utbildning utomlands betalas ersättning för högst sju dagar per kalendervecka. Ersättning betalas inte för ferieperioder under utbildningen. Ersättning betalas dock för den tid som under vilken den studerande som får arbetslöshetsförmån under en ferieperiod deltar i lärande i arbete eller praktik som hör till utbildningen.

Utbetalningen av ersättningen upphör räknat från den dag då den studerande har avbrutit utbildningen. Utbetalningen av ersättningen upphör också om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beslutat avbryta utbildningen.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bevilja ersättning till en studerande som deltar i den sysselsättningsfrämjande utbildningen och som inte har rätt till ersättning enligt 1 mom. eller rätt till ersättning enligt någon annan lag för kostnader som föranleds av deltagandet i utbildningen.

Om inte annat är föreskrivet i denna eller i annan lag ska på ersättning enligt denna paragraf tillämpas vad som bestäms i 11 kap. 2-3, 5-6, 10, 13-15 och 15a §§ samt 13 kap. 1 och 3-8 §§ i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten betalar ut arbetslöshetsförmån utan beslut i enlighet med 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få ersättning för resekostnader och boende, kan Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan särskilt beslut. Ersättningen betalas då till fullt belopp.

14 §. Rättelse

En sakägare som är missnöjd med ett beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat kan inom 30 dagar, räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos den beslutande myndigheten. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för myndighetens prövning, ska anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål.

Rättelse får inte begäras om beslutet om antagning till sysselsättningsfrämjande utbildning grundar sig på villkoren i 6 § 1 och 2 mom.

15 §. Besvär

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär om lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Besvär över beslut får inte anföras om beslutet om antagning till sysselsättningsfrämjande utbildning grundar sig på villkoren i 6 § 1 och 2 mom. I ett antagningsbeslut som bygger på personens lämplighet får dock besvär anföras om det gäller någon annan utbildning än den som avses i 4 §.

16 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft 1 januari 2016.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1988:39) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

17 §. Övergångsbestämmelse

På ärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

M 30 Republikens presidents förordning (2006:47) om skötseln av lönegarantiärenden i landskapet Åland

(FFS 346/2006)

1 §. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet skall i landskapet Åland sköta de uppgifter som enligt lönegarantilagen (866/1998), lönegarantiförordningen (868/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) ankommer på arbeidskraftsbyråerna.

Lönegarantiförordningen (FFS 868/1998) har upphävts genom SRP om lönegaranti (FFS 1276/2009).

2 §. Denna förordning träder i kraft den 15 maj 2006.

Genom denna förordning upphävs förordningen av den 4 februari 1977 om förvaltningen av lönegarantiärenden i landskapet Åland (136/1977) och 1 § 2 punkten i förordningen av den 30 december 1992 om fortsatt giltighet av vissa överenskommelseförordningar som har utfärdats med stöd av 1951 års självstyrelselag för Åland (1594/1992).

M 31 Landskapslag (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1 §. Lagens syfte och tillämpningsområde

I syfte att trygga en i landskapet Åland bosatt arbetslös arbetsökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och förbättra sina förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden ersätts de ekonomiska förluster som arbetslösheten förorsakar i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002), med i denna lag angivna avvikelser, till den del lagen om utkomstskydd för arbetslösa innehåller bestämmelser om

1) (2015/59) arbetslöshetsdagpenning som betalas som grunddagpenning och den därtill anslutna förhöjningsdelen samt barnförhöjningen och

2) arbetsmarknadsstöd.

Även en arbetslös arbetsökande som inte är bosatt i landskapet har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag om han eller hon uppfyller de förutsättningar som anges i 1 kap. 8 § 7 och 8 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa med de avvikelser som följer av denna lag. (2015/59)

Ändringar av lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

Tidigare 2 mom. har blivit 3 mom. genom (2015/59).

M 31 LL (2003:71) om ... utkomstskydd för arbetslösa

2 §. Bestämmelser som inte tillämpas

Med stöd av denna lag ska följande bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte tillämpas i landskapet:

- 1) upphävd (2012/75),
- 1a) (2011/30) 1 kap. 4 § 3 mom. om bindande utlåtanden och utkomstskyddsombud,
- 1b) (2015/59) 1 kap. 5 § 10 punkten om en sysselsättningsplan, till den del det är fråga om en sektorsövergripande sysselsättningsplan,
- 1c) (2015/59) 1 kap. 5 § 10a punkten om en plan som ersätter sysselsättningsplanen, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
- 2) (2008/80) 1 kap. 5 § 11 punkten om högsta förhöjda lönesubvention,
 - 2a) upphävd (2015/59),
 - 2b) (2013/78) 2 kap. 14 § om vad som avtalats i en plan som ersätter en sysselsättningsplan, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
 - 3) (2013/78) 2 a kap. 9 § om en plan som ersätter sysselsättningsplanen och som ska utarbetas eller revideras eller som har utarbetats eller reviderats, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
 - 3a) (2013/78) 2 a kap. 10 § om vägran att utarbeta eller revidera en plan som ersätter sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen och som har utarbetats eller reviderats, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
 - 3b) (2013/78) 2 a kap. 11 § om försummelse att följa vad som överenskommit i den plan som ersätter sysselsättningsplanen, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
 - 3c) upphävd (2015/59),
 - 3d) (2013/78) 2 a kap. 12 § 2 mom. om vad som avtalats i den plan som ersätter sysselsättningsplanen, till den del det är fråga om en aktiveringsplan, och om arbetskraftsutbildning,
 - 3e) (2013/78) 2 a kap. 13 § 1 mom. 5 punkten om vad som man kommit överens om i den plan som ersätter en sysselsättningsplan, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
 - 3f-3g) upphävda (2015/59),
 - 4) upphävd (2013/78),
 - 5-5a) upphävda (2015/59),
 - 5b) (2013/78) 6 kap. 3 b § 1 mom. om vad som överenskommit i en plan som ersätter en sysselsättningsplan, till den del det är fråga om en aktiveringsplan,
 - 6-7) upphävda (2015/59),
 - 8) upphävd (2011/30),
 - 9) (2015/59) 7 kap. 3 § 2 mom. om rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag,
 - 10) (2015/59) 7 kap. 5 § 1 mom. om en förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service och tiden mellan sådana serviceåtgärder som överenskommit i en plan som ersätter en sysselsättningsplan, till den del det är fråga är om en aktiveringsplan,
 - 11) upphävd (2011/30),
 - 12) upphävd (2008/80),
 - 13-13a) upphävda (2013/78),
 - 14) upphävd (2011/30),
 - 15-16) upphävda (2013/78),

17) (2011/30) 10 kap. 2 § 4 mom. om arbetslöshetsförmåner under tiden för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

- 18-19 a) upphävda (2015/59),
- 19b) (2013/78) 10 kap. 6 § om kostnadsersättning,
- 20) (2011/30) 11 kap. 2 § 2 mom. om att förete de utredningar som förutsätts enligt arbets- och näringsbyråns utlåtande,
- 20a) (2008/80) 11 kap. 2 § 5 mom. 4 punkten om högsta förhöjda lönesubvention,
- 21) upphävd (2015/59),
- 22) 11 kap. 3 § 2 mom. och 11 kap. 4 § om arbetskraftspolitiskt utlåtande,
- 23) upphävd (2008/80),
- 24) 13 kap. 9 § om utkomstskyddsombudets rätt att få uppgifter och att vara närvarande,
- 25) (2008/80) 13 kap. 10 § om register över förmånstagare,
- 26) (2008/80) 14 kap. 3 § om finansiering av den inkomstrelaterade dagpenningen och av grunddagpenningen,
- 27) (2008/80) 14 kap. 3 a § om finansiering av arbetsmarknadsstödet,
- 28) (2008/80) 14 kap. 3 b § om förskott som ska betalas för täckande av förmånerna,
- 29) (2008/80) 14 kap. 3 c § om uppbörd av kommunernas finansieringsandel och
- 30) (2008/80) 14 kap. 3 d § om övriga bestämmelser om finansiering.

3 §. (2006/12) Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ankommer på statens myndigheter ska i landskapet i fråga om de arbetslöshetsförmåner som omfattas av denna lag handhas av landskapsregeringen, dock så (2011/30)

- 1) (2015/59) att de uppgifter och befogenheter som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ankommer på Folkpensionsanstalten, i landskapet ankommer på Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och
- 2) (2011/30) att de uppgifter och befogenheter som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ankommer på en arbets- och näringsbyrå, i landskapet ankommer på Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

4 §. Tillämpning av hänvisningar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Hänvisas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

5 §. Bosättning i landskapet Åland

Om det vid tillämpningen av denna lag först skall avgöras om en person är bosatt i landskapet Åland, avgörs frågan i tillämpliga delar enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (FFS 1573/1993).

6 §. (2015/59) Sysselsättningsfrämjande åtgärder

Om det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa hänvisas till sysselsättningsfrämjande service ska det

i landskapet avse sysselsättningsfrämjande åtgärder och utbildning enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet och landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

7 §. (2011/30) *Sysselsättningsplan*

Om det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa hänvisas till en sysselsättningsplan ska det i landskapet avse en sysselsättningsplan enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

7a §. (2015/59) *Sysselsättningsfrämjande utbildning*

Om det i lagen om utkomstskydd för arbetslösa hänvisas till arbetskraftsutbildning ska det i landskapet avse sysselsättningsfrämjande utbildning enligt landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning.

8 §. *Heltidsstudier*

Med avvikelse från bestämmelserna i 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska som heltidsstudier betraktas (2013/78)

1) studier där målsättningen är att avlägga högskoleexamen,

2) (2013/78) allmänbildande gymnasieutbildning som omfattar sammanlagt minst 75 kurser,

3) (2013/78) andra studier än de som avses i 1 och 2 punkterna, vars omfattning enligt läro- eller utbildningsplanen i genomsnitt är minst fem studiepoäng eller tre studieveckor per studiemånad och

4) (2013/78) andra studier än de som avses i 1-3 punkterna, vars omfattning enligt utbildningsprogrammet är i genomsnitt minst 25 veckotimmar.

9 §. *Särskilda bestämmelser om vistelse utanför landskapet som påverkar arbetsvillkoret och maximitid och om utländska medborgares rätt till arbetslöshetsförmåner* (2011/30)

Bestämmelserna om när dagpenning skall börja betalas på nytt i den situation som anges i 5 kap. 11 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall avse person som inte återvänt som arbetsökande till Åland inom tre månader efter att han eller hon lämnade landskapet för att söka arbete i en annan medlemsstat.

I maximitiden enligt 6 kap. 7 § andra meningen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inräknas endast sådana arbetslöshetsdagar för vilka en person har fått en arbetslöshetsförmån i en sådan stat som tillämpar rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpning av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen eller med vilken Finland har ingått en överenskommelse om utkomstskydd för arbetslösa som även binder landskapet. (2006/12)

Även den som inte är finsk medborgare har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt denna lag under de förutsättningar som anges i 2 kap. 2 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under förutsättning att de internationella överenskommelser som anges i paragrafen även binder landskapet. (2013/78)

10 §. (2011/30) *Arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag*

Med avvikelse från bestämmelserna i 7 kap. 3 § 1 mom. andra meningen lagen om utkomstskydd för

arbetslösa ska den som får arbetsmarknadsstöd vara berättigad till arbetsmarknadsstöd som betalas som resebidrag.

10a §. (2015/116) *Justering av arbetslöshetsförmåner*

Beloppen för de arbetslöshetsförmåner som omfattas av denna lag justeras årligen såsom föreskrivs i rikslagstiftningen beträffande justeringen av motsvarande förmånsbelopp i riket.

11 §. *Finansiering*

De arbetslöshetsförmåner som omfattas av denna lag betalas av landskapets medel.

12 §. (2006/12) *Förordning*

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2003:76) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utkomstskydd för arbetslösa.

13 §. (2006/12) *Sökande av ändring*

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten fattat med stöd av denna lag kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol. (2015/59)

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

14 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 november 2003.

Bestämmelserna om partiellt arbetsmarknadsstöd i 9 kap. 6 § 2 mom. 3 punkten samt 9 kap. 6 § 3 och 4 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall tillämpas i landskapet från och med den 1 januari 2004.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1994:53) den 14 juni 1994 om tillämpning i landskapet Åland av lagen om arbetsmarknadsstöd.

15 §. *Övergångsbestämmelser i fråga om tillämpningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa*

Vid tillämpningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall i denna paragraf angivna övergångsbestämmelser till lagen om utkomstskydd för arbetslösa iakttas i fråga om de förmåner som omfattas av denna lag.

Beloppen i 6 kap. 1 och 6 §§ motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalts ut i januari 2001 har beräknats.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § tillämpas när det anställningsförhållande som utgör grunden för att den förmån som avses i lagrummet har utbetalts har upphört efter att denna lag har trätt i kraft.

Utän hinder av vad som bestäms i 4 kap. 1 § 3 punkten tillämpas på en person vars jämningsperiod pågår när denna lag träder i kraft den lag angående jämkning av förmåner som gäller vid ikraftträdandet till utgången av jämningsperioden.

Utän hinder av vad som bestäms i 4 kap. 6 § 1 mom. kan, även om maximitiden har uppfyllts, jämkad arbetslöshetsförmån beviljas en sådan person som avses i 4 kap. 1 § 1–4 punkten fram till den 31 december 2009. (2008/80)

M 32 LF (2003:76) om ... utkomstskydd för arbetslösa

Vid tillämpningen av 5 kap. 3 § 2 mom. jämställs med arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag arbetslöshetsdagpenning som betalats den 1 januari 1997 eller för tiden efter det.

De åtgärder som avses i 8 kap. 2 § 4 mom. och som kan räknas in i skyldigheten att vara i arbete skall ha utförts efter att denna lag trätt i kraft.

Arbete eller företagsverksamhet som har utförts eller bedrivits före denna lag trädde i kraft räknas in i arbetsvillkoret enligt 9 kap. 5 § 2 mom.

Utän hinder av vad som bestäms i 9 kap. 6 § 1 mom. är arbetsmarknadsstödet från och med att denna lag träder i kraft till och med 31 december 2003 dock 60 procent av det enligt nämnda moment beräknade arbetsmarknadsstödet.

Bestämmelsen i 11 kap. 10 § 3 mom. om återkrav av arbetslöshetsdagpenning tillämpas på återkrav av grundlöst utbetald arbetslöshetsdagpenning som riktar sig till tiden efter ikraftträdandet.

Ikraftträdandebestämmelse (2011/30):

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2011.

Beloppen av omställningsskyddstillägget i 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalats ut i januari 2001 har beräknats.

Om en sysselsättningsplan för arbetssökande som gjorts upp för en arbetssökande före denna lags ikraftträdande innehåller sökande av arbete på eget initiativ efter det att anställningsförhållandet upphört, har den arbetssökande trots vad som bestäms i 6 kap. 3 c § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa rätt till omställningsskyddstillägg under tiden för arbetssökande på eget initiativ till och med tre månader efter att denna lag trätt i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2015/59):

Denna lag träder i kraft 1 januari 2016.

De ärenden vilka är anhängiga vid den till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten anslutna arbetskraftskommissionen och vilka enligt denna lag ska skötas av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten ska överföras till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten när denna lag träder i kraft.

M 32 Landskapsförordning (2003:76) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om utkomstskydd för arbetslösa

1 §. Förordningens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna förordning och som följer av landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska följande författningar tillämpas i landskapet Åland till den del de innehåller bestämmelser om arbetslöshetsdagpenning som betalats som grunddagpenning och den därtill anslutna förhöjningsdelen och barnförhöjningen samt som arbetsmarknadsstöd: (2015/65)

1) (2013/83) statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1330/2002) samt

2) (2013/83) statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställandet av arbetslöshetsförmån (FFS 1332/2002).

3) upphävd (2013/83).

4) upphävd (2011/32).

Ändring av de i 1 mom. angivna författningarna skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna förordning.

2 §. Avvikande bestämmelser i fråga om de stöd som omfattas av denna förordning

Bestämmelserna om sökande och utbetalning av arbetsmarknadsstöd som betalas till arbetsgivaren i 2 § och om finansieringen av grunddagpenningen, utbildningsdagpenningen, grundstödet och alterneringsersättningen samt arbetsmarknadsstödet i 15-20a §§ statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska inte tillämpas i landskapet. (2011/32)

2-3 mom. upphävida (2011/32).

3 §. Hänvisningar

Hänvisas i de i 1 § nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, skall hänvisningarna anses avse bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §. (2011/32) Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § nämnda författningarna ankommer på statens myndigheter ska i landskapet i fråga om de arbetslöshetsförmåner som omfattas av denna förordning handhas av landskapsregeringen, dock så att de uppgifter och befogenheter som ankommer på folkpensionsanstaltens byrå och arbets- och näringsbyrån i landskapet ankommer på Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

5 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 november 2003.

M 33 Landskapslag (2015:115) om tillämpning på Åland av lagen om indexjustering för 2015 av pensioner och vissa andra förmåner

1 §. Lagens tillämpningsområde

Lagen om indexjustering för 2015 av pensioner och vissa andra förmåner (FFS 867/2014) ska, med i denna lag angivna undantag, tillämpas på Åland till den del lagen om indexjustering för 2015 av pensioner och vissa andra förmåner gäller grunddagpenning, grunddagpenningens förhöjningsdel, arbetsmarknadsstödet, arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel och barnförhöjningen och förmånerna betalas av landskapet med stöd av landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Ändringar av lagen om indexjustering för 2015 av pensioner och vissa andra förmåner ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Om det någon annanstans i landskapslag eller landskapsförordning hänvisas till lagen om folkpensionsindex (FFS 456/2001) anses hänvisningen i fråga om poängtalet för folkpensionsindex år 2015 gälla denna lag.

Den som under år 2015 har lyft en förmån som skulle ha omfattats av denna lag om den hade trätt i kraft den 1 januari 2015, men som inte har fått en sådan förhöjning av förmånen som avses i denna lag, ska retroaktivt få sitt förmånsbelopp för år 2015 uppjusterat och utbetalt så snart som möjligt.

M 34 Republikens presidents förordning (2006:46) om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa

(FFS 347/2006)

1 §. Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet skall i landskapet Åland ge i 1 kap. 4 § och 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avsedda bindande utlåtanden till arbetslöshetskassorna om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 15 maj 2006.

M 35 Landskapslag (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd

1 §. Lagens tillämpningsområde (2011/110)

Lagen den 30 december 1997 om utkomststöd (FFS 1412/1997) skall, med i denna lag angivna avvikelser, tillämpas i landskapet Åland.

Ändringar av lagen om utkomststöd ska gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag. (2011/110)

2 §. (2016/75) *Avvikelser från tillämpning av bestämmelser i lagen om utkomststöd*

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i lagen om utkomststöd:

1) Bestämmelserna i 4 § 1 och 3 mom., 5-5 b och 9-9 a §§, 10 § 2 mom. andra och tredje meningen, 10 a §, 14 § 1 mom. andra meningen, 14 a § 1 mom., 14 d §, 14 f § 3 mom., 14 g, 14 h och 17 a §§, 18 § 2 mom., 18 a-18 c §§ samt 23 § 3 mom. ska inte tillämpas i landskapet.

2) Vid tillämpning av 7 a § ska även televisionsavgift höra till de utgifter som täcks med grunddelen.

3) Vid tillämpning av 7 b § 1 mom. 5 punkten ska med barndagvård avses barnomsorg och med morgon- och eftermiddagsverksamhet avses fritidshemsverksamhet enligt barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland.

4) Vid tillämpning av 11 § ska barnbidrag som följer av landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landska-

pet Åland av barnbidragslagen beaktas som inkomst enligt följande. Som inkomst per kalendermånad räknas inte 20 procent av barnbidragets belopp respektive 100 procent av ensamförsörjartilläggets belopp. Det belopp som återstår av barnbidraget och ensamförsörjartillägget efter avdrag beaktas som inkomst.

5) Med avvikelse från vad som föreskrivs i 14 § 1 mom. första meningen och 2 mom. ska ansökan om utkomststöd göras hos det kommunala organ som utifrån ansökan ska fatta beslut om utkomststöd.

6) Vad som föreskrivs i 14 a § 2 mom. om kompletterande och förebyggande utkomststöd ska i landskapet även gälla grundläggande utkomststöd.

7) Bestämmelsen i 14 e § om en utkomststödklientens rätt till personligt samtal ska i landskapet endast omfatta rätten till personligt samtal med en socialarbetare eller socialhandledare i kommunen. Skyldigheten att meddela utkomststödklienten om rätten till personligt samtal och vid behov ge klienten handledning i hur rätten utövas ankommer i landskapet enbart på kommunen.

8) Vid tillämpning av 14 f § 1 och 2 mom. ska med Institutet för hälsa och välfärd avses Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Med avvikelse från 14 f § 1 mom. ska Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet en gång per år begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen av att de tidsfrister som föreskrivs i 14 b, 14 c och 14 e §§ iakttas. Bestämmelsen i 14 f § 1 mom. om Folkpensionsanstalten ska inte äga tillämpning i landskapet.

9) Vid tillämpning av 17 § ska skyldigheten att lämna uppgifter enligt 1 mom. respektive anmälningsskyldigheten enligt 2 mom. endast gälla gentemot det kommunala organet.

10) Hänvisningar till socialvårdslagen (FFS 710/1982) ska i landskapet gälla landskapslagen (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

11) Hänvisningar till lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 1290/2002) ska i landskapet gälla landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

12) Hänvisningar till lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (FFS 916/2012) ska i landskapet gälla landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

13) Hänvisningar till lagen om moderskapsunderstöd (FFS 477/1993) ska i landskapet gälla landskapslagen (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd.

14) Hänvisningar till lagen om främjande av integration (FFS 1386/2010) ska i landskapet gälla landskapslagen (2012:74) om främjande av integration.

15) Hänvisningar till lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (FFS 189/2001) ska inte tillämpas i landskapet.

16) Hänvisningar till lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (FFS 812/2000) ska i landskapet gälla landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

17) Hänvisningar till lagen om allmänt bostadsbidrag (FFS 938/2014) ska i landskapet gälla landskapslagen

M 36 LL (2012:74) om främjande av integration

(2015:4) om tillämpning på Åland av lagen om allmänt bostadsbidrag.

18) Begreppet samkommuner i lagen om utkomststöd ska i landskapet avse kommunalförbund.

3§. Tillämpning av hänvisningar i lagen om utkomststöd

Hänvisas i lagen om utkomststöd till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

4§. (2012/73) Grunddelens belopp

Utkomstödets grunddel per månad är

1) 483,64 euro för ensamboende och ensamförsörjare, varvid som ensamboende betraktas även en förälder som bor tillsammans med sitt barn som fyllt 18 år, om föräldern inte är gift eller lever under äktenskapsliknande förhållanden,

2) 411,09 euro för andra personer som fyllt 17 år,

3) 353,06 euro för en person som fyllt 17 år och som bor hos föräldrarna eller hos någon av dem,

4) 338,55 euro för barn i åldern 10-16 år och

5) 319,20 euro för barn under 10 år.

5§. (2011/110) Indexjustering av grunddelen

Grunddelens belopp fastställs årligen på basis av föregående års belopp. Till föregående års belopp läggs den ändring i det konsumentprisindex för Åland som fastställts av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum under det föregående kalenderåret, vilken motsvarar de varor och tjänster som täcks med grunddelen. De indexjusterade beloppen tillämpas från och med februari månad och fastställs av landskapsregeringen före utgången av januari månad.

6§. (2011/110) Finansiering

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården, om inte något annat bestäms genom lag.

6a§. (2015/45) Rättelseyrkande och ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som fattats av en tjänsteman enligt denna lag har rätt att yrka på rättelse av beslutet hos socialnämnden eller hos annat motsvarande kollegialt organ som utsetts av kommunen för att sköta uppgifterna enligt denna lag. Yrkandet om rättelse ska göras i skriftlig form inom 14 dagar från det att den missnöjde fått del av beslutet. Till beslutet ska tjänstemannen foga anvisningar om hur rättelseyrkandet ska göras. Rättelseyrkandet ska behandlas i brådskande ordning.

Det beslut som fattats av tjänstemannen får delges i brev per post. Delgivningen anses härvid, om inte annat visas, ha ägt rum den sjunde dagen efter det beslutet, försett med adress som uppgivits av vederbörande, har inlämnats till posten för befordran. I övrigt iaktas förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland.

I socialnämndens eller det andra motsvarande kollegiala organets beslut får ändring sökas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol i enlighet med vad därom i rikslagstiftningen föreskrivits. Till beslutet ska fogas anvisningar om hur ändring söks i beslutet.

Vid ändringssökande i beslut som fattats med stöd av denna lag gäller också till övriga delar vad därom i rikslagstiftningen är föreskrivet.

7§. (2016/75) Myndighetsutövning

De förvaltningsuppgifter som enligt 4 § 2 mom., 7 b § 2 mom., 14 f § 2 mom. och 20 § ankommer på Folkpensionsanstalten ska i landskapet handhas av en nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Ikraftträdandebestämmelse (2008/72):

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapsförordningen (1998:67) om utkomststöd.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/75):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

M 36 Landskapslag (2012:74) om främjande av integration

1 kap. Allmänna bestämmelser

1§. Lagens syfte

Syftet med denna lag är att stödja och främja invandrarvinnors och invandramäns samt invandrarflickors och invandrapojkars utbildning, sysselsättning och annan integration samt deras möjligheter att aktivt delta i samhället. Lagens syfte är dessutom att främja jämlikhet och likabehandling och en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper.

2§. Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på den som flyttat till Åland och har ett giltigt uppehållstillstånd i Finland enligt utlänningslagen (FFS 301/2004). Lagen tillämpas även på den som flyttat till Åland och vars uppehållsrätt har registrerats eller för vilken har beviljats ett uppehållskort i enlighet med utlänningslagen.

3§. Definitioner

I denna lag avses med

1) *integration* invandrarens och samhällets interaktiva utveckling med målet att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samtidigt som invandrarens möjligheter att upprätthålla sitt eget språk och sin egen kultur stöds,

2) *integrationsfrämjande* sektorsövergripande främjande och stödjande av integration med hjälp av myndigheters och andra aktörers åtgärder och tjänster,

3) *invandrare* en person som flyttat till Åland och som vistas i landet med ett tillstånd som beviljats för annat än turism eller därmed jämförbar kortvarig vistelse eller vars uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats uppehållskort,

4) *stärkande av invandrarens sociala identitet* till invandrare riktade åtgärder för att förbättra hans eller hennes livskunskap och för att förhindra utslagnig,

5) *sektorsövergripande samarbete* ett samarbete mellan myndigheter som representerar olika förvaltningsgrenar och andra aktörer samt

6) *en person i behov av särskilda åtgärder* en invandrare som behöver intensifierade integrationsfrämjande åtgärder i synnerhet på grund av nedsatt funktionsförmåga till följd av sjukdom eller skada eller av någon annan orsak eller på grund av ålder, familjesituation eller analfabetism eller av någon annan motsvarande orsak.

4 §. Tillämpning av lagen på barn

När denna lag tillämpas på personer under 18 år, ska särskild uppmärksamhet fästas vid barnets bästa och vid barnets utveckling. Vid bedömningen av barnets bästa ska beaktas vad som föreskrivs i 4 § i barnskyddslagen (FFS 417/2007) som äger tillämpning på Åland enligt landskapslagen (2008:97) om tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen.

Vid genomförandet av åtgärder och tjänster enligt denna lag ska barnets önskemål och åsikter utredas och beaktas enligt barnets ålder och utvecklingsnivå. Ett barn som har fyllt 12 år ska ges tillfälle att, i enlighet med 28 § i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland, bli hört i ett ärende som gäller barnet självt. Barnets åsikter bör utredas och barnet höras på ett språk som barnet förstår.

Endast i det fall att utredningen skulle äventyra barnets hälsa eller utveckling eller det i övrigt är uppenbart onödigt behövs barnets åsikter inte utredas.

5 §. Tolkning

En myndighets skyldighet att ordna tolkning i ett ärende som avses i denna lag regleras i förvaltningslagen för landskapet Åland.

2 kap. Åtgärder som främjar invandrares integration

6 §. Ordnande av åtgärder som främjar integration

Åtgärder och tjänster som främjar integration ordnas som en del av kommunernas och landskapets basservice samt i form av andra åtgärder som främjar integration.

7 §. Basinformation om det åländska samhället

Landskapsregeringen ska ta fram och publicera information om det åländska samhället.

8 §. Vägledning och rådgivning

Kommunala myndigheter och landskapets myndigheter ska ge invandrare lämplig vägledning och rådgivning om integrationsfrämjande åtgärder och tjänster samt om arbetslivet.

9 §. Inledande kartläggning

Vid en inledande kartläggning ska det göras en preliminär bedömning av invandrarens förutsättningar för sysselsättning, studier och annan integration samt av behoven av språkutbildning och andra integrationsfrämjande åtgärder och tjänster. I den inledande kartläggningen utreds i detta syfte i behövlig omfattning invandrarens tidigare utbildning, arbetshistoria, språkkunskaper och vid behov andra omständigheter som påverkar sysselsättning och integration.

Landskapsregeringen kan genom en landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om inledande kartläggning och arrangemang för inledande kartläggning.

Se LF (2012:78) om inledande kartläggning

10 §. Arrangemang för den inledande kartläggningen

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, nedan Ams, ska påbörja den inledande kartläggningen för en invandrare som är arbetslös och är registrerad som arbetssökande vid Ams enligt landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, om det inte är uppenbart onödigt. Kommunen ska påbörja

den inledande kartläggningen för en invandrare, som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt landskapslagen (1998:66) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd, om det inte är uppenbart onödigt. Ams eller kommunen kan påbörja en inledande kartläggning även för en annan invandrare, om han eller hon begär det och anses vara i behov av det. Den inledande kartläggningen ska påbörjas inom två månader från det att klientrelationen inleddes eller begäran om inledande kartläggning lämnades in.

Den myndighet som har ordnat den inledande kartläggningen ska vid behov hänvisa invandraren till tjänster som ordnas av någon annan myndighet eller anordnare av tjänster. Hänvisandet ska ske i samarbete med den som anordnar tjänsterna.

Utifrån den inledande kartläggningen bedömer Ams eller kommunen om invandraren behöver en sådan integrationsplan som avses i 11 §. Vid bedömningen av behovet av en integrationsplan ska uppmärksamhet fästas vid om invandraren behöver integrationsutbildning, frivilliga studier eller andra åtgärder som avses i detta kapitel till stöd för sin integration. (2015/60)

11 §. Integrationsplan

Integrationsplanen är en personlig plan för invandraren i fråga om de åtgärder och tjänster vars syfte är att stödja invandrarens möjligheter att inhämta tillräckliga kunskaper i svenska och andra kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet och främja invandrarens möjligheter att delta som en likvärdig medlem i samhällsverksamheten.

Utöver studier i svenska kan i integrationsplanen överenskommas om undervisning i invandrarens eget modersmål, samhällsorienterad undervisning, läs- och skrivundervisning samt undervisning som kompletterar den grundläggande utbildningen, integrationsutbildningen och andra individuella åtgärder som främjar integrationen.

12 §. Rätt till integrationsplan och integrationsplanens varaktighet

En invandrare har rätt till en integrationsplan, om han eller hon är arbetslös och är registrerad som arbetssökande vid Ams enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet eller om invandraren annat än tillfälligt får utkomststöd enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd. En integrationsplan kan utarbetas även för en annan invandrare, om han eller hon med stöd av den inledande kartläggningen bedöms vara i behov av en plan för att integrationen ska främjas.

Den första integrationsplanen ska göras upp senast inom tre år från det att det första uppehållstillståndet eller uppehållskortet beviljades eller uppehållsrätten registrerades. Den första integrationsplanen uppgörs för högst ett år.

Varaktigheten av invandrarens integrationsplan bestäms individuellt utifrån hans eller hennes egna mål, arbets- och utbildningshistoria och de åtgärder som planerats och tillhandahållits för honom eller henne. Den tid som berättigar till en integrationsplan är dock högst tre år från det att den första integrationsplanen under-tecknades.

M 36 LL (2012:74) om främjande av integration

Den tid som avses i 3 mom. kan förlängas med högst två år, om det är motiverat på grund av att invandraren behöver särskilda åtgärder för att integreras. Om integrationsplanen tillfälligt inte har kunnat genomföras på grund av skada, sjukdom, moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet eller av någon annan jämförbar orsak, kan den maximala tid som berättigar till en integrationsplan förlängas på motsvarande sätt.

13 §. Utarbetande av en integrationsplan

Ams och kommunen gör upp en integrationsplan tillsammans med invandraren. Av grundad anledning kan planen dock göras upp av Ams och invandraren eller av kommunen och invandraren.

Ams eller kommunen inleder utifrån den inledande kartläggningen utarbetandet av integrationsplanen inom två veckor från det att den inledande kartläggningen har gjorts.

I arbetet med integrationsplanen tas hänsyn till invandrandens egna integrationsfrämjande mål. Integrationsplanen och andra relevanta planer som utarbetats för invandraren ska samordnas. Åtgärder enligt integrationsplanen genomförs vid behov genom sektorsövergripande samarbete.

På en integrationsplan i vars utarbetande Ams deltar tillämpas dessutom det som föreskrivs i 30a § i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. (2013/80)

14 §. Uppgifter för den myndighet som utarbetar integrationsplanen

Ams ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om utbildning, jobsökning och dess mål samt om åtgärder och tjänster som stöder jobsökningen och främjar sysselsättningen.

Kommunen ska i integrationsplanen tillsammans med invandraren komma överens om kommunala tjänster eller andra åtgärder som främjar integration och sysselsättning, om invandraren på grund av hälsotillstånd, ålder eller familjeskäl eller av jämförbara orsaker inte kan delta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som stöder integrationen.

Invandraren ska anvisas att söka sig till en utbildning som motsvarar hans eller hennes individuella behov eller till någon annan integrations- och sysselsättningsfrämjande åtgärd, inom en månad från det att integrationsplanen undertecknades.

15 §. Integrationsplan för en minderårig

Kommunen utarbetar tillsammans med en minderårig invandrare en integrationsplan, om det på grund av den minderårigas individuella omständigheter finns behov av en sådan. För minderåriga som anländer utan vårdnadshavare och som fått uppehållstillstånd utarbetas alltid en integrationsplan.

När behovet av en plan bedöms och planen utarbetas ska den minderårigas önskemål och åsikter utredas och beaktas enligt vad som föreskrivs i 4 §. Planen samordnas med integrationsplanen för familjen och andra relevanta planer som utarbetas för den minderåriga.

Integrationsplanen utarbetas tillsammans med barnet eller den unga personen och hans eller hennes vård-

nadshavare eller företrädare. Vårdnadshavaren eller företrädaren för den minderårigas talan enligt vad som föreskrivs närmare i förvaltningslagen för landskapet Åland.

16 §. Integrationsplan för en familj

Kommunen utarbetar en integrationsplan för en familj, om familjens helhetssituation förutsätter det.

Vid bedömningen av behovet av en plan ska särskild uppmärksamhet fästas vid föräldrarnas förutsättningar att stödja och vägleda barnets eller den unga personens utveckling och vid föräldrarnas behov av stöd och utbildning.

Integrationsplanen för en familj ska utarbetas genom sektorsövergripande samarbete och samordnas med de personliga integrationsplanerna och andra relevanta planer som utarbetats för familjemedlemmarna.

17 §. Skyldigheter som följer av integrationsplanen och utarbetandet av den

Den myndighet som tillsammans med invandraren utarbetar en integrationsplan ska skriftligen och på invandrandens begäran muntligen, redogöra för vilka rättigheter och skyldigheter som följer av planen och de anknyttande åtgärderna. Redogörelsen ska ges så att invandraren förstår vilka rättigheter och skyldigheter han eller hon har.

Den myndighet som utarbetat integrationsplanen ska aktivt tillhandahålla invandraren de åtgärder och tjänster som ingår i hans eller hennes integrationsplan inom ramen för anvisade anslag.

Invandraren ska iakttä sin plan och söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i svenska som ingår i integrationsplanen och i andra åtgärder och tjänster som överenskommit i planen.

Om invandraren utan giltigt orsak vägrar delta i arbetet med en integrationsplan, översynen av planen eller i en specifik överenskommen åtgärd i integrationsplanen, kan hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån begränsas enligt vad som föreskrivs i landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utkomststöd sänkas enligt vad som föreskrivs i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd. (2015/60)

18 §. Uppföljning och översyn av integrationsplanen

Ams och kommunen ska följa genomförandet av integrationsplanen.

Ams ska se över integrationsplanen på det sätt som föreskrivs i 30 § landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Kommunen ska se över integrationsplanen enligt invandrandens behov av tjänster eller minst en gång om året. Planen kan även ses över om parterna begär detta särskilt.

19 §. (2015/60) Utkomst under tiden för åtgärder enligt integrationsplanen

Under tiden för åtgärder enligt integrationsplanen får invandraren arbetslöshetsförmån eller utkomststöd. Rätten till arbetslöshetsförmån bestäms i enlighet med landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Rätten till ut-

komststöd bestäms i enlighet med landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd.

20 §. Integrationsutbildning

Som integrationsutbildning för invandrare som passerat läropliktsåldern ordnas undervisning i svenska och vid behov läs- och skrivundervisning samt annan undervisning som främjar tillträde till arbetslivet och vidareutbildning samt färdigheter i samhällsliv, kultur och livskompetens. I integrationsutbildningen kan även ingå identifiering av tidigare inhämtad kompetens och erkännande av examen samt yrkesplanering och yrkesvägledning.

Landskapsregeringen ska göra upp en läroplan för integrationsutbildningen.

Det språkliga målet i integrationsutbildningen är att invandraren ska få fungerande elementära språkfärdigheter i svenska.

21 §. Arrangemang för integrationsutbildning och anvisande av invandrare till utbildning

Integrationsutbildningen genomförs i regel som sysselsättningsfrämjande utbildning enligt vad som föreskrivs i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning. Integrationsutbildningen kan också ordnas i form av frivilliga studier. Ams ska anvisa invandraren till integrationsutbildning som ordnas som sysselsättningsfrämjande utbildning eller att söka sig till frivilliga studier. (2015/60)

Kommunen kan både ordna integrationsutbildning och anvisa invandraren att söka sig antingen till kommunens integrationsutbildning eller till frivilliga studier som ordnas av någon annan aktör.

22 §. Övriga åtgärder och tjänster som stöder och främjar integration

Utöver vad som föreskrivs ovan kan som åtgärder och tjänster som främjar och stöder integration ordnas till exempel

- 1) åtgärder och tjänster som främjar integration av invandrarbarn och unga invandrare,
- 2) åtgärder och tjänster inom barnskyddets eftervård för minderåriga invandrare som anlänt utan vårdnadshavare och fått uppehållstillstånd,
- 3) tjänster och stödåtgärder för dem som är i behov av särskilda åtgärder samt
- 4) andra åtgärder och tjänster som uppmuntrar invandrare att på egen hand skaffa sig de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället.

22a §. (2015/60) Stöd för frivilliga studier

En invandrare som deltar i frivilliga studier har rätt till arbetslöshetsförmån under de förutsättningar som anges i denna lag och i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, om

- 1) Ams har konstaterat att invandraren har behov av utbildning och myndigheten bedömer att frivilliga studier främjar invandrarens integration och sysselsättning,
- 2) studierna har överenskommit i integrationsplanen och

3) övriga villkor som anges i detta kapitel uppfylls.

I fråga om en invandrades rätt till ersättning för resekostnader och boende under den tid han eller hon deltar i frivilliga studier ska bestämmelserna i 39j § i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet iaktas tillämpliga delar.

22b §. (2015/60) Allmänna förutsättningar för stöd för frivilliga studier

För att frivilliga studier som främjar invandrades integration och sysselsättning ska kunna stödjas med arbetslöshetsförmån krävs det att det är fråga om studier i svenska eller att studierna sker i huvudsak på svenska. Genom arbetslöshetsförmån kan även studier i läs- och skrifärdighet stödjas.

I frivilliga studier som stöds kan utöver studierna dessutom ingå arbetspraktik eller verksamhet inom en frivilligorganisation eller någon annan frivilligverksamhet. Minst hälften av understödda frivilliga studier ska bestå av studier eller fullgörandet av därtill anslutna uppgifter.

22c §. (2015/60) Särskilda förutsättningar för frivilliga studier

När kriterierna i 22b § uppfylls kan som frivilliga studier stödjas studier

1) om vilka det föreskrivs i grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland, om invandraren inte har de kunskaper och färdigheter som nås i den allmänbildande grundutbildningen,

2) som är allmänbildande gymnasieutbildning och om vilka det föreskrivs i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning, i det fall att avsaknaden av utbildning utgör ett hinder för yrkesmässig utveckling,

3) om vilka det föreskrivs i landskapslagen om gymnasieutbildning eller landskapslagen om Högskolan på Åland och som leder till gymnasieexamen med yrkesinriktning, eller högskoleexamen eller som syftar till att avlägga delar av nämnda examina, förvärvar kompletteringsutbildning, vidareutbildning eller fortbildning enligt nämnda lagar eller deltar i kursverksamhet vid en högskola,

4) som är annan yrkesinriktad utbildning som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet eller som godkänns av landskapsregeringen,

5) om vilka det föreskrivs i landskapslagen (1999:53) om Ålands folkhögskola, landskapslagen (1993:75) om medborgarinstitut och landskapslagen (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund, i det fall att utbildningen ökar yrkesfärdigheterna och behörigheten och en läro- eller utbildningsplan över studierna kan uppvisas eller

6) som gör invandraren behörig i sitt yrke på Åland.

Som frivilliga studier kan även annan utbildning stödjas än de studier som avses i 1 mom., om utbildningen uppfyller de kriterier som anges i 22a och 22b §§.

22d §. (2015/60) Tillämpning av landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet

I fråga om överenskommelse om frivilliga studier, stödets varaktighet, invandrarens studieprestation, uppföljning av studierna och indragning av stöd samt invandrarens och utbildningsanordnarens informations-

M 36 LL (2012:74) om främjande av integration

skyldighet tillämpas vad som föreskrivs i 39d-39i §§ i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

3 kap. Integrationsfrämjande på lokal nivå

23 §. *De allmänna målen för integrationsfrämjande på lokal nivå*

Målet för kommunens och de andra lokala myndigheternas integrationsfrämjande är att lokalt eller regionalt stödja internationalism, jämlikhet och likabehandling samt främja en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper. Målet är dessutom att främja goda etniska relationer och en dialog mellan olika kulturer och delaktighet för invandrargrupper samt att stödja deras möjligheter att bevara sitt eget språk och sin egen kultur.

Invandrarbefolkningens behov och främjandet av integrationen ska beaktas i kommunens och de andra lokala myndigheternas allmänna planering, verksamhet och uppföljning.

24 §. *Kommunens uppgifter*

Kommunen är allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklandet av invandranas integration samt för planeringen och uppföljningen av integrationen på lokal nivå.

Kommunen ska se till att de kommunala tjänsterna även lämpar sig för invandrare. Kommunen ska dessutom se till att de åtgärder och tjänster för invandrare som avses i denna lag ordnas så att de till innehåll och omfattning är sådana som behovet i kommunen förutsätter.

Kommunen ska se till att den egna personalens kompetens i fråga om integration utvecklas.

Åtgärder och tjänster avsedda för invandrare får också ordnas i samarbete mellan kommunerna.

25 §. *Sektorsövergripande samarbete på lokal nivå*

De lokala myndigheterna ska utveckla integrationen som ett sektorsövergripande samarbete. I samarbetet deltar kommunen, Ålands hälso- och sjukvård, Ams och polisen samt organisationer, föreningar och sammanlutningar som anordnar integrationsfrämjande åtgärder och tjänster.

Kommunen eller flera kommuner tillsammans kan i samarbete med lokala arbetsmarknads-, företagar- och frivilligorganisationer tillsätta en delegation på lokal nivå för utvecklande av planeringen och genomförandet av integrationen samt främjande av etniska relationer.

Kommunen och Ams svarar tillsammans för anordnandet av integrationsfrämjande och stödjande åtgärder och tjänster samt anvisandet till och uppföljningen av dessa. De kan dessutom göra upp lokala eller regionala samarbetsavtal om anordnandet av åtgärder och tjänster inom sitt område.

26 §. *Kommunens program för integrationsfrämjande*

Kommunen eller flera kommuner tillsammans ska för att främja integrationen och stärka det sektorsövergripande samarbetet göra upp ett program för integrationsfrämjande som godkänns i respektive kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Programmet ska beaktas när en budget och en ekonomiplan görs upp i kommunen.

Ams, Folkpensionsanstalten och övriga myndigheter på kommunens område ska inom sitt eget ansvarsområde på kommunens initiativ delta i utarbetandet och genomförandet av programmet och i uppföljningen av dess verkställighet. Invandrar-, frivillig-, arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer och religiösa samfund kan i behövlig omfattning delta i utarbetandet och genomförandet av programmet samt i uppföljningen av dess verkställighet.

27 §. *Innehållet i kommunens program för integrationsfrämjande*

Kommunens program för integrationsfrämjande kan innehålla

1) en redogörelse för hur programmet har samband med den strategiska planeringen och uppföljningen i kommunen,

2) en plan för hur kommunens allmänna tjänster utförs så att de lämpar sig för invandrare och en plan i synnerhet för integrationsfrämjande och stödjande åtgärder,

3) information om vilken kommunal myndighet som ansvarar för samordningen av integrationsfrämjandet samt aktörer som svarar för olika åtgärder,

4) en plan för hur barns och unga personers integration ska främjas och deras sociala identitet stärkas,

5) en plan för hur integrationen ska främjas och den sociala identiteten stärkas bland grupper som står utanför arbetsmarknaden,

6) en plan för främjande av goda etniska relationer och en dialog mellan olika kulturer samt

7) en plan för uppföljning och uppdatering av kommunens program för integrationsfrämjande.

I kommunens program för integrationsfrämjande kan dessutom samarbetsformerna mellan kommunen och det civila samhället slås fast.

4 kap. Landskapets integrationsfrämjande åtgärder

28 §. *Landskapets program för integrationsfrämjande*

Landskapsregeringen beslutar om utvecklandet av integrationen i landskapet genom att för fyra år i sänder utarbeta ett program för integrationsfrämjande. I programmet uppges målen och åtgärderna för främjandet av integrationen.

29 §. *Landskapsregeringens uppgifter*

Landskapsregeringen svarar för

1) den allmänna utvecklingen, planeringen och styrningen av integrationspolitiken,

2) utvärderingen och uppföljningen av integrationspolitiken,

3) stödet till kommunerna och rådgivningen i frågor som gäller främjande av integrationen,

4) styrningen, rådgivningen och stödet till Ams och utvecklingen av personalens kompetens i arbetet med att främja integrationen och sysselsättningen samt

5) planeringen, upphandlingen och tillsynen i fråga om integrationsutbildningen för en invandrare som är registrerad som arbetssökande vid Ams enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

30 §. Ams uppgifter

Ams svarar för att arbetsmarknadsservicen, förutom den sysselsättningsfrämjande utbildningen, och andra åtgärder som främjar och stöder invandrades sysselsättning och integration ordnas för invandrare som har registrerat sig som arbetssökande. Ams sköter även övriga uppgifter som anvisas myndigheten i denna lag. (2013/80)

Ams ska se till att dess tjänster lämpar sig även för invandrare.

5 kap. Särskilda bestämmelser**31 §. Sökande av ändring**

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Bestämmelser om sökande av ändring i Ams beslut enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet finns i 15 kap. i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. (2013/80)

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut om arbetslöshetsförmåner finns i 13 § i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. (2015/60)

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut om utkomststöd finns i 6a § i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomststöd. (2015/60)

32 §. Besvärstjänst

I en integrationsplan som avses i 11-18 §§ i denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

33 §. Rätt att få uppgifter

Ams och kommunala myndigheter har trots sekretessbestämmelserna rätt att av varandra avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att utföra uppgifterna enligt 2 kap. i denna lag.

Den som tillhandahåller åtgärder och tjänster som stöder integration och som en invandrare hänvisas till som kund har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Ams och kommunala myndigheter avgiftsfritt få den information som är nödvändig för att ordna åtgärder och tjänster enligt 2 kap. i denna lag. Den som har fått kännedom om en sekretessbelagd uppgift med stöd av denna bestämmelse har tystnadsplikt i fråga om uppgiften.

6 kap. Ikraftträdande**34 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

M 37 Landskapsförordning (2012:78) om inledande kartläggning**1 §. Innehållet i den inledande kartläggningen**

I den inledande kartläggningen ingår en inledande intervju och vid behov preciserande åtgärder.

I den inledande intervjun utreds följande allmänna förutsättningar för integration:

- 1) läs- och skrivfärdigheter,
- 2) kunskaper i svenska,
- 3) studiefärdigheter och studieförutsättningar,
- 4) tidigare utbildning och arbetserfarenhet,
- 5) kompetens som hänför sig till speciella färdigheter samt andra starka sidor,

- 6) egna önskemål om sysselsättning och utbildning och
- 7) livssituationen och det behov av tjänster som denna medför.

Utifrån de uppgifter som erhållits vid den inledande intervjun kan den inledande kartläggningen omfatta bland annat följande preciserande åtgärder:

- 1) kartläggning och identifiering av personens kompetens,
- 2) utredning av läs- och skrivfärdigheterna,
- 3) utredning av de muntliga och skriftliga kunskaperna i svenska,
- 4) utredning av studiefärdigheterna,
- 5) karriärplanering och
- 6) kartläggning av behovet av tjänster.

2 §. Genomförande av den inledande kartläggningen

Den inledande intervjun och de preciserande åtgärderna bör genomföras på invandrandes modersmål eller på ett språk som invandraren kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art om invandraren inte behärskar svenska.

Den inledande intervjun och de preciserande åtgärderna ska genomföras på invandrandes modersmål eller på ett språk som invandraren kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art om invandraren är allvarligt hörsel- eller talskadad och inte kan göra sig förstådd.

Den inledande kartläggningen genomförs så att invandraren utifrån den kan hänvisas till arbetsmarknaden, samt anvisas utbildning som svarar mot hans eller hennes behov eller andra integrationsfrämjande åtgärder eller tjänster. Utifrån den inledande kartläggningen ska det också göras en bedömning av om andra invandrare än de som har rätt till en integrationsplan enligt 12 § 1 mom. i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration är i behov av en integrationsplan.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2013.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

M 38 Republikens presidents förordning (2010:71) om skötseln i landskapet Åland av de uppgifter som i stöd av utlänningslagen föreskrivs för arbets- och näringsbyråerna

(FFS 809/2010)

1 §. De uppgifter som i stöd av utlänningslagen (301/2004) föreskrivs för arbets- och näringsbyråerna sköts i landskapet Åland av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, om arbetet helt eller huvudsakligen utförs i landskapet Åland.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet sköter de uppgifter som avses i 1 mom. även när en huvudsaklig plats för att utföra arbetet inte kan anges, om arbetsgivarens verksamhetsställe finns i landskapet Åland.

Bestämmelser om överklagande av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets beslut i ären-

M 39 LL (2017:8) om ... fonderna inom området för inrikes frågor

den som avses i 1 mom. finns i 25 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

2 §. Kostnaderna för de förvaltningsuppgifter som avses i 1 § betalas av riket enligt vad inrikesministeriet och Ålands landskapsregering avtalar.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2010.

Genom denna förordning upphävs förordningen om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt utlänningslagen (1175/1991) och 1 § 9 punkten i förordningen om fortsatt giltighet av vissa överenskommelseförordningar som har utfärdats med stöd av 1951 års självstyrelselag för Åland (1594/1992).

M 39 Landskapslag (2017:8) om tillämpning på Åland av lagen om fonderna inom området för inrikes frågor

1 §. Lagens tillämpningsområde

Inom landskapets behörighet och med de avvikelser som följer av denna lag ska lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (FFS 903/2014), rikslagen, tillämpas på Åland.

Ändringar i rikslagen blir tillämpliga på Åland om inte annat följer av denna lag.

2 §. Myndighetsuppgifter och hänvisningar

Landskapsregeringen ska sköta de förvaltningsuppgifter som gäller de nationella program som enligt rikslagen sköts av inrikesministeriet.

Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen som har sin motsvarighet i landskapslagstiftningen ska avse bestämmelser i landskapslagstiftningen.

Ikraftträdandebestämmelse (2017:8):

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2017.

M 40 Republikens presidents förordning (2017:27) om skötseln på Åland av förvaltningsuppgifter som gäller de nationella programmen för fonderna inom området för inrikes frågor

(FFS 174/2017)

1 §. Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på förvaltningen av det nationella programmet för den asyl-, migrations- och integrationsfond som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014 samt på förvaltningen av det nationella program för fonden för inre säkerhet som läggs fram som ett enda program och som baserar sig på Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 515/2014 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 513/2014, till den del de nationella programmen med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) omfattas av landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

2 §. Myndighet som svarar för skötseln av förvaltningsuppgifterna inom de nationella programmen

Skötseln av förvaltningsuppgifterna inom de nationella program som avses i 1 § och som enligt landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om fonderna inom området för inrikes frågor (Ålands författningssamling 8/2017) sköts av Ålands landskapsregering överförs genom denna förordning till inrikesministeriet. På Åland är inrikesministeriet den ansvariga myndighet och den revisionsmyndighet som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 514/2014.

3 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2017.